

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Maatschappelijke takenverkenning 2016-2019	1064658		10 maart 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 22 oktober jl. heeft u ingestemd met het procesvoorstel bezuinigingstraject 2016 en verder. Daarmee is er besloten om met een uitgebreide maatschappelijke takenverkenning invulling te geven aan het sluitend maken van het meerjarenperspectief 2016-2019. Het traject is opgeknipt in vier fasen: analyseren, koers bepalen, concretiseren en implementeren. De fasen analyseren en koers bepalen zijn reeds afgerond.

Concretiseren

De afgelopen twee maanden heeft de ambtelijke voorbereiding van de maatschappelijke takenverkenning plaatsgevonden. Het ambtelijk apparaat heeft de opdracht gekregen om een maatschappelijke takenverkenning voor te bereiden, door alle mogelijke bezuinigingsopties uit te werken. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Alle opties worden uitgewerkt, zonder taboes;
- Er wordt nadrukkelijk méér aan voorstellen voorbereid dan financieel is vereist, zodat u ook echt iets te kiezen heeft;
- Middelen volgen taken. Eerst wordt naar taken gekeken, die worden vertaald in middelen die vervolgens bezuinigd kunnen worden.

Deze ambtelijke voorbereiding heeft geresulteerd in veel bezuinigingsvoorstellen die in de bijlagen aan u worden gepresenteerd. Hierbij dient nadrukkelijk vermeld te worden, dat dit ambtelijke voorstellen zijn waaraan het college nog geen politieke duiding heeft gegeven en waar het college ook geen invloed op heeft uitgeoefend.

Integrale afweging

Door middel van deze maatschappelijke takenverkenning willen wij de integrale afweging 2016-2019 faciliteren. Met integrale afweging wordt bedoeld, dat keuzes (kunnen) worden gemaakt vanuit het zicht op het geheel. De mogelijkheden die voorliggen kunnen met elkaar worden vergeleken en onderling worden gewogen. Voor de gemeenteraad is de begroting hét instrument voor het maken van een integrale afweging. Met het vaststellen van de begroting bepaalt hij immers voor alle taken en activiteiten de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt en de financiële middelen die hij daarvoor naar verwachting kan aanwenden (Gemeentewet, artikel 189, lid 1). Op deze manier kan de raad zijn kaderstellende rol goed invullen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Financieel perspectief

Totaal verwacht tekort 2016-2019 bestaand beleid (exclusief nieuw beleid):

Op basis van de huidige inzichten wordt voor 2016 een structureel tekort van € 3,8 miljoen verwacht oplopend tot € 6,3 miljoen in 2019. Op basis van het provinciaal toezicht dient de begroting materieel en reëel in evenwicht te zijn, hetgeen inhoudt dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Dit betekent, dat om een structureel evenwicht te bereiken de te nemen bezuinigingsmaatregelen 2016-2019 van structurele aard dienen te zijn.

De uitgebreide toelichting van het geactualiseerde financieel perspectief 2016-2019 (incl. begrotingsuitgangspunten) treft u aan in bijlage 1.

Nieuw beleid

In bijlage 2 staan alle opties voor nieuw beleid beschreven. Indien alle opties worden gehonoreerd betekent dit een uiteindelijke netto-kostenuitzetting in de begroting 2016-2019 van structureel € 1,6- € 1,7 miljoen.

Bijlage 2 is opgesplitst in een A, B en C bijlage. In bijlage 2A vindt u een totaaloverzicht van alle opties nieuw beleid; ook treft u in deze lijst de connecties aan tussen de opties nieuw beleid en de daarmee relevante bezuinigingsvoorstellen. In bijlage 2B is een korte samenvatting voor alle opties nieuw beleid beschreven. In bijlage 2C vindt u de volledige voorstellen voor nieuw beleid.

Bezuinigingen

In bijlage 3 vindt u alle bezuinigingsvoorstellen. Bij elk voorstel is een maximaal voorstel en een haalbaar voorstel uitgewerkt. Bij de niet-wettelijke taken is het maximale voorstel het volledig stoppen van de taak. De haalbare voorstellen kwamen tot stand na ambtelijke afweging van alle risico's en maatschappelijke gevolgen. Deze haalbare voorstellen zijn opgesteld vanuit de ambtelijke expertise. Het college heeft hier geen invloed op gehad. In de bezuinigingsvoorstellen zijn vaak meerdere varianten opgenomen. Vanuit de ambtelijke expertise wordt er om moverende redenen gekozen voor één van de varianten. Wij adviseren u nadrukkelijk om alle varianten te betrekken bij uw afweging. Het kan uiteraard zo zijn, dat u bij het zien van de effecten een andere afweging maakt dan het ambtelijk apparaat. Bijlage 3 is opgesplitst in een A, B en C bijlage. In bijlage 3A vindt u een groslijst van alle voorstellen; ook treft u in deze lijst de verbanden aan tussen de bezuinigingen en de daarmee relevante opties nieuw beleid. In bijlage 3B is een korte samenvatting weergegeven van de voorstellen en in bijlage 3C vindt u de volledige voorstellen.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering bestaat uit verschillende componenten. Hierbij is onderscheid te maken in:

1. *Het gedeelte bedrijfsvoering dat meebeweegt met de (mogelijke) krimp van de directe formatie.*

Deze component is financieel verwerkt in de verschillende bezuinigingsvoorstellen. De omvang van dit bedrag hangt uiteindelijk af van de keuzes die gemaakt worden. In totaliteit zit in de haalbare voorstellen ruim 40 fte aan directe formatie opgenomen. Uitgaande van een bijdrage van € 5.500 per fte betekent dit een extra bedrijfsvoeringstaakstelling van circa € 225.000. Indien wordt ingestemd met deze voorstellen zet dit de cijfers uit de benchmark ook in een heel ander daglicht.

2. *De bedrijfsvoering die samenhangt met nog te maken keuzes door het bestuur en daarmee direct integraal onderdeel uitmaken van de feitenkaarten.*

In de verschillende bezuinigingsvoorstellen zijn ook bezuinigingsmogelijkheden meegenomen die onder de bedrijfsvoering vallen. Deze zijn expliciet in beeld gebracht om dat deze maatregelen veelal gevolgen hebben voor het uitvoeringsniveau van onze taken of waarvoor expliciete (beleids)keuzes gemaakt moeten worden. Hierbij valt o.a. te denken aan communicatie, bestuursondersteuning, de taakstelling op Samen Verder (SWB-gemeente Hengelo), niet langer inhuren van de Veiligheidsregio Twente voor bepaalde taken, de besparing als gevolg van nieuwbouw en het verhogen van de caseload van de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

klantmanagers binnen sociale zaken. Per saldo kan dit afhankelijk van de te maken keuzes oplopen tot ruim € 1,5 miljoen.

3. *De bedrijfsvoering in de zelfstandige bedrijfsvoeringsaspecten.*

Bij deze laatste component valt te denken aan bijvoorbeeld personeels aangelegenheden of ICT. De directie neemt voor deze component een taakstelling van €200.000 op zich. Dit bedrag wordt gecorrigeerd op het financieel perspectief en verlaagt daarmee de financiële opgave.

Na aftrek van de taakstelling bedrijfsvoering (in de zelfstandige bedrijfsvoeringsaspecten) behelst de nog in te vullen ombuigingstaakstelling (exclusief nieuw beleid) ruim € 3,6 miljoen in 2016 oplopend tot € 6,1 miljoen in 2019.

Benchmark

Op extranet vindt u een benchmarkrapport van Berenschot. Dit maakt onderdeel uit van de set informatie voor het bezuinigingstraject 2016 en verder. De benchmark geeft inzicht in onze formatieomvang in vergelijking met andere, vergelijkbare gemeenten. De resultaten geven niet het 'finale oordeel' over Hengelo maar bieden objectief vergelijkingsmateriaal dat veronderstellingen kan bevestigen of juist 'verwonderpunten' kan opleveren. Afwijkingen van het gemiddelde geven een indicatie om daar eventueel aandacht aan te besteden. Dit kan mogelijk aangrijpingspunten opleveren die ten goede kunnen komen aan het traject bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v. Bij de vergelijking in de benchmark wordt geen rekening gehouden met gemeente specifieke zaken. Omdat deze zaken een grote invloed hebben op de omvang van de gemeentelijke formatie, is een memo geschreven die toelichting geeft op de cijfers. Ook deze memo vindt u op extranet.

Transities

Per 1 januari 2015 zijn de transities een feit. In oktober 2014 heeft de gemeenteraad het beleidsplan en de daarbij behorende begroting vastgesteld. In de Het beleidsplan 'Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning' is u geschetst dat om de nieuwe taken succesvol uit te voeren een transformatie nodig is. In 2015 moeten we verder vorm gaan geven aan de transformatie. De nieuwe wijze van werken, het verschuiven van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen, inzet op preventie etc.

Belangrijk uitgangspunt is dat de transities budgettair neutraal moeten worden ingevoerd. Inhoudelijk is aangegeven dat er een verschuiving dient te komen van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen en dat preventie moet worden geïntensiveerd. Collectieve voorzieningen zoals maatschappelijk werk, vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning zijn belangrijke voorliggende voorzieningen voor de maatwerkvoorzieningen die wij in Hengelo hebben. De verwachting is, dat de inzet op deze collectieve activiteiten de inzet van maatwerkvoorzieningen voorkomt, uitstelt of vermindert. Ook een combinatie van inzet vanuit collectieve voorzieningen (bv via wijkteams) en een maatwerkvoorziening is mogelijk. Minder inzet van maatwerkvoorzieningen leidt tot minder financiële uitgaven. Daarnaast zetten we in op een brede basis van preventie in het algemeen, zodat we voorkomen dat er veel gebruik wordt gemaakt van zware (dure) voorzieningen. Dit is ook noodzakelijk gelet op de rijkskortingen die zijn toegepast.

In het kader van de transities en de verantwoordelijkheid die wij als gemeente hebben gekregen voor de uitvoering van de nieuwe taken, adviseren wij om vooralsnog niet te bezuinigen op de algemene voorzieningen. Wij verwachten anders meer maatwerkvoorzieningen te moeten inzetten, die doorgaans veel duurder zijn. Taken die de gemeente al langere tijd uitvoert moeten gecombineerd worden met de nieuwe taken om zo de beoogde efficiencykortingen te realiseren. Dit maakt het soms lastig om in dit bezuinigingstraject een heel duidelijke lijn te leggen tussen 'oude en nieuwe' taken. In de voorstellen is zoveel mogelijk geprobeerd dit wel te doen, maar er zal altijd een grijs gebied blijven. Wel is het zo dat in veel bezuinigingsvoorstellen is aangegeven, dat zodra we een stabiel beeld hebben van de nieuwe taken alsnog bekeken moet worden of er niet een besparing te realiseren is. Het op voorhand inboeken van deze bedragen is echter niet verstandig gezien de onzekerheid hiervan.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Onderzoek kostendekkendheid leges

De raad heeft als uitgangspunt genomen dat leges die worden geheven kostendekkend moeten zijn, tenzij er maatschappelijke argumenten zijn dit niet te doen. Onderliggende uitgangspunten hierbij zijn: de gebruiker betaalt, rechtmatigheid en transparantie. Kostendekkendheid wordt niet gezien als middel ter verhoging van inkomsten, maar als uitvoering van het uitgangspunt dat 'de gebruiker betaalt'. De afgelopen maanden is onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van onze leges. Uit dit onderzoek is gebleken dat nog niet alle leges kostendekkend zijn. Hier is een zoekrichting in het bezuinigingstraject 2016 en verder voor opgenomen (zie zoekrichting 8.2.3). Het uitgebreide rapport van het onderzoek naar de kostendekkendheid vindt u op extranet.

Heroverwegen prioritering per partij

In december 2014 is de peiling gehouden onder de gemeenteraad. Van de 37 raadsleden die waren uitgenodigd, hebben 35 leden de vragenlijst volledig ingevuld. Uit deze peiling is een overzicht van de resultaten per partij gemaakt. Deze resultaten zijn een optelsom van de individuele scores van raadsleden. Op deze manier heeft de raad kaders voor bezuinigingsrichtingen meegegeven zonder zich al vast te pinnen op concrete keuzes.

Nu de ambtelijke bezuinigingsvoorstellen bekend zijn en de maatschappelijke consequenties inzichtelijk zijn gemaakt zijn we in staat deze te koppelen aan de resultaten uit de peiling. Ter voorbereiding van de discussie tijdens de Politieke Markt vragen wij u kritisch te kijken naar uw scores en de prioritering van de taken (eventueel) te heroverwegen. In de bijlage hebben we per bezuinigingsmaatregel inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde score is van de gemeenteraad, wat de score is van het HengeloPanel en wat de score is per partij. Op basis van de score die iedere afzonderlijke partij in december heeft gegeven is per partij inzichtelijk gemaakt welke maatregelen doorgevoerd zouden moeten worden gezien de financiële opgave waar we voor staan.

Wij vragen alle partijen om uiterlijk vrijdag 20 maart door te geven of het beeld dat voortvloeit uit de maatregelen past bij hetgeen uw fractie heeft beoogd met de score. Indien dit beeld afwijkt vragen wij u de aanpassing in de scores door te geven door de prioritering te heroverwegen. Ook staat het partijen vrij om voor andere varianten dan de ambtelijke variant te kiezen. Dit doen we ter voorbereiding van de discussie in de Politieke Markt op 26 maart. Uiterlijk 23 maart ontvangt u de bijgestelde bezuinigingsprioritering van de raad als geheel. U heeft tijdens deze Politieke Markt nog de ruimte om, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming, de kaders eventueel aan te passen. Per partij ontvangt u een waarderingsmatrix inclusief een instructie.

Politieke Markten 24 en 26 maart

Op 24 en 26 maart heeft u de gelegenheid om tijdens een beeldvormende Politieke Markt uw eerste gevoelens over de bezuinigingsvoorstellen te uiten. De fracties kunnen tijdens deze Politieke Markt richting geven aan het college door aan te geven welke taken men wil behouden en op welke taken bezuinigd kan worden. Voorafgaand heeft u op 16 maart tijdens een technisch beraad de mogelijkheid om technische vragen te stellen.

Ook inwoners, instellingen en verenigingen zijn geïnformeerd over de bezuinigingsvoorstellen. Daarom is de Politieke Markt van 24 maart bedoeld om hen gelegenheid te geven een reactie te geven.

Alles op tafel

Het is belangrijk om te vermelden dat de voorstellen in de bijlage alle mogelijke bezuinigingsopties zijn en dat hier nog geen duiding aan is gegeven door het college. Dit om u als raad in de gelegenheid te stellen een maatschappelijke takendiscussie te voeren. Uw reactie en de reactie van inwoners, instellingen en verenigingen gebruikt het college om in april een voorlopig collegebesluit te nemen. Na het voorlopig collegebesluit wordt de formele inspraak georganiseerd voor organisaties en instellingen.

Vervolg

De keuzes van het college worden in de oordeelsvormende Politieke Markt van 19 mei besproken door uw gemeenteraad. Onder voorbehoud is ook 21 mei gereserveerd voor een eventuele uitloop

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

van de oordeelsvormende Politieke Markt. Dit is onder andere afhankelijk van het aantal insprekers. De raad heeft tijdens de oordeelvormende Politieke Markt(en) opnieuw de mogelijkheid om de keuzes bij te stellen of aan te passen. Dit kan de raad doen door aan te geven met welke voorstellen van het college hij het wel eens is en met welke voorstellen hij het niet eens is. Tijdens deze oordeelsvormende markt kan de raad aankondigen hoe hij het voorstel van het college gaat amenderen tijdens de definitieve besluitvorming in de gemeenteraad. Ten slotte vindt op 10 juni 2015 de definitieve besluitvorming plaats in de gemeenteraad.

Wij gaan ervan uit dat we u met deze brief en bijlagen voldoende hebben geïnformeerd om het gesprek in de Politieke Markten van 24 en 26 maart te faciliteren. Wij zijn uiteraard bereid e.e.a. toe te lichten tijdens de Politieke Markt.

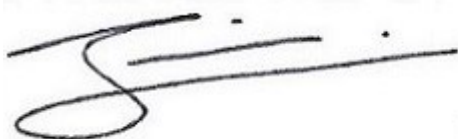
Op 26 maart horen wij graag tijdens de Politieke Markt:

- Wat u van het financieel perspectief vindt;
- Hoe u de voorstellen nieuwe beleid beoordeelt;
- Wat u van de (bijgestelde) bezuinigingsprioritering van de raad als geheel vindt. *

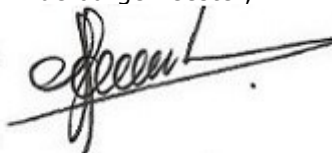
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

* Dit overzicht ontvang u op maandag 23 maart als resultante van uw inbreng.

Bijlagen:

1. Geactualiseerd financieel perspectief 2016-2019
2. Opties nieuw beleid 2016-2019
 - a. Totaaloverzicht opties nieuw beleid
 - b. Samenvattingen opties nieuw beleid
 - c. Formats opties nieuw beleid
3. Bezuinigingsvoorstellen 2016-2019
 - a. Totaaloverzicht bezuinigingsvoorstellen
 - b. Samenvattingen bezuinigingsvoorstellen
 - c. Formats bezuinigingsvoorstellen
4. Benchmark ambtelijk apparaat inclusief memo (op extranet beschikbaar)
5. Eindrapport onderzoek kostendekkendheid leges en tarieven (op extranet beschikbaar)

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bijlage 1 – Geactualiseerd financieel perspectief 2016-2019
(incl. begrotingsuitgangspunten)

Bijlage 1.1 Actualisatie financieel perspectief bestaand beleid

Op 6 januari 2015 is uw raad uitgebreid geïnformeerd over de actualisatie van het financieel perspectief 2016-2019 in de brief "Voortgang bezuinigingen 2016 e.v." (zaaknummer 1051588). Nadien hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die noopten tot bijstelling van dit financieel perspectief, met name door de structurele effecten, die in beeld kwamen bij het opstellen van de concept-jaarrekening 2014.

In het onderstaand overzicht is het vertrekpunt het verwachte globale financieel perspectief (indicatief), zoals is gepresenteerd in de brief van 6 januari 2015:

- = nadeel

	2016:	2017:	2018:	2019:
Totaal verwacht tekort 2016-2019 (exclusief nieuw beleid) 6 jan. 2015:	-3.102	-4.804	-5.625	-5.606
Bijstellingen na raadsbrief 6 januari 2015:				
Structurele effecten concept-jaarrekening 2014:				
Schoonhouden evenementen	-19	-19	-19	-19
Schadeherstel schoolgebouwen	-100	-100	-100	-100
Jeugd- en jongerenwerk	-75	-75	-75	-75
Parkeerinkomsten	-243	-243	-243	-243
Bijzondere bijstand/minimabeleid	-290	-290	-290	-290
Overige autonome ontwikkelingen/risico's/problematiek:				
Transities	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
Reisdocumenten				26
Groot onderhoud gemeentefonds	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Grondexploitaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Warmtenet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rente-ontwikkeling	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Vennootschapsbelasting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Meer dan trendmatige stijging energiebelasting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Veiligheidsregio Twente	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Evaluatie reserves/versterking algemene reserve:	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Onvoorziene tegenvallers:	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal verwacht tekort 2016-2019 (exclusief nieuw beleid) maart 2015:	-3.829	-5.531	-6.352	-6.307
Taakstelling bedrijfsvoering (zelfstandige bedrijfsvoeringsaspecten)	200	200	200	200
Nog om te buigen:	-3.629	-5.331	-6.152	-6.107

Structurele effecten concept-jaarrekening 2014

Schoonhouden evenementen

In de raadsbrief van 6 januari jl. bent u geïnformeerd over het niet realiseren van de oude taakstelling "Beperken van kosten en het doorberekenen van kosten in de leges m.b.t APV en bijzondere wetten" ad € 25.000. Daarbij was nog geen rekening gehouden met het niet meer doorberekenen van schoonmaakkosten aan evenementen. In begroting is een bedrag van bijna € 19.000 opgenomen om schoonmaakkosten door te berekenen aan evenementen in heel Hengelo. Het oorspronkelijke bedrag was eerst ruim € 11.000 en is 3 jaar geleden met € 7.500 verhoogd (als extra bezuinigingsopdracht). Vanwege de (politieke) discussie over en met de binnenstad is dit niet gerealiseerd. Daarom wordt voorgesteld geen kosten meer door te berekenen aan evenementen.

Schadeherstel schoolgebouwen

Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 blijkt dat er wederom een budgetoverschrijding is ontstaan op het schadeherstel schoolgebouwen. Uit de analyse blijkt dat we al enkele jaren hogere lasten zien voor schadeherstel, die voor rekening van de gemeente komen. Vooralsnog lijkt € 100.000 het minimumbedrag om op te nemen in het financieel perspectief.

Jeugd- en jongerenwerk

De stelpost van € 75.000, die al vanaf 2011 in de begroting staat op het product Jeugd- en jongerenwerk (P630.3), is structureel niet te realiseren. Na opname van deze stelpost in de primitieve begroting 2011 werden er in de loop van 2011 middelen gevonden binnen het product Samenlevingsopbouw (P630.4), via een verlaging van de subsidies, om deze stelpost weg te werken. In de volgende jaren is de toen blijkbaar aanwezige overtollige subsidie op het product Samenlevingsopbouw nogmaals ingezet als bezuiniging, maar bleef de stelpost staan op de oude plek. Doordat de afgelopen jaren bij zowel beleidsrapportages als jaarrekeningen het totaal resultaat van het Sociaal Cultureel Werk (P630) geen grote afwijkingen vertoonde is blijkbaar aan deze stelpost weinig aandacht geschonken. Door deze oneffenheid staat voor de komende jaren deze stelpost nog steeds in de begroting op Jeugd- en jongerenwerk. Alleen heeft een wijziging van het productnummer plaatsgevonden in P670.8, als gevolg van (landelijk) nieuwe begrotingsregels in het kader van de transitie.

Parkeerinkomsten/Bestuursopdracht toekomst betaald parkeren in Hengelo

Met de neerwaartse lijn op basis van de jaarrekening 2014 wordt ook voor 2015 nog een daling van 3% aan parkeerinkomsten verwacht, voor de parkeergarage en het straatparkeren. Ingeschat wordt dat het volume voor parkeervergunningen en de fiscale naheffingsaanslagen niet wijzigen. In de Kaderbrief 2015-2018 was vanaf 2015 al rekening gehouden met het niet meer genereren van parkeerinkomsten met betrekking tot plangebied Lange Wemen. De baten zijn toen neerwaarts bijgesteld met € 150.000. In afwachting van nadere besluitvorming bestaat vooralsnog de intentie om dit plangebied te ontwikkelen.

In 2016 worden er structureel minder parkeerinkomsten verwacht van € 243.000. Gezien alle onzekerheid rondom het betaald parkeren in de toekomst, is het college voornemens dit in een bestuurlijke opdracht "Onderzoek naar de toekomst van betaald parkeren in Hengelo" te laten onderzoeken.

Bijzondere bijstand/minimabeleid

De afgelopen jaren is het aantal klanten WWB gestaag gestegen. Dat geldt ook voor het aantal WW-ers en Wajongers in Hengelo. De stijging van het aantal mensen dat een inkomen heeft beneden 120% van de bijstandsnorm leidt tot een groter beroep op het minima- en armoedebeleid. Daardoor worden de budgetten voor de individuele inkomensvoet (voorheen de langdurigheids-toeslag), de verstrekkingen in het kader van de bijzondere bijstand en het abonnement op de bibliotheek jaarlijks overschreden. Daarentegen is er sprake van een structureel voordeel op de collectieve verzekeringen. Deze ontwikkelingen resulteren in een structureel nadeel van € 290.000. Het gaat hierbij conform het huidige beleid ook om zogenaamde openeinde regelingen. Dat wil zeggen dat niet het budget maar het aantal aanvragen bepalend is voor de uitgaven. Uiteraard wordt per geval het recht op de voorziening vastgesteld.

Overige autonome ontwikkelingen/risico's/problematiek:

Transities

Op dit moment is nog niet volledig helder hoe de nieuwe rijksbudgetten, op basis van de nieuwe verdeelmodellen, vanaf 2016 precies uitpakken en hoe de ingroeiregeling er vanaf 2016 uit zal zien. Indien er geen sprake zou zijn van een ingroei-pad zal Hengelo maar liefst € 3,2 miljoen minder middelen uit het gemeentefonds ontvangen in 2016 voor de WMO. De inspraakprocedure voor het objectieve verdeelmodel voor de Jeugdzorg tussen het rijk en de VNG en de Raad voor de Financiële Verhoudingen is nog steeds niet afgerond.

De compensatie voor inflatie en het definitieve verdeelmodel voor de Jeugdzorg zal naar verwachting in de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds bekend worden gemaakt.

In dit financieel perspectief gaan we voornamelijk uit van de voortzetting van het beleidsuitgangspunt dat de uitvoering van de decentralisaties moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen (budgettair neutraal), zoals ook verwoord in het coalitieakkoord. *Alleen de gekorte integratie-uitkering sociaal domein is beschikbaar om in te zetten voor de (nieuwe) transitietaken. Dit geldt zowel voor het bestaand beleid dan wel het nieuw beleid, maar ook in het kader van de bezuinigingen hebben we bewust deze taken buiten beschouwing gelaten.* Met de invoering van de nieuwe verdeelmodellen per 2016 krijgen we aanzienlijk minder rijksbudget om deze taken te kunnen uitvoeren. Dit houdt in dat we nog de nodige ombuigingsmaatregelen moeten treffen om de ontstane gaten te dichten binnen de (nieuwe) transitietaken. Deels zal de transformatie hieraan moeten bijdragen.

Reisdocumenten

Met ingang van 1 maart 2014 krijgt de aanvrager van een nieuw reisdocument te maken met een reisdocument met een looptijd van 10 jaar in plaats van 5 jaar. Dus vanaf 1 maart 2019 heeft elke aanvrager een reisdocument met een langere looptijd. Dit betekent dat zowel de baten- dan wel lastenkant van de begroting neerwaarts moet worden bijgesteld in 2019. De batenkant vertoont ten opzichte van 2018 een afname van afgerond € 78.000. Oorzaak is de daling van het aantal rijbewijzen vanaf 2019 naar 3.000 (was 5.000). De lastenkant vertoont een wat grotere afname, te weten € 104.000. Oorzaken hiervan zijn de daling van het aantal ingekochte rijbewijzen (van 5.000 naar 3.000 stuks) en een vermindering van de toegerekende formatie (was 2,6 wordt 1,8 fte). Per saldo een voordelig begrotingsresultaat 2019 van € 26.000.

Overige p.m. posten

Op dit moment zijn nog geen nieuwe inzichten ten opzichte van de raadsbrief van 6 januari jl. voorhanden wat betreft het groot onderhoud gemeentefonds, grondexploitaties, Warmtenet, vennootschapsbelasting, meer dan trendmatige stijging energiebelasting en de Veiligheidsregio Twente. Voor de Veiligheidsregio wordt hierbij verwezen naar het bezuinigingsformat 7.1.1. Voor de rente-ontwikkeling zie de toelichting bij het onderdeel "Omslagrente" in paragraaf 2.2 Rente- en uitzettingspercentages 2016-2019.

Evaluatie reserves/versterking algemene reserve

Nu de concept-jaarrekening 2014 bijna is opgesteld vinden wij het noodzakelijk om de bestemmingsreserves door te lichten om mogelijk incidentele middelen vrij te spelen ter versterking van de algemene reserve. De eerder in gang gezette lijn door de vaststelling van de "Notitie gewenste hoogte algemene reserve" zal worden voortgezet. De stand van de algemene reserve, voor resultaatbestemming op basis van de concept-jaarrekening 2014, is per 31-12-2014 € 9,7 miljoen.

Onvoorziene tegenvallers

Op dit moment bestaat er nog geen zicht op de financiële consequenties die voortvloeien uit de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds. Daarnaast zijn o.a. de (financiële) ontwikkelingen in de sfeer van de transities, bijstand en vennootschapsbelasting behoorlijk aan schommelingen onderhevig. Door de grilligheid van het rijksbeleid gaan we nog steeds uit van een dynamisch financieel perspectief. Vandaar de p.m. raming bij de "Onvoorziene tegenvallers".

Totaal verwacht tekort 2016-2019 bestaand beleid (exclusief nieuw beleid)

Op basis van de huidige inzichten wordt voor 2016 een structureel tekort van € 3,8 miljoen verwacht oplopend tot € 6,3 miljoen in 2019. Op basis van het provinciaal toezicht dient de begroting materieel en reëel in evenwicht te zijn, hetgeen inhoudt dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Dit betekent dat, om een structureel evenwicht te bereiken, de te nemen bezuinigingsmaatregelen 2016-2019 van structurele aard dienen te zijn.

Taakstelling bedrijfsvoering

Zoals in de raadsbrief beschreven bestaat de bedrijfsvoering uit 3 verschillende componenten. Bij de zelfstandige bedrijfsvoeringaspecten (3^e component) valt te denken aan bijvoorbeeld personeelsaangelegenheden of ICT. De directie neemt voor deze component een taakstelling van €200.000 op zich. Dit bedrag wordt gecorrigeerd op het financieel perspectief en verlaagt daarmee de financiële opgave. Na aftrek van deze taakstelling bedrijfsvoering in de zelfstandige bedrijfsvoeringsaspecten behelst de nog in te vullen ombuigingstaakstelling ruim € 3,6 miljoen in 2016 oplopend tot € 6,1 miljoen in 2019. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de opties nieuw beleid. Door het honoreren van nieuw beleid wordt de ombuigingsstaakstelling navenant hoger.

Bijlage 1.2. Rente- en uitzettingspercentages begroting 2016-2019

Op 22 oktober 2014 heeft de gemeenteraad de nieuwe "Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo" vastgesteld, kortom genaamd "Financiële Verordening gemeente Hengelo". In artikel 2 van deze Verordening wordt ingegaan op de Kadernota of Kaderbrief. Het artikel luidt: *"Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een Kadernota of Kaderbrief aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, voorstellen voor nieuw beleid en voorstellen voor bezuinigingen. Het college doet in de Kadernota tevens voorstellen aan de raad over de in acht te nemen financieel beleidsmatige kaders bij de voorbereiding van de beleidsbegroting. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op de systematiek ter bepaling van uitzettings- en rentepercentages."*

Hieronder wordt ingegaan op het laatste onderdeel uit dit artikel: de uitzettings- en rentepercentages. Voorgesteld wordt bij het opstellen van de Beleidsbegroting 2016-2019 de volgende **grondslagen voor de ramingen bestaand beleid** te hanteren:

Looncompensatie

De looptijd van de huidige CAO-gemeenten loopt tot en met 31 december 2015. Vanaf 2016 zijn nog geen nieuwe CAO-afspraken gemaakt. Vooralsnog stellen wij voor vanaf 2016 een structurele looncompensatie te hanteren van 1,5%. In afwachting van een nieuwe CAO zullen de middelen op de algemene stelpost looncompensatie worden geraamd.

Prijscompensatie

Voor de begrotingsjaren 2011 tot en met 2015 hebben we de nullijn gehanteerd voor prijsstijgingen. Impliciet betekende dit jaarlijks een 'kleine kaasschaaf' over alle budgetten. We merken nu door deze maatregelen dat de huidige budgetten flink onder druk komen te staan en in een aantal gevallen zelfs het budget in werkelijk wordt overschreden, zoals energie- en zakelijke lasten (zie de raadsbrief voortgang bezuinigingsproces 2016 e.v. d.d. 6 januari 2015 bijlage 1a / zaaknummer 1051588)

Aangezien het Centraal Economisch Plan 2015 (CEP2015) van het Centraal Planbureau jaarlijks in maart wordt gepubliceerd, hebben we nog geen percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie voor het begrotingsjaar 2016 voorhanden. Vooralsnog gaan we voor de begroting 2016 bij de prijscompensatie uit van een percentage 0,75%. Dit is het percentage voor 2016 van het bruto binnenlands product, zoals het ministerie van Binnenlandse Zaken die ook voor de gemeentefondsuitkering 2016 hanteert. Wanneer het CEP2015 is gepubliceerd, zullen we bezien of het percentage bijstelling heeft. Indien het percentage afwijkt van de eerder gehanteerde 0,75% dan zal dit van invloed zijn op het financieel perspectief.

Subsidies

Voor de subsidies geldt de gebruikelijke weging van 2/3^e looncompensatie en 1/3^e prijscompensatie. Op basis van de bovengenoemde percentages komt de uiteindelijke stijging voor subsidies uit op 1,25%, mits ze geen onderdeel uitmaken van de bezuinigingsmaatregelen 2016 e.v. Dit gewogen inflatiepercentage kan nog worden aangepast na de publicatie van het CEP2015.

Huren

Navenant zullen de ontvangen huurbedragen in 2016 stijgen met de inflatiecorrectie van 0,75%. Wel kunnen er andere afspraken met verenigingen, instellingen etc. zijn gemaakt over huurverhogingen buiten de prijscompensatie om.

Dit inflatiepercentage kan nog worden aangepast na de publicatie van het CEP2015.

Belastingen, heffingen en tarieven

Voor tarieven geldt in principe volledige kostendekkendheid. Bij belastingen, heffingen en tarieven wordt voor de begroting 2016 vooralsnog uitgegaan van een inflatiecorrectie van 0,75%, waarbij geen sprake is van kostendekkendheid. Kostendekkende heffingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing.

Bij de gemeentelijke woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) wordt gestreefd naar een gematigde ontwikkeling van de totale reële lokale lastendruk. Er wordt vastgehouden aan het principe dat in ieder geval wordt gecorrigeerd voor nominale ontwikkelingen (inflatie). Dit percentage kan dus na de publicatie van de CEP2015 nog worden aangepast.

Daarnaast is er op basis van het Dekkingsplan 2013-2016 al een extra OZB-verhoging doorgevoerd van 1%, waardoor de totale OZB-stijging voor 2016 voorslagnog uitkomt op 1,75%.

In de Kadernota 2016-2019 of Beleidsbegroting 2016-2019 zal, inclusief de bezuinigingsmaatregelen, zoals gebruikelijk worden gekeken naar het totaalpakket aan belastingmaatregelen.

Constance lonen en prijzen

In de meerjarenramingen 2017-2019 wordt, zoals gebruikelijk, uitgegaan van constante lonen en prijzen.

Omslagrente

In de brief van de provincie voor de toetsing van de begroting 2016 wordt specifiek ingegaan op het te hanteren rentepercentage voor de grondexploitaties. Het citaat uit de begrotingsbrief luidt: *"Grondexploitaties (toegerekende rente)*

De reële (langlopende) rente is al een aantal jaren zeer laag. Een reël door te berekenen rente aan de grondexploitaties stellen wij dan ook op maximaal 4%. Indien de werkelijke toegerekende rente hoger is, dan is dat een keuze van de raad. Echter, de realiteit van de meerjarenbegroting komt dan in het geding. De toezichthouder kan een correctie aanbrengen voor het verschil tussen de reële (langlopende) rente en de werkelijk toegerekende rente. Immers als de toegerekende rente hoger ligt wordt de algemene dienst bevoordeeld ten nadele van de grondexploitatie. Dit geeft geen reël beeld van de meerjarenbegroting.

Dit geeft voor ons mede aanleiding om het percentage voor de omslagrente voor alle onderdelen in de begroting te heroverwegen om deze neerwaarts bij te stellen. Dit vergt nog een aanzienlijke rekenexercitie wat dit betekent bij een percentage van 3,5 of 4%. De doorwerking zal van invloed kunnen zijn op het financieel perspectief, indien de effecten niet kunnen worden opgevangen binnen de producten waarbij sprake is van een "gesloten circuit", zoals grondexploitaties, onderwĳshuisvesting, riolering. Voorslagnog gaan we in het financieel perspectief uit van een p.m. raming.

Investeringsen

Op investeringen is de nota Activabeleid van toepassing, die begin 2012 is vastgesteld in de raad. De afschrijving start op 1 januari van het jaar ná ingebruikname van een goed c.q. na afronding van een investering. Dit betekent dat er niet wordt afgeschreven en in het jaar van afronding c.q. ingebruikname van een investering.

Op basis van de nota "Spelregels voor investeringen" gemeente Hengelo (zie ook de raadsbrief van 4 februari 2014) worden de rentelasten, vanaf de start van een investering, in werkelijkheid op maandelijkse basis toegerekend. Op begrotingsbasis wordt vanaf 2015 voor de geraamde investeringen in de eerste jaarschĳf een half jaar rente als exploitatielast meegenomen. Daarna wordt telkens over het gehele jaar rente toegerekend.

De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van het bestaand beleid. In de Beleidsbegroting zal een meerjarig investeringsplan worden opgenomen, waarin ook alle vervangingsinvesteringen worden benoemd.

Gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering wordt in principe gebaseerd op de meicirculaire 2015 van het gemeentefonds. In het huidige perspectief is de decembercirculaire 2014 verwerkt.

Onvoorzien

In de begroting 2016-2019 wordt een jaarlijks bedrag van € 166.000 geraamd voor de post onvoorzien.

Areaal/autonome ontwikkelingsen

De onderhoudsbudgetten voor wegen, groen en riolering worden aangepast voor volumemutaties conform de Areaalnota. De kostenuitzetting voor rioleringens verloopt budgettair neutraal voor de begroting. Uitgangspunt bij rioleringens is 100% kostendekkendheid.

Onder autonome ontwikkelingsen verstaan wij ontwikkelingsen die door ons niet te sturen of te beïnvloeden omstandigheden zijn en zullen leiden tot onvermĳdbare uitgaven of inkomstenverminderingens in de begroting. Deze ontwikkelingsen zullen expliciet in beeld worden gebracht in de Beleidsbegroting 2016-2019.

In het voorlopig financieel perspectief van 6 januari 2015 hebben we al een aantal autonome ontwikkelingen benoemd:

- energie- en zakelijke lasten (OZB, wegenbelasting en overige lasten), met name de energietarieven voor het zwembad, openbare verlichting, de gebouwen aan de Asveldweg, het Beukert, stadhuis, stadskantoor en de begraafplaatsen lopen uit de pas;
- meer dan trendmatige stijging van de energiebelasting vanaf 2015;
- Crow indexering derdengelden Stedelijk Beheer.

Ten aanzien van de voorgaande uitgangspunten geldt: alles onder voorbehoud van de nog te nemen structurele bezuinigingsmaatregelen vanaf het begrotingsjaar 2016.

Bijlage 2 - Opties nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	2016	2017	2018	2019	Coalitie- akkoord, Ambtelijk, Bestuurlijk	Port.- hou- der	Bezuini- gings- format	Onderwerp	2016	2017	2018	2019
Hoofdstuk 1 Economie, werk en inkomen													
N1.1	Motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. Armoedebelid	21	42	42	63	Bestuurlijk	Mth	1.2.3/ 1.2.5	Bijz. bijstand/maatschappelijke participatie	115,4/120	189,9/120	189,9/120	189,9/120
N1.2	Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente	150	150	150	150	Coalitieakkoord	Mth	1.1.5	Beleid maken over de economische structuur in Hengelo	32	32	32	32
N1.3	Verenigingsfonds en compactere binnenstad	200	200	0	0	Coalitieakkoord	Mth/M	1.1.5	Beleid maken over de economische structuur in Hengelo	32	32	32	32
N1.4	Revitalisering bedrijventerreinen	200	200	150	100	Coalitieakkoord	E	1.1.6	Relaties onderhouden met bestaande en nieuwe bedrijven via accountmanagers	25,8	25,8	25,8	25,8
N1.5	Invulling geven aan nieuw beschut werken	BN	BN	BN	BN	Bestuurlijk	Mth	1.3.4	Werkplekken bekostigen bij SW-bedrijven	39,8	275,8	275,8	275,8
N1.6	Instellen kindpakket binnen armoedebelid	25	25	25	25	Coalitieakkoord	Mth	1.2.5	Bevorderen maatschappelijke participatie	120	120	120	120
N1.7	Kwetsbare jongeren toeleiden naar arbeidsmarkt	BN	BN	BN	BN	Coalitieakkoord	Mth	1.3.1	Terugkeer naar arbeidsmarkt en starters adviseren	222,2	296,2	323,6	360
N1.8	Optimaliseren kade Twentekanaal	0	62	62	62	Ambtelijk	ME/Mt H	1.1.2	Haven	17	17	17	17
Hoofdstuk 2 Onderwijs en jeugd													
N2.1	Bestuurlijke opdracht huisvesting één locatie voor Voortgezet Speciaal Onderwijs	0	50	180	180	Coalitieakkoord	EL	2.1.2	Onderwijshuisvesting	0	10	30	30
N2.2	Investering in de Bibliotheek op school	5	59	57	55	Coalitieakkoord	EL	4.2.1	Bibliotheek	75	150	225	300
Hoofdstuk 3 Welzijn en Zorg													
N3.1	Programmering in maatschappelijk vastgoed	BN	BN	BN	BN	Coalitieakkoord	JBr	3.3.1/8.1.2	Wijkwelzijnsvoorzieningen/Vastgoedbedrijf	172,1/50	172,1/150	172,1/150	172,1/150
N3.2	Regenboogpad	12	1	1	1	Motie	EL	3.3.4	Subs. anti-discriminatie en allochtonenorganisaties	5	5	5	5
Hoofdstuk 4 Sport en Cultuur													
N4.1	BO Crea / Heim	13,5	51	50	49	Coalitieakkoord	EL	4.2.3	Grea/Heim	0	0	0	0
N4.2	Toekomst Twentebad	345	55	307	216	Coalitieakkoord	EL	4.1.2	Zwenbaden	20	20	20	20
Hoofdstuk 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit													
N5.1	Actieplan voor de fiets: inclusief afronden F35, oplaadpunten, verwijderen obstakels etc.	22,5	78,3	76,8	75,3	Coalitieakkoord	JB	5.3.1	Verkeer	81,5	81,5	81,5	81,5
N5.2	Startersleningen	52,5	87,5	87,5	87,5	Bestuurlijk	ME	5.1.4	Wonen	447,3	47,3	47,3	47,3
N5.3	Puienregeling	100	100	100	100	Bestuurlijk	ME	5.1.4	Wonen	447,3	47,3	47,3	47,3
N5.4	Uitbreiding subsidies monumentenzorg	53	53	53	53	Ambtelijk	ME	5.1.5	Monumenten	20	20	20	20
N5.5	Parkeerbeleid	195	195	195	195	Bestuurlijk	JB	5.3.4	Parkeren	188	217,3	265,5	253,5
Hoofdstuk 6 Beheer openbare ruimte en duurzaamheid													
N6.1	Capaciteit voor aanpassingen openbare ruimte en gebruik van gemeentelijke voorzieningen bij evenementen	30	30	30	30	Ambtelijk	SS	5.2.1	Omgevingsvergunningen e.d	134,6	134,6	134,6	134,6
N6.2	Schoonmaken Binnenstad	40	40	40	40	Bestuurlijk	ME	6.1.2	Afval, openbare ruimte schoonhouden e.d.	50	50	50	50
N6.3	Spelen	36,3	42,4	47,9	52,9	Coalitieakkoord	ME	6.1.7	Spelen	0	50	150	250
Hoofdstuk 7 Bestuur, veiligheid en openbare orde													
N7.1	Uitbreiding juridische capaciteit voor veiligheid en openbare orde	48	48	48	48	Ambtelijk, bestuurlijk afgestemd	SS	7.1.2	Openbare orde	0	0	0	0
N7.2	Promotiefilm Hengelo	20				Bestuurlijk	SS	7.2.7	Communicatie	19,7	19,7	27,7	19,7
Hoofdstuk 8 Financiën													
n.v.t.	n.v.t.	1.569	1.569	1.702	1.583								
TOTAAL (afgerond)		1.569	1.569	1.702	1.583								

Bijlage 2B – Samenvattingen opties nieuw beleid

Focus op de Binnenstad

Het coalitieakkoord 2014-2018 beschrijft de binnenstad als de huiskamer van onze stad. De aanpak van de Hengelse binnenstad is een programma/begrotingshoofdstuk-overstijgend, centraal thema. In de binnenstad komen veel ontwikkelingen samen. Er zijn veel dwarsverbanden en de urgentie om te handelen is hoog. Dat vraagt om een gecoördineerde en samenhangende aanpak. In de voorstellen voor nieuw beleid komen diverse onderwerpen terug die bijdragen aan de versterking van de (positie van de) binnenstad. Denk aan de fysieke conditie van de binnenstad, met zaken als de puienregelingen en het schoonmaken. Andere voorstellen betreffen bijvoorbeeld de Horecavisie 2014 en compactere binnenstad, waarbij middelen worden gevraagd voor het stimuleren van creatieve omvorming van bestemmingen die behulpzaam zijn bij ons streven naar verbetering van het winkellandschap, het horecalandschap, het culturele landschap en verruiming van de functies wonen en werken. De mogelijkheden voor het opzetten van een vereveningsfonds kunnen hierbij betrokken worden. Verder is ook een voorstel bijgevoegd ter beperking van de van toepassing zijnde tijden voor betaald parkeren, de uitbreiding van capaciteit voor veiligheid en openbare orde en is in het kader van werken aan onze identiteit en imago, een voorstel bijgevoegd voor het maken van een promotiefilmpje. De op de versterking van de binnenstad betrekking hebbende voorstellen voor nieuw zijn aangeduid met een '*'.

Transities

Per 1 januari 2015 zijn de transities een feit. In oktober 2014 heeft de gemeenteraad het beleidsplan en de daarbij behorende begroting vastgesteld. Besloten is dat de transities budgettair neutraal moeten worden uitgevoerd. De begroting is vastgesteld op basis van de informatie die in de zomer 2014 beschikbaar was. We hebben ons daarbij gerealiseerd dat er de komende periode wijzigingen noodzakelijk zijn. Dat hebben we de afgelopen maanden ook al geconstateerd. Zo zijn de kosten voor Veilig Thuis hoger dan onze inschatting. Dit hebben we kunnen oplossen door te schuiven binnen de totale middelen voor de Wmo. In de loop van 2015 zullen we ervaren of de inschattingen juist zijn of dat er nog meer verschuivingen nodig zijn.

In 2015 zullen we verder vorm moeten gaan geven aan de transformatie. De nieuwe wijze van werken, het verschuiven van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen, inzet op preventie etc. Dit zal financiële effecten hebben. Vernieuwing binnen de transitietaken financieren we vanuit het innovatiebudget. In 2015 en 2016 is dat 2,5%, daarna 5%.

Een tweetal projecten (pilot huisartsen, pilot sociaal werk mbo Samensterk) worden vanuit het innovatiebudget uitgevoerd. Er is nog financiële ruimte.

Vanwege de opdracht de transities budgettair neutraal in te voeren en het beschikbaar hebben van een innovatiebudget wordt geen beroep gedaan op de algemene middelen. De voorstellen die betrekking hebben op de transities zijn aangeduid met een '**'.

Begrotingshoofdstuk 1 Economie, werk en inkomen

N1.1 Motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. Armoedebeleid

Dit voorstel is een uitwerking van de Motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. Armoedebeleid (raadsvergadering 17 december 2014). Er is inzichtelijk gemaakt wat de (financiële) gevolgen zijn van indexering. Het betreft de verordening maatschappelijke participatie 2015, de verordening individuele inkomensvoet 2015 en de verstrekkingen bijzondere bijstand. In de begroting 2015 en verder is voor alle verordeningen (armoedebeleid volgens begroting) samen circa € 2 miljoen aan uitgaven opgenomen. Uitgaande van 1% in 2016, nog een procent in 2017 en een procent in 2019, zijn de financiële gevolgen van indexering € 21.000 in 2016, € 42.000 in 2017 en 2018 en € 63.000 in 2019.

N1.2 Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente.

Vanuit de aanbevelingen van de commissie Draaijer is het document Twente Werkt! opgesteld. De Twenteboard heeft de verantwoordelijkheid genomen voor de uitvoering daarvan. Daarvoor wordt ook veel inzet van de gemeenten verwacht. Deze samenwerking heeft kans van slagen indien ook alle andere gemeenten hier zich volledig aan committeren.

Er ligt een enorme opgave om de werkgelegenheid in Twente te versterken zodat een antwoord gegeven kan worden op de hoge werkloosheid. Daarvoor heeft de Twenteboard een 5-tal actielijnen uitgezet waarop ook vanuit de gemeenten inzet nodig is op Twentse schaal.

Onder actielijn 3 is specifiek aandacht voor de het versterken van het vestigingsklimaat en de acquisitie van nieuwe bedrijven. Op de schaal van Twente wordt de acquisitiekracht versterkt en daarvoor wordt ook aan Hengelo de vraag gesteld om extra capaciteit.

Ook het verkennen van de mogelijkheden van een Arbeidsplaatsen Premie Regeling Twente behoort tot actielijn 3.

Verder is in dit verband is afgesproken een sectorale aanpak op te zetten voor 12 sectoren, waaronder de kanssectoren HTSM, logistiek en zorg & welzijn (actielijn 4). Er is per thema/sector een bestuurlijk en een ambtelijk contactpersoon aangewezen vanuit de invalshoeken EZ en arbeidsmarktbeleid. Hengelo heeft zich verbonden aan de sector retail en groothandel.

Voor 12 sectoren wordt een brancheverkenning gemaakt. Per sector is een combinatie van 2 bestuurders en 2 ambtenaren is belast met de uitvoering van deze sector. Door de inzet per sector te bundelen ontstaat meerwaarde door kennis van het bedrijfsleven als geheel ten aanzien van arbeidsmarkt en economie.

Ambtelijk (beleidsmatig, sectorale aanpak) is meer inzet nodig op de bovenlokale vraagstukken ten aanzien van economische ontwikkeling en arbeidsmarktproblematiek.

Daarnaast speelt het vraagstuk van de aanbevelingen van de Commissie van Wijzen/commissie Wientjes over de aanpak van het luchthaventerrein c.q. Technology Base Twente. Beleidsmatig is daarvoor ook aandacht nodig.

In een eerdere bezuiniging in 2013 is besloten tot bezuiniging op accountmanagement van 0,5 fte. Deze bezuiniging is gerealiseerd per 1 januari 2015. Tussen het moment van besluitvorming tot formatiereductie en nu is er veel nieuwe ontwikkeling op Twentse schaal waarop – als we er voor kiezen daarop volop aan bij te dragen – meer inzet nodig is.

Voor 2015 is aanvullend € 75.000 vanaf 2016 € 150.000 structureel.

*N1.3 Vereveningsfonds en compactere binnenstad**

Er is een horecavisie in voorbereiding. Belangrijk onderdeel in deze visie is de binnenstad van Hengelo. De binnenstad van Hengelo staat onder druk. In de westflank van het centrum moet in de toekomst nog meer het cluster ontstaan voor de avond- en nachthoreca. Om de kwaliteit van dit gebied verder te versterken is de wens horeca 2 functies van elders proberen te verleiden naar dit horecagebied. Dergelijke ontwikkelingen hebben ook financiële consequenties. De uitvoering van deze plannen is meer reëel als er vanuit de gemeente budget beschikbaar is om bijv. verplaatsingen te faciliteren en planschadeclaims te kunnen betalen als de horecabestemming van panden wordt verwijderd. Inzet van deze gelden zou dan moeten gebeuren in gebieden waar transformatie naar bijvoorbeeld wonen plaats kan vinden (bijv. omgeving Marktstraat /Beekstraat) en de afwaardering van de zwaardere horecafuncties in het kernwinkelgebied en in de omgeving van het Stationsplein. Ook kunnen deze middelen ingezet worden als stimuleringsgeld richting ondernemers (b.v. detailhandel) om zich te vestigen in het juiste (meer compactere) deel van de binnenstad. Dit voorstel behelst een bedrag van 2 ton in de jaren 2016 en 2017.

N1.4 Revitalisering bedrijventerreinen

In de afgelopen jaren zijn veel bedrijventerreinen gerevitaliseerd: Timmersveld, Twentekanaal, deelgebieden rondom Post NL/Opaalstraat, Binnenhavenstraat en Parelstraat. De aanpassing van de Haaksbergerstraat aansluitend op de herontwikkeling van de Thaleslocatie en de revitalisering van het onderdeel Vosboerweg/Wegtersweg van Westermaat worden op dit moment voorbereid.

Enkele deelgebieden van Twentekanaal en Westermaat blijven nog achter, bijvoorbeeld de gebieden Westermaat rondom Vosboerweg/Hassinkweg en Slachthuisweg, Twentekanaal Zuid tussen Fabelenweg en Haaksbergerstraat en tussen Diamanstraat/Thales. De herontwikkeling van het laatste gebied is mogelijk goed te combineren met de ontwikkeling van de HTSP-campus. Op de langere termijn staat er nog een herontwikkelingsopgave voor Twentekanaal-Noord, deelgebied HKS (Oude Boekeloseweg).

Voor de genoemde deelgebieden zijn geen middelen beschikbaar. Revitalisering is alleen mogelijk als er vanuit onderhoud en beheer van de openbare ruimte, bijvoorbeeld de rioleringsopgave, een aanleiding is in combinatie met subsidies. Andere eigen (co-financierings)middelen zijn niet beschikbaar. Dit heeft het risico dat (in het geval er vanuit riolering geen investering is) er geen co-financiering is om daarmee subsidies aan te vragen. Daarom wordt nu een bedrag van € 200.000 in 2016 en 2017 aflopend tot € 150.000 in 2018 en € 100.000 in 2019 opgevoerd als nieuw beleid.

*N1.5 Invulling geven aan nieuw beschut werken ***

De sociale werkvoorziening in haar huidige vorm houdt op te bestaan. Dit betekent dat er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer zal plaatsvinden in de WSW. Via natuurlijke uitstroom wordt het zittende bestand van de SW langzaam afgebouwd tot nul. Gemeenten blijven in tussentijd verantwoordelijk voor de SW. Naar verwachting blijft de doelgroep voor een voorziening als deze bestaan. Dit betekent dat er een groep mensen zal zijn – we noemen deze groep nieuwe instroom voormalige SW'ers – die een beroep zal doen op de gemeente voor ondersteuning op het terrein van werk en inkomen. Naar verwachting komt de groep nieuwe instroom op twee plekken terecht: ongeveer een derde zal terecht komen in de nieuwe voorziening beschut werk en ongeveer twee derde moet aan het werk geholpen worden bij een reguliere werkgever met ondersteuning (al dan niet met toepassing van een loonkostensubsidie).

In de Participatiewet is besloten dat er een nieuwe voorziening beschut werk in het leven wordt geroepen. Gemeenten ontvangen per medewerker beschut werken € 14.000 in het I-deel en € 8.500 in het gebundeld re-integratiebudget. De gemeente kan beschut werk organiseren binnen het SW-bedrijf, het zelf aanbieden of een werkgever bereid vinden het aan te bieden. De genoemde budgetten zijn hiervoor in zetten.

Voor Twente wordt het beleid voor het nieuwe beschut regionaal uitgewerkt. Beleid en verordening zijn in voorbereiding. Er komt geen extra budget, de plekken moeten worden gefinancierd uit het I-deel (circa 5 per jaar opbouwend). Het benodigde bedrag is bedoeld om het tekort per plek op te vangen, de organisatie te bekostigen en de begeleiding van de mensen (wellicht via SWB) te regelen. Naar verloop van tijd zal het extra benodigde naar verwachting wat afvlakken.

De transities moeten in principe budgettair neutraal uitgevoerd worden. In de loop van dit jaar wordt gekeken in hoeverre dit te realiseren is. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden die het I-deel en het P-budget bieden.

N1.6 Instellen kindpakket binnen armoedebeleid

In het coalitieakkoord is opgenomen dat er een voorstel voor een kindpakket wordt gedaan aan de raad. Onlangs is een concept besproken in een politieke markt. Het voorstel dat naar schatting € 40.000 extra kost, kon in grote lijnen rekenen op enthousiasme bij een groot deel van de raad. Dat gold niet voor deerschikking van het bestaande armoedebeleid om het kindpakket mogelijk te maken. Een herschikking tot een bedrag van € 15.000 lijkt haalbaar. Dat betekent dat de overige € 25.000 uit nieuw beleid moet komen.

*N1.7 Kwetsbare jongeren toeleiden naar de arbeidsmarkt ***

Door de invoering van het actieplan Focus op vakmanschap (de verhoging van de niveaus voor taal en rekenen in het VMBO en het MBO) is de verwachting dat een groep kwetsbare jongeren tussen wal en schip valt. Daarnaast vervalt met de Participatiewet de mogelijkheid om kwetsbare jongeren met een Wajong-uitkering op de arbeidsmarkt te plaatsen. Ook zijn de middelen waarover het UWV beschikte voor re-integratie van deze groep jongeren vervallen.

Met het actieprogramma "Sterk Profiel III, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren" wordt ingezet op deze groep jongeren. De eerste aanbeveling uit het actieprogramma is "Versterk de samenwerking tussen instellingen en tussen instellingen en de gemeente."

Er moet een oplossing worden gezocht voor leerlingen die dreigen tussen wal en schip te vallen. Een mogelijkheid hiervoor is het creëren van een tussenvoorziening. De tussenvoorziening is een samenwerking van verschillende instellingen. Voor de maatwerktrajecten die door de tussenvoorziening worden ontwikkeld is naar verwachting additionele bekostiging nodig. Let wel, dit alleen wanneer de trajecten buiten de verantwoordelijkheid van het regulier onderwijs vallen. Daarnaast dient voor iedere jongere een duidelijk perspectief te zijn op een baan, nadat het traject is beëindigd. De kosten voor de inkoop van een traject, o.a. bij de Kapstokprojecten, het ROC, bedrijfsscholen etc., bedragen gemiddeld € 5.000 op jaarbasis per jongere. Naar verwachting gaat het in Hengelo om ongeveer 70 jongeren. Voor het aantal van 70 jongeren is dus € 175.000 benodigd. Er is geen sprake van een wettelijke verplichting, dit is lokaal beleid.

De transities moeten in principe budgettair neutraal uitgevoerd worden. Binnen de transitie-middelen is een innovatiebudget beschikbaar. In eerste instantie zal gekeken worden of binnen dit budget een pilot/experiment tot stand kan worden gebracht. Het bedrag '0' voor de jaren 2016 – 2018 betekent dus een PM post.

N1.8 Optimaliseren kade Twentekanaal

De kadevoorzieningen in Hengelo zijn in goede staat en in relatie met de actuele waterdiepte voldoet dit aan de eisen voor klasse Va schepen. Eén en ander kan niet worden geverifieerd aan de hand van aanlegtekeningen, met uitzondering van de nieuw geplaatste kades aan de noordzijde en bij CTT. Gezien het vorenstaande zijn geen kosten geraamd voor het upgraden van de gemeentelijke havens naar geschiktheid voor klasse Va schepen. Echter, het gedeelte damwand vanaf de Boekeloseweg tot in de insteehaven heeft achterstallig onderhoud. De damwand keert de achterliggende grond, maar hier moet op korte termijn een nieuwe damwand aangelegd worden. De gemeente Hengelo is onderhoudsplichtige van dergelijke voorzieningen.

De totale investering plusminus € 1,25 miljoen. Voorstel is het Havenfonds aan te wenden: € 1,25 miljoen investering -/- € 300.000 = € 950.000 investering. Met een rentepercentage van 4,5% en afschrijving over 50 jaar geeft een jaarlijkse last van € 62.000 vanaf 2017.

Begrotingshoofdstuk 2 Onderwijs en jeugd

N2.1 Bestuurlijke opdracht huisvesting één locatie voor Voortgezet Speciaal Onderwijs

Het voorstel betreft de huisvesting van één locatie voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) in Hengelo. Attendiz is een schoolbestuur dat speciaal onderwijs aanbiedt voor leerlingen met gedragsproblemen en/of psychiatrische problematiek. Het schoolbestuur is al enkele jaren met de gemeente Hengelo op zoek naar de mogelijkheden om het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) Hengelo te concentreren op één locatie. VSO Hengelo is de werktitel voor het samenvoegen van VSO Onder de Kap en VSO 't Mozaïek. De aanleiding voor de nieuwe huisvesting is de wens van het schoolbestuur om het aanbod van onderwijs te concentreren op één locatie. Zo kan het onderwijs beter worden vormgegeven en er beter worden voldaan aan de hedendaagse eisen voor onderwijs. Op grond van de bestuurlijke opdracht huisvesting VSO worden een drietal mogelijkheden voor huisvesting onderzocht. Het betreft aanpassing van de bestaande locatie, aanpassing van een gemeentelijke accommodatie of nieuwbouw.

De middelen die nodig zijn voor de realisatie van de gezamenlijke huisvesting bedragen minimaal 3 miljoen. Dit bedrag is minder dan de opgenomen normbedragen binnen de onderwijshuisvestingsverordening. Deze middelen moeten uit de voorziening onderwijshuisvesting komen, echter in het jaar 2022 is de reserve onderwijshuisvesting niet meer toereikend om aan alle onderwijshuisvestingsverplichtingen te voldoen. Vanaf dat jaar ontstaat er een tekort van € 283.000 oplopend tot € 517.000 in 2023. Door een dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting vanuit de algemene middelen in 2017 van € 50.000 en € 180.000 vanaf 2018 t/m 2024 zal de investering in het voortgezet speciaal onderwijs binnen de reserve onderwijshuisvesting gedekt kunnen worden.

N2.2 Investerings in de Bibliotheek op school

Bibliotheek Hengelo kiest in haar meerjarenbeleid nadrukkelijk voor leren en lezen. Daarom is onder meer geïnvesteerd in het aansluiten van inmiddels 22 basisscholen op de Bibliotheek op school. Daarmee is het streven van de bibliotheek om 50% van de basisscholen te bereiken al in 2014 gehaald. Hiervoor had de bibliotheek € 200.000 investeringsbudget gereserveerd, maar de implementatiekosten bleken hoger dan verwacht. De bibliotheek heeft de meerkosten voor eigen rekening kunnen nemen, maar heeft geen investeringsbudget om de resterende scholen aan te kunnen sluiten.

De begroting van de uitrol-investering bedraagt ruim € 340.000 voor 15 scholen. Van de gemeente wordt een investeringsbijdrage gevraagd van € 200.000 voor de kosten van collectie, meubilair en aansluiting op digitaal portaal. De bijdrage maakt het mogelijk om de 15 scholen voor primair onderwijs die nog niet zijn aangesloten op de Bibliotheek op school, ook deel te laten nemen. Het gaat om 10 schoollocaties van Primato, 4 van MarCanT en 1 school voor speciaal onderwijs (de Mozaïek).

Het voorstel hangt samen met het voorstel om te bezuinigen op de structurele subsidie van Bibliotheek Hengelo (4.2.1). Duidelijk moet zijn voor welke taken de bibliotheek subsidie ontvangt, waarbij de structurele inzet op de Bibliotheek op school dus geborgd moet blijven.

Voorgesteld wordt om aan Bibliotheek Hengelo een eenmalige investeringsbijdrage te verstrekken van € 200.000. Hierbij is uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 4 jaar en een rente van 4,5%, waardoor de kapitaallasten in 2017 € 59.000 zijn aflopend tot € 55.000 in 2019.

Begrotingshoofdstuk 3 Welzijn en Zorg

*N3.1 Programmering in maatschappelijk vastgoed ***

Als gevolg van rijksbezuinigingen zetten we meer in op algemene collectieve voorzieningen in plaats van op grote schaal individueel maatwerk. Daarmee willen wij o.a. de kosten in de zorg drukken. We zetten daarom tevens in op kwaliteit in de collectieve voorzieningen. Dat willen wij bereiken door samenhang in programmering in deze voorzieningen en het samenbrengen van door de gemeente gesubsidieerde activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van de transities, zo veel mogelijk in de wijkwelzijnsaccommodaties (gemeentelijk vastgoed).

Op dit moment zijn de besturen van de wijkwelzijnsaccommodaties verantwoordelijk voor zowel de programmering als de exploitatie van de accommodatie. Daarbij geldt dat de exploitatie van de wijkwelzijnsaccommodaties moet worden gefinancierd door enerzijds subsidie van de gemeente en anderzijds door inkomsten uit de programmering in het gebouw.

Nu meer ingezet wordt op door de gemeente gesubsidieerde activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van de transities, wordt daarmee de ruimte voor "eigen programmering ten behoeve van de exploitatie" voor de wijkwelzijnsbesturen beperkt. Voor een deel wordt dat gecompenseerd doordat de activiteiten ook inkomsten mee brengen. Dat geldt echter niet voor alle activiteiten. Als gevolg daarvan ontstaat een gat in de exploitatie van de wijkwelzijnsaccommodaties. Dit voorstel is bedoeld om dat gat te overbruggen, daar waar nodig, om de beweging van individueel maatwerk naar meer gebruik van collectieve voorzieningen goed te kunnen faciliteren.

Op dit moment is nog niet in de volle omvang te overzien welke activiteiten in de accommodaties uitgevoerd zullen worden. Op basis van de eerste inzichten wordt rekening gehouden met een voorlopige raming van circa €132.000. In het kader van de transities wordt uitgegaan van budgettaire neutraliteit. Hierdoor is verschuiving van middelen binnen de voor de transities beschikbare middelen noodzakelijk. Het bedrag '0' voor de jaren 2016 – 2019 betekent dus een PM post.

N3.2 Regenboogpad

Tijdens de raadsvergadering van 28 januari 2015 is de motie Regenboogpad aangenomen. Het college heeft via deze motie de opdracht gekregen een onderzoek te starten naar een geschikte plaats voor de realisatie van een permanent regenboogpad in het centrum van Hengelo. Daarbij moeten de Hengelose Kunstenaars, Artikel 1, vertegenwoordigers van de doelgroep alsmede Hengelose scholieren betrokken worden. Op korte termijn moeten de resultaten van het onderzoek, inclusief de daarbij horende kosten aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De dag van realisatie moet er een bewustwordingscampagne voor Hengelose scholieren worden gestart die zich richt op scholen, sportverenigingen en jeugdzorginstellingen.

Naast onderzoek (capaciteit) en uitvoering (uitvoeringskosten) moet er ook rekening gehouden worden met onderhoud. Dit voorstel behelst de financiële consequenties van het uitvoeren van de motie. In 2016 is dat € 12.000 (eenmalig), voor 2017 e.v. € 1.000 structureel.

Begrotingshoofdstuk 4 Sport en Cultuur

N4.1 BO Crea / Heim

Met ingang van 2014 hebben CREA en HEIM een gezamenlijke directeur. De samenwerking is verder verstevigd met het voornemen om te fuseren. Het college heeft ingestemd met een (juridische en fiscale) fusie van CREA en HEIM. Deze is met ingang van 1 januari 2015 een feit. Hiermee is nog niet het huisvestingsvraagstuk van CREA opgelost. Dit vergt nog aparte besluitvorming, waarvoor een bestuurlijke opdracht is geformuleerd.

Om beide instellingen een goede start te geven in hun gefuseerde toekomst zijn er een aantal stappen te zetten. Gezien de financiële positie van de gefuseerde instelling is herhuisvesting niet mogelijk zonder extra financiële impuls. Dit hangt met name samen met de lening van het HEIM. Een impuls van minimaal (eenmalig) € 600.000 zien wij noodzakelijk. Dit zou ingezet kunnen worden voor herhuisvesting of afwaardering van de lening. Deze laatste optie wordt echter ontraden om de lening aan het HEIM en de daaraan ten grondslag liggende verplichtingen (o.a. hypotheek) zuiver te houden. Ontstaan er t.z.t. problemen met de lening dan zal dit - los van dit voorstel - opgelost moeten worden. Dit betekent dat óf wij óf de nieuwe instelling voor € 600.000 zullen moeten investeren in de extra huisvesting. Het activeren van deze investering dan wel investeringsbijdrage leidt tot een structurele kapitaallast in het eerste jaar van € 51.000 (uitgaande van een afschrijvingstermijn van 25 jaar en een rente van 4,5%).

Daarbij de kanttekening dat van gemeentewege verder geen aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld voor eventuele extra exploitatielasten.

Het format was in eerste aanleg gestoeld op de BO Crea/Heim en de inhoudelijke en financiële consequenties die dat met zich meebracht. Met actualisering van deze BO ontstaat er een nieuwe situatie. We zijn van mening dat nu het moment daar is om in de gemeente Hengelo over te gaan tot 1 instelling voor cultuureducatie.

N4.2 Toekomst Twentebad

Vanuit de Bestuurlijke Opdracht toekomst Twentebad "Onderzoek de mogelijkheden om het Twentebad zo optimaal en duurzaam mogelijk te renoveren" komen geleidelijk steeds meer en preciezere cijfers naar voren.

De gefaseerde duurzame renovatie moet het sluitstuk zijn van recente ontwikkelingen en renovaties. Het 43 jaar oude bad ontving in 2014 ongeveer 420.000 bezoekers. Regelmatig is er meer vraag dan aanbod. Bouwkundige knelpunten maken dat de hoeveelheid beschikbaar badwater niet optimaal kan worden benut en niet door alle doelgroepen. Met name niet door Hengeloërs met lichamelijke beperkingen.

Op gebied van innovatie valt er voor het Twentebad nog veel te halen. Bij recente renovaties en vervangingsinvesteringen zijn al wel nieuwe innovatieve technieken toegepast, maar er valt in bredere zin nog veel te winnen op onderdelen die ruimte bieden voor:

- kansen voor een echt prominente zorgfunctie (hydrotherapie, integrale toegankelijkheid)
- groei van de (regionale) breedtesport en topsport
- zwemonderwijs 2.0 aan basisscholen (ook speciaal onderwijs)
- optimaliseren energievoorziening en -verbruik (o.a. zonne-energie)
- efficiënter en goedkoper meerjarig onderhoud (duurzaam materiaalgebruik)

En een ander is afgelopen periode gepresenteerd in een politieke markt.

Nadrukkelijk wordt hier vermeld dat het onderzoek nog in volle gang is en er de komende weken nog wijzigingen in de cijfers worden verwacht.

Deze cijfers gaan uit van 4,5% rente en met de kanttekening dat subsidies de omvang van de investering en de daarvan afgeleide kosten kunnen verminderen. De verwachting is dat hierdoor de te begroten kapitaallasten nog een stuk omlaag gaan. Omdat deze cijfers pas over 4 tot 6 weken onderbouwd zijn, worden hier nog de "oude" cijfers vermeld.

De afboeking van bestaande activa die door de renovatie teloor gaan in 2016, waaronder de blaashal, zorgen voor een éénmalige extra kapitaallast in 2016 (€ 400.000). Besparingen worden verwacht van € 75.000 in 2016 oplopend tot € 400.000 in 2019. De kapitaallasten van de verwachte investeringen lopen op van bijna € 21.000 in 2016 tot € 616.000 in 2019.

Per saldo zijn dan de netto lasten:

2016: € 345.000;

2017: € 55.000;

2018: € 307.000;

2019: € 216.000.

Begrotingshoofdstuk 5 Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit

*N5.1 Actieplan voor de fiets: inclusief afronden F35, oplaadpunten, verwijderen obstakels etc. **

In het collegeakkoord is opgenomen dat een Actieplan Fietsen wordt opgesteld. Hierin wordt aandacht besteed aan:

- Tracévoorstel Fietssnelweg F35 door het centrum;
- Verkenning mogelijkheden fietsparkeren in de binnenstad;
- Verkenning opgave fietsveiligheid.

Het actieplan wordt opgesteld in overleg met belanghebbenden. Voor de uitvoering van de actiepunten die benoemd gaan worden is geen budget beschikbaar. Er zijn weliswaar subsidies beschikbaar (o.a. 50-75% voor de F35) maar daarvoor is cofinanciering nodig. De budgetten die beschikbaar waren voor fietsprojecten zijn uitgegeven, dan wel geoormerkt voor projecten in voorbereiding (o.a. F35 Watertorenpark).

Om uitvoering te kunnen geven aan het nog op te stellen Actieplan Fietsen is nieuw budget nodig. Met name de realisatie van de F35 door het centrum vergt veel budget. Het voorgestelde structurele bedrag van circa € 78.000 per jaar vanaf 2017, vormen de exploitatielasten van een investering van € 1 miljoen.

N5.2 Startersleningen

Sinds 2007 verstrekt de gemeente Hengelo startersleningen. De starterslening voorziet er in dat inwoners die voor het eerst een woning kopen daarvoor via de gemeente een lening kunnen aantrekken (max. € 35.000 per lening) waarover de eerste 3 jaren geen aflossing en rente betaald hoeft te worden. De kosten voor de gemeente bedragen de rente voor 5 jaar en de beheerskosten omdat de regeling wordt uitgevoerd door SVn. Jaarlijks worden circa 40 leningen verstrekt.

Het Rijk zal met ingang van 2015 stoppen met de startersregeling, op grond daarvan zal de Provincie naar verwachting de bijdrage voor 2015 verhogen naar 50%. De gemeente zal dan ook 50% moeten bijdragen. Na de provinciale verkiezingen wordt duidelijk of de provincie voor 2016 en verder doorgaat met de starterslening op basis van cofinanciering.

Er vanuit gaande dat dit ook zo zal zijn wordt voorgesteld de starterslening door te laten lopen tot en met 2017. De verwachting is dat in april 2015 het budget is uitgeput. Om de regeling in 2015 voort te zetten is eenmalig een budget van circa € 20.000 nodig. Voortzetting van de regeling vanaf 2016 vergt aanvullend structureel budget, omdat het huidige startersfonds op dit moment nog onvoldoende revolveert. Het gaat om een structurele last van € 87.500 per jaar. Dit voorstel is alleen haalbaar als de provincie haar bijdrage verhoogt van 25% naar 50%, zonder cofinanciering van de provincie wordt het instrument te duur voor de gemeente.

*N5.3 Puienregeling **

Doelstelling van de puienregeling (ook wel Gevefonds genoemd) is het herstel van de winkelgevels op de begane grond in de binnenstad. Het is gestart in 2009 en de middelen zijn bijeen gebracht met subsidies en (beperkt) gemeentelijke budgetten tot een totaalbedrag van circa € 700.000. Dit zijn de overheidsbijdragen. De private investeringen zijn daarmee nog niet berekend. Het budget is nu uitgeput en er geen structurele jaarlijkse financiering. Dat betekent dat het nu beschikbare budget medio 2015 is uitgeput (en is nog een aantal reserveringen) en de puienregeling dan verdwijnt.

Het instrument heeft zijn nut bewezen en is succesvol gebleken. Om dit instrument voort te zetten is € 100.000 per jaar structureel nodig, om daarmee mogelijk ook cofinanciering van de provincie en of het rijk te verkrijgen.

N5.4 Uitbreiding subsidies monumentenzorg

In de raadsvergadering van 28 mei 2014 is een motie aanvaard (ingediend door ProHengelo en VVD) om te kijken naar de mogelijkheden om de inkomsten uit de WOZ –waarde van monumenten in een apart fonds te stoppen. Een voorzichtige schatting van de financiële impact van de motie levert een bedrag op tussen de € 150.000 - € 200.000.

In het kader van het nieuw beleid stellen wij voor aan de raad jaarlijks € 50.000 in een apart "fonds" te stoppen. Jaarlijks is op dit moment € 45.000 beschikbaar voor onderhoud/restauratie aan monumenten. Op basis van het Subsidieprogramma 2012-2014 kunnen hier minimaal 6 panden worden gerestaureerd. Met de extra financiële impuls kunnen meer aanvragen worden gehonoreerd of kan een herbestemming van een leegstaand monument een extra impuls krijgen.

Ook wordt voorgesteld om een bedrag van € 3000 jaarlijks beschikbaar te stellen voor onderhoud aan graven en gedenkmonumenten van cultuurhistorische waarde.

*N5.5 Parkeerbeleid **

De binnenstad en daarmee de exploitatie van betaald parkeren in Hengelo staat onder druk. De verhoging van de parkeertarieven compenseerde de afgelopen jaren de achteruitgang van het aantal parkeeruren/bezoekers aan de binnenstad. Het aantal parkeeruren is gedaald van 1.060.000 in 2002 naar 619.000 in 2013.

Op basis van de huidige informatie over onder andere de toename van internet verkoop, faillissementen en de reorganisatie van vele detailhandel winkels is het advies rekening te houden met een afname van het aantal parkeeruren. Daarnaast staat een verhoging van het parkeertarief steeds minder of niet meer in verhouding tot de aantrekkelijkheid van de Hengelose binnenstad. Het voorstel is betaald parkeren tussen 18.00 en 19.00 af te schaffen, dit heeft een vermindering van inkomsten tot gevolg van € 145.000 (parkeerautomaten en fiscale naheffingsanslagen).

Ook wordt voorgesteld om betaald parkeren op koopzondag af te schaffen. Dit heeft een vermindering van inkomsten tot gevolg van € 50.000 (parkeerautomaten en fiscale naheffingsaanslagen). Het is niet zeker welk effect dit voorstel heeft op de bezoekersaantallen aan de binnenstad. Aan deze maatregel wordt tegemoet gekomen aan de wens van het Centrum Management Hengelo. Kanttekening hierbij is dat als betaald parkeren op de koopzondagen wordt afgeschaft er geen directe koppeling meer is gelegd met het investeringsfonds binnenstad. Deze beschikbare middelen willen we als impuls aan de binnenstad in tact laten (totaal aan investeringskrediet € 1 miljoen in de periode 2015-2018).

Begrotingshoofdstuk 6 Beheer openbare ruimte en duurzaamheid

*N6.1 Capaciteit voor aanpassingen openbare ruimte en gebruik van gemeentelijke voorzieningen bij evenementen **

De gemeente Hengelo vindt het belangrijk dat evenementen in de (binnen)stad worden georganiseerd. Een ontwikkeling hierin is het initiatiefvoorstel 'Evenementen en Vergunningen' van Groen Links waarmee de raad op 10 december 2013 heeft ingestemd. Kern van het voorstel van Groen Links is gericht op meer "reuring" in de stad te krijgen. Wat betreft het voorstel zijn de actiepunten gericht op duidelijkheid wat is toegestaan, goed overleg, goede planning, heldere en toegankelijke informatie, werkbare regels en lage kosten voor organisatoren.

Het hebben van een evenement in de stad brengt voor de gemeente Hengelo ook kosten met zich mee. In een tijd van financiële krapte is het des te belangrijker een goede afweging te maken welke diensten en middelen de gemeente Hengelo kan en wil leveren aan organisatoren van evenementen. Uit het oogpunt van transparantie zou het consequent in rekening brengen van kosten wellicht de voorkeur kunnen hebben. Het is echter niet de bedoeling dat grotere niet commerciële evenementen die vaak met beperkte middelen worden georganiseerd, daardoor onbetaalbaar worden.

Om het organiseren van evenementen mogelijk te blijven maken moeten we als gemeente Hengelo een faciliterende rol hebben waarmee we inspelen op de vraag van de evenementenorganisatoren. Een voorbeeld is het weghalen van verlichting en het weer terugplaatsen ten behoeve van de carnavalsoptocht. Om minder kosten door berekenen aan organisatoren van evenementen wordt nu voorgesteld € 30.000 beschikbaar te stellen.

*N6.2 Schoonmaken Binnenstad **

Voor een bedrag van € 40.000 per jaar wordt voorgesteld om de binnenstad elke zondagochtend schoon te maken. Dit is in aanvulling op het schoonmaken van de binnenstad alleen voor de koopzondag. Dit was oorspronkelijk een bezuiniging maar is in 2014 weer teruggedraaid. Daarnaast zal extra aandacht besteed worden aan verwijderen van graffiti en wildplakken.

Het (zwerf)vuil van de uitgaansavond blijft de hele zondag liggen en wordt op dit moment pas maandag opgeruimd. Met dit voorstel wordt o.a. tegemoet gekomen aan de wens van bezoekers en inwoners van de binnenstad.

N6.3 Spelen

Het speelbudget voor de komende jaren is, na de bezuinigingen waartoe eerder is besloten, niet toereikend om alle 420 formele (met één of meer toestellen ingerichte) speelplekken in Hengelo te onderhouden. Het aantal formele speelplekken dat binnen het budget na de vastgestelde bezuinigingen uiteindelijk duurzaam kan worden beheerd is 235. Dit betekent een structurele vermindering van 185 speelplekken ten opzichte van nu (44%).

Tijdens een politieke markt over dit onderwerp, op 7 oktober 2014, werd duidelijk dat er, gelet op het belang van spel en ontmoeting in de openbare ruimte, politiek geen draagvlak is voor een zo ingrijpende versobering van het speelaanbod.

Er wordt de raad daarom een nieuw voorstel gedaan, waarin het mogelijk is om 80% van de formele speelplekken voor de toekomst te behouden. In het voorstel wordt ingezet op een langere levensduur van speelplekken door gebruik van kwalitatief hoogwaardige materialen, gecombineerd met samenvoeging en concentratie van speelvoorzieningen. De kwaliteitsslag leidt tot structurele besparingen op onderhoud en vervanging.

Tot nu toe zijn uit het beschikbare onderhoudsbudget ook vervangingen gedaan. Dit budget is hiervoor echter niet bedoeld en bij lange na niet toereikend. De raad wordt verzocht een jaarlijks krediet 'Duurzaam spelen' beschikbaar te stellen, om van daaruit duurzame vervangingen te kunnen doen. Het gaat om een krediet van € 171.000 per jaar. De eerste vier jaren komen daar € 35.000 projectkosten bij, samen € 206.000 per jaar. De extra lasten die hieruit voortvloeien (na aftrek van de oplopende besparingen in onderhoud) zijn € 36.000 in 2016 oplopend tot € 53.000 in 2019 en in het 10^e jaar € 108.000.

Begrotingshoofdstuk 7 Bestuur, veiligheid en openbare orde

*N7.1 Uitbreiding juridische capaciteit voor veiligheid en openbare orde * en ***

Op het terrein van veiligheid en openbare orde doen zich diverse ontwikkelingen voor. Enerzijds is er sprake van nieuwe taken of bevoegdheden (met name van de burgemeester) en anderzijds worden door het Openbaar Ministerie (OM) en de politie prioriteiten gesteld waar wij als gemeente bij aan moeten of willen sluiten.

Dit geldt voor de volgende terreinen in het bijzonder:

- Damoclesbeleid (hennepsteelt, drugshandel): bestuurlijk juridische uitvoering voor de uitvoering van zowel college- als burgemeestersbevoegdheden;
- Woonoverlast: een item wat steeds nadrukkelijker aan de orde komt en waarbij verstoringen van de openbare orde spelen. Met de komst van de transities wordt de rol van de gemeente groter;
- Heling: hangt samen met de collegeprioriteit aanpak woninginbraken, is een nieuwe taak voor de gemeente;
- Mensenhandel: is een nieuw speerpunt van het Ministerie van V&J waar politie en justitie op worden gestuurd. Door extra inzet daar is ook inzet op bestuursrechtelijk gebied te voorzien, bijvoorbeeld op het gebied van inzet van burgemeestersbevoegdheden.

Er wordt een budget gevraagd van € 48.000 voor toevoeging van 0,7 fte juridische capaciteit aan de bestaande formatie.

N7.2 Promotie film Hengelo

De gemeente Hengelo probeert op velerlei manieren onze stad positief voor het voetlicht te brengen van de Hengelose inwoners, de bedrijven en bezoekers. In de middelenmix die we daarbij inzetten, ontbreekt een stadspromotiefilm.

Doel van zo'n film is om alle aspecten van Hengelo als fijne woonstad, met een goed en prettig ondernemersklimaat, in beeld te laten zien. Daarmee willen we (nieuwe) inwoners, ondernemers en bezoekers van de stad enthousiasmeren over Hengelo. Want beelden zeggen, zeker in de huidige tijd, immers meer dan duizend woorden. Voorgesteld wordt om een dergelijke film te maken, hiervoor wordt een bedrag van € 20.000 gevraagd in 2016.

Begrotingshoofdstuk 8 Financiën

Bijlage 3 - Bezuinigingsvoorstellen

3a. Totaaloverzicht Bezuinigingsvoorstellen								
	Score	Hengelo						
	Raad	Panel	2016	2017	2018	2019	Maximaal	
Feitenkaart 11								
1.1.1	Bureau Hengelo	6,5	5,9	0	0	144.000	144.000	429.500
1.1.2	Haven	8,6	6,6	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
1.1.3	Warenmarkt	7,3	6,4	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
1.1.4	Kermis	5,9	5,4	10.000	60.000	60.000	60.000	60.000
1.1.5	Beleid over economische structuur	6,6	7,7	32.000	32.000	32.000	32.000	157.000
1.1.6	Accountmanagers	7,1	6,1	25.825	25.825	25.825	25.825	148.000
1.1.7	Recreatieparken	4	5,4	PM	PM	PM	PM	203.000
1.1.8	Project Businesspark XL	4,5	3,5	0	0	0	0	nvt
1.1.9	project nieuwbouw stadskantoor	6,7	5,2	0	0	258.300	535.965	nvt
1.1.10	Project lange wemen	5,3	2,8	0	0	0	0	nvt
1.1.11	Project hart van zuid	6,5	4,3	0	0	0	0	nvt
Feitenkaart 12								
1.2.1	Bijstand verstrekken	7,9	8	381.463	631.463	631.463	631.463	941.925
1.2.2	Schuldbermiding	9	6,9	88.917	131.257	131.257	131.257	447.173
1.2.3	Bijzondere bijstand	8,2	7,5	115.383	189.900	189.900	189.900	289.900
1.2.4	Langdurigheidstoeslagen	7,9	6,9	202.625	202.625	202.625	202.625	524.323
1.2.5	Bevorderen maatschap. Participatie	8,1	6,8	120.000	120.000	120.000	120.000	669.031
Feitenkaart 13								
1.3.1	Beleid re-integratie bijstandgerechtigden	6,8	7,5	222.160	296.160	323.660	360.000	651.000
1.3.2	Inkoop en uitvoeren reïntegratietrajecten	6,9	6,5	230.213	230.213	230.213	230.213	1.181.500
1.3.3	Activiteiten inburgeraars	6,4	5,8	80.000	80.000	80.000	80.000	160.000
1.3.4	Wsw-werkplekken bekostigen	8,4	7,6	39.767	275.767	275.767	275.767	275.767
Feitenkaart 21								
2.1.1	Openbaar onderwijs	8,1	7,2	0	0	0	0	0
2.1.2	Programma onderwijshuisvesting	8	7,1	0	10.000	30.000	30.000	70.000
2.1.3	Beleid tegen onderwijsachterstanden	7,7	6,9	75.000	88.000	88.000	88.000	628.267
2.1.4	Inkoop van onderwijsbegeleiding	7	6,9	7.500	15.000	15.000	15.000	215.000
2.1.5	Leerplicht	7,7	7,4	0	0	0	0	0
2.1.6	Beleid leerIngenvervoer en inkoop	6,9	6,5	0	69.000	69.000	69.000	69.000
2.1.7	Volwassenenonderwijs	4,3	5,7	90.900	90.900	90.900	90.900	90.900
2.1.8	Bekostiging peuterspeelzaakwerk	6,4	6,1	15.000	250.000	250.000	250.000	869.546
2.1.9	Toezicht kinderopvang en peuterspz	8,4	6,7	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
2.1.10	Subsidie jeugd en jongerenwerk	7,6	7	164.000	264.000	364.000	364.000	899.700
2.1.11	Nieuwbouw VMBO	5,7	4,4	0	0	0	0	0
Feitenkaart 22								
2.2.1	Opvoeden en zorg	7,6	5,8	0	0	0	0	1.391.154
2.2.2	GGD basispakket jeugdgezondheid	7,3	7,4	0	0	0	0	1.722.924
2.2.3	Jeugd & jongerenwerk	7,4	7,7	0	0	0	0	17.722.346
2.2.4	Jeugdhulp	8,1	7,2	0	0	0	0	3.408.230
Feitenkaart 31								
3.1.1	Huishoudelijke hulp wmo	8,2	7,8	0	0	0	0	825.108
3.1.2	Vervoersvoorzieningen	7,4	7,4	105.000	105.000	105.000	105.000	1.057.000
3.1.3	Hulpmiddelen wmo	7	6,8	PM	PM	PM	PM	1.935.000
3.1.4	Aanpassingen in woningen	7,8	7,4	PM	PM	PM	PM	725.000
3.1.5	Beleid wmo	7	7	74.000	74.000	74.000	74.000	1.293.594
3.1.6	Maatwerkvoorzieningen WMO – nieuwe taken	8	7,4	171.620	171.620	171.620	171.620	1.433.197
3.1.7	Medische advisering	7,9	7,3	0	0	0	0	100.000
3.1.8	Project gezondheidspark	5,3	6,5	0	0	0	0	0
Feitenkaart 32								
3.2.1	GGD financieren	7,9	6,3	0	0	0	0	581.000
3.2.2	Subsidie preventie verslavingen, overgewicht,	6,5	6,2	3.590	3.590	3.590	3.590	3.590
3.2.3	Algemeen maatsch. Werk	7,8	6,9	0	0	0	0	1.091.097
3.2.4	Maatsch. Opvang	8,2	6,9	116.534	116.534	116.534	116.534	306.534
Feitenkaart 33								
3.3.1	Wijkwelzijnswerk	8,9	6,8	172.075	172.075	172.075	172.075	966.420
3.3.2	Stadsdeelregisseurs	7,1	5,3	75.000	75.000	75.000	75.000	458.570
3.3.3	Subsidie ouderenbonden	7,6	6,3	13.770	13.770	13.770	13.770	707.114
3.3.4	Subsidieren antidiscriminatiebureau	5,3	4,8	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
3.3.5	Subsidieren servicepunt vrijwilligers	8,1	6,3	0	13.392	26.784	26.784	329.580
3.3.6	Subsidieren van SIZT	8,1	7,1	pm	pm	pm	pm	462.000
3.3.7	Subsidieren gehandicaptenraad	7,6	6,7	7.510	7.510	7.510	11.870	35.956
3.3.8	Subsidieren emancipatie vrouwen	6,7	5,3	29.490	29.490	29.490	29.490	29.490
Feitenkaart 41								
4.1.1	Sporthallen	8,1	7,1	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
4.1.2	Twentebad	8,4	7,4	20.000	20.000	20.000	20.000	58.690
4.1.3	Sportparken en FBK	6	6,4	735.000	35.000	35.000	35.000	115.000
4.1.4	Sportactiviteiten organiseren	5,9	6,7	20.000	20.000	20.000	20.000	50.864
4.1.5	Sportactiviteiten en evenementen	7,5	6,5	39.000	44.000	44.000	44.000	154.750
4.1.6	Subsidieren sport voor jeugd & gehandicap	6,5	7,5	63.710	63.710	63.710	63.710	63.710
4.1.7	Ondersteunen sportverenigingen	7,5	6,5	0	0	0	0	104.417
4.1.8	Sport centre hengelo	5	5,7	0	0	0	0	0
Feitenkaart 42								
4.2.1	subsidie bibliotheek	7,9	7,5	75.000	150.000	225.000	300.000	2.297.570

3a. Totaaloverzicht Bezuinigingsvoorstellen		Score	Hengelo					
		Raad	Panel	2016	2017	2018	2019	Maximaal
4.2.2	subsidie muziekschool	7,4	6,9	0	0	0	0	1.115.580
4.2.3	subsidie Crea & Heim	7,4	5,9	0	0	0	0	725.910
4.2.4	subsidie rabotheater en metropool	6,3/6,8	5,4/5,6	90.000	90.000	90.000	90.000	2.202.840
4.2.5	subsidie amateurvereniging	7,1	6	57.120	57.120	57.120	57.120	114.250
4.2.6	kunst en cultuur educatie	7,4	5,6	6.500	6.500	6.500	6.500	51.000
4.2.7	kunstbezit	7,4	7,3	0	0	5.440	5.440	41.857
4.2.8	subsidie beeldende kunst	6,6	4,3	130.410	130.410	130.410	130.410	149.900
4.2.9	musea en monumenten	7,8	6,2	0	0	0	0	18.310
4.2.10	lokale omroep	6,7	4,5	0	0	0	0	0
4.2.11	subsidie culturele activiteiten	7,6	6,2	60.583	65.793	65.793	65.793	125.843
Feitenkaart 51								
5.1.1	Structuurvisie	4,2	5,9	0	51.320	51.320	51.320	160.000
5.1.2	Ruimtelijke visievorming	5,1	5,8	145.400	159.233	159.233	159.233	881.236
5.1.3	bestemmingsplannen	6,8	6	45.000	45.000	45.000	45.000	70.000
5.1.4	wonen	7,1	6,5	447.320	47.320	47.320	47.320	80.850
5.1.5	monumenten	6,8	6,1	20.000	20.000	20.000	20.000	45.000
5.1.6.	BAG	7,3	6,1	0	0	0	0	339.090
Feitenkaart 52								
5.2.1	omgevingsvergunning	6,3	6,3	134.600	134.600	134.600	134.600	145.767
5.2.2	toezicht & handhaving	5,9	6,6	212.000	262.000	312.000	312.000	312.000
Feitenkaart 53								
5.3.1	verkeer	6,6	6,6	81.505	81.505	81.505	81.505	328.282
5.3.2	bebordingen	6,2	6,5	0	0	0	0	62.137
5.3.3	OV	6,5	6,8	57.553	57.553	57.553	57.553	57.553
5.3.4	parkeren	4,6	5,4	188.000	217.250	265.250	253.250	571.000
Feiten kaart 61								
6.1.1	onderhoud	7,5	7,9	105.000	105.000	105.000	105.000	105.000
6.1.2	Afval	9	8,3	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
6.1.3	verlichting	7,8	7,6	1.125	5.375	9.535	13.605	13.605
6.1.4	groen	7,7	7,4	139.000	139.000	139.000	139.000	139.000
6.1.5	kinderboerderij	6,7	6,9	222.781	222.781	222.781	222.781	222.781
6.1.6	begraafplaatsen	7	6,9	pm	pm	pm	pm	PM
6.1.7	speelvoorzieningen	8	7,5	0	50.000	150.000	250.000	250.000
6.1.8	openbare toiletten	8,2	6,8	98.000	98.000	98.000	98.000	98.000
6.1.9	Onderhoud SB/SWB			0	50.000	161.000	275.000	275.000
Feiten kaart 62								
6.2.1	ophalen afval*	7,7	8,3	0	0	410.000	410.000	1.610.000
6.2.2	verwerken afval	8	8,1					
6.2.3	kwijtschelding afval*	7,8	6,5	200.000	200.000	200.000	200.000	700.000
6.2.4	milieupark	7,4	7	0	0	0	0	
6.2.5	afvalinspectie	7,9	6,9	0	0	0	0	0
6.2.6	afvalstoffenheffing	nvt	nvt	0	0	0	0	0
6.2.7	duurzaamheid	6,6	6,3	193.503	193.503	193.503	193.503	247.024
6.2.7	bodem	6,6	6,3	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
6.2.7	milieubeleid	6,6	6,3	0	0	42.530	42.530	77.000
6.2.8	milieutoezicht	7	6,9	0	0	0	0	0
6.2.9	Warmtenet	4,6	5,7	0	0	0	0	0
Feiten kaart 63								
6.3.1	riool*	7,7	8	315.000	315.000	315.000	315.000	315.000
6.3.2	vijvers	7,5	7,6	0	0	0	0	14.740
6.3.3	Kwijtschelding riool*	7,5	6,2	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Feiten kaart 71								
7.1.1	Veiligheidsregio	6,9	7,9	90.693	90.693	90.693	90.693	90.693
7.1.2	openbare orde	6,9	7,9	0	0	0	0	53.000
7.1.3	beleid toezicht handhaving	7,3	7,1	36.000	36.000	36.000	36.000	47.000
7.1.4	Noodopvang dieren	6,8	6,7	0	0	15.000	15.000	57.533
7.1.5	bommenregeling	7,6	7,1	0	0	0	0	0
Feiten kaart 72								
7.2.1a	inwonersgegevens, kcc, naturalisatie	6,9	7,1	5.100	4.900	4.700	4.500	2.411.385
7.2.1b	KCC	7,2	6,5	0	0	0	0	zie 7.2.1a
7.2.1c	Naturalisatie	7,3	5,9	1.500	1.500	1.500	1.500	7.230
7.2.2	Burgerlijke stand	7,6	7	0	0	0	0	0
7.2.3	huwelijken	7,2	6,6	9.720	9.720	9.720	9.720	106.488
7.2.4	ID-bewijs	7,4	7,4	0	0	0	0	0
7.2.5	verkiezingen	7,8	6	0	2.700	7.200	18.900	18.900
7.2.6	Lijkbezorging	7,8	7,2	0	0	0	0	0
7.2.7	communicatie	6,1	5,8	19.700	19.700	27.700	19.700	756.000

3a. Totaaloverzicht Bezuinigingsvoorstellen								
		Score	Hengelo					
		Raad	Panel	2016	2017	2018	2019	Maximaal
Feiten	kaart 73							
7.3.1	bestuursondersteuning	7,1	6,8	184.960	184.960	184.960	184.960	895.000
7.3.2	B&W	6,9	5,6	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
7.3.3	Gemeenteraad	7,5	5,6	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
7.3.4	Griffie	7,5	6	PM	PM	PM	PM	250.000
7.3.5	Samenwerking	6,6	5,6	39.089	39.089	39.089	39.089	240.000
7.3.6	personele aangelegenheden	6,6	5,4	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Feiten	kaart 81							
8.1.1	onroerende zaken	6,2	5,5	0	0	0	0	0
8.1.2	vastgoedbedrijf	6,5	5,8	50.000	150.000	150.000	150.000	150.000
8.1.3	grond in erfpacht	7,7	6,1	PM	PM	PM	PM	0
8.1.4	Project Veldwijk Noord	7,1	6,8	0	0	0	0	0
Feiten	kaart 82							
8.2.1	Verhogen OZB met cumulatief 1% per jaar*	nvt	nvt	200.000	400.000	600.000	800.000	800.000
8.2.2	Verhogen overige belastingen met 10%	nvt	nvt	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
8.2.3	Kostendekkendheid leges en tarieven*	nvt	nvt	885.880	885.880	885.880	885.880	1.376.740
8.2.4	Onderzoek invoeren precarioheffing voor kabels en leidingen	nvt	nvt	PM	PM	0	0	PM
				8.720.894	9.432.006	11.068.628	11.871.563	67.961.761
				2016	2017	2018	2019	
* De bedragen met een * zijn indirecte bezuinigingen. Deze hebben betrekking op de lokale woonlastendruk.								

Bijlage 3B - Samenvatting bezuinigingsvoorstellen 2016-2019

In bijlage 3 vindt u alle bezuinigingsvoorstellen. Bij elk voorstel is een maximaal voorstel en een haalbaar voorstel uitgewerkt. Bij de niet-wettelijke taken is het maximale voorstel het volledig stoppen van de taak. De haalbare voorstellen kwamen tot stand na ambtelijke afweging van alle risico's en maatschappelijke gevolgen. Deze haalbare voorstellen zijn opgesteld vanuit de ambtelijke expertise, het college heeft hier geen invloed op gehad. In de bezuinigingsvoorstellen zijn vaak meerdere varianten opgenomen. Vanuit de ambtelijke expertise wordt er om moverende redenen gekozen voor één van de varianten. Wij adviseren u nadrukkelijk om alle varianten te betrekken bij uw afweging. Het kan uiteraard zo zijn dat u bij het zien van de effecten een andere afweging maakt dan het ambtelijk apparaat.

Begrotingshoofdstuk 1 – Economie, werk en inkomen 1.1.1 Subsidiëren van Bureau Hengelo voor stadspromotie, toerisme en evenementen (€ 144.000)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 429.500
Haalbaar (ambtelijk)	Subsidie voor evenementenaanbod handhaven	€ 144.000

Bureau Hengelo ontvangt een subsidie à € 429.500 voor het bevorderen van evenementen, toerisme en stadspromotie. Dit is geen wettelijke taak, daarom kan gestopt worden met dit product. Vandaar dat het maximale voorstel € 429.500 is. Dit leidt tot een verarmd aanbod voor burgers en bezoekers (o.a. evenementen) en geen promotionele ondersteuning meer van Hengelo voor de ondernemers in de vrijetijdssector.

Voor de jaren 2015 t/m 2017 heeft de gemeenteraad reeds besloten de subsidierelatie met Bureau Hengelo in stand te laten. Het haalbare voorstel is om vanaf 2018 € 144.000 te bezuinigen.

Daarmee wordt de activiteit 'het verzorgen van een aantrekkelijk, goed over het jaar verspreid, evenementenaanbod, passend binnen de gewenste profilering van Hengelo' behouden. Mogelijk resteert minimale ruimte om op een minimale wijze invulling te geven aan het bevorderen en stimuleren van de positionering en profilering van Hengelo als toeristische verblijfplaats.

1.1.2 Beleid maken voor de haven, toezicht en handhaving hierop (€ 17.000)

Maximaal	Uitvoeren toezichttaken voor derden	€ 17.000
Haalbaar (ambtelijk)	Idem	€ 17.000

Per 01-01-2015 is het gemeenschappelijke havenbeheer Twentekanalen een feit. Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel: sinds 1 mei 2014 voert Stadstoezicht (havenmeester) tijdelijk de toezichttaken voor de haven van de gemeente Enschede uit. Het gaat hierbij om 20 uur per maand. Opbrengst per jaar € 17.000. De inverdieneffecten, kunnen in de loop der jaren nog toenemen. Het is onzeker of deze opbrengst structureel blijft, gezien de ontwikkelingen die spelen in het gemeenschappelijke havenbeheer Twentekanalen. Vooralsnog wordt deze opbrengst als haalbaar bezuinigingsvoorstel opgenomen. Er kan eventueel bezuinigd worden op onderhoud, dat is geen wettelijke taak. Bezuinigen op onderhoud leidt echter tot gevaarlijke situaties op het water en aan de kades. Vandaar dat dit niet wordt aangedragen als bezuiniging.

1.1.3 Organiseren en aansturen van de warenmarkt (€ 0)

Maximaal	Kost organiseren warenmarkt zijn verdisconteert in het markttarief; budgettair neutraal	
Haalbaar (ambtelijk)		

De uitgaven die gepaard gaan met de organisatie van de markt zitten in het schoonhouden en onderhoud van het marktplein. Dit is verdisconteert in het markttarief. In het bezuinigingsformat

8.2.3 Leges en tarieven worden voorstellen gedaan om extra kosten toe te rekenen aan de markt(tarieven), zoals 0,3 fte markmeester (ruim € 32.000).

1.1.4. Organiseren en aansturen van de Lambertuskermis (€ 60.000)

Maximaal	Kosten inhuur derden verlagen en de stagelden verhogen	€ 60.000
Haalbaar (ambtelijk)	idem	€ 60.000

Dit voorstel behelst enerzijds de uitgaven, die gepaard gaan met de organisatie van de Lambertuskermis, de kosten elektra en water, anderzijds de inkomsten, zoals de staangelden kermis en reclame-inkomsten. De begroting kent qua baten als lasten momenteel een omvang van +/- € 130.000. Binnen de budgetten samenhangend met de kermis worden de volgende voorstellen haalbaar geacht: de kosten opgenomen inhuur van derden verlagen (€ 10.000) en de baten (stagelden) verhogen (€ 50.000).

1.1.5. Beleid maken over de economische structuur in Hengelo (€ 32.000)

Maximaal	WTC: schrappen gemeentelijke bijdrage; EZ-beleid:	€ 67.000 € 90.000
Haalbaar (ambtelijk)	WTC: niet bezuinigen EZ-beleid NWS en centrummonitor schrappen	€ 0 € 32.000

De BI-zone is een wettelijk verplichting in het kader van het ondernemersfonds voor de binnenstad. Gegeven het feit dat de lasten gelijk zijn aan de baten levert dit onderdeel geen structurele bezuinigingsmogelijkheid op.

Het maximale voorstel voor deelproduct WTC is € 67.000 (exclusief de lening van € 500.000). Omdat het WTC boegbeeld c.q. subsidieverschaffer is in het deelproject WTC Businessdistrict/Hart van Zuid en gelet op de financiële risico's, is het haalbare voorstel niet te bezuinigen hierop. Voor de overige taken is, afgezien van de wettelijke verplichtingen, het maximale voorstel € 90.000. Gezien het belang en de indirecte baten die de EZ-werkzaamheden hebben, is het haalbare voorstel € 32.000. De werkzaamheden rondom Netwerkstad en de centrummonitor worden teruggebracht.

Dit voorstel heeft een relatie met de formats nieuw beleid sectorale aanpak in economische samenwerking in Twente en horecavisie 2014 en compactere binnenstad (N1.2 en N1.3).

1.1.6. Relaties onderhouden met bestaande en nieuwe bedrijven via accountmanagers (€ 25.825)

Maximaal	Stoppen met accounthouderschap bedrijven	€ 148.000
Haalbaar (ambtelijk)	Schrappen bedrijfs-/secr. ondersteuning	€ 25.825

Dit product bestaat uit de deelproducten bedrijfscontacten, ontwikkeling bedrijventerreinen en uitgifte bedrijventerreinen. De begrote kosten van de deelproducten bedrijfscontacten en uitgifte bestaan volledig uit formatiekosten van het cluster EZ binnen de sector ruimte (2,23 fte); het maximale voorstel is € 148.000 en houdt in het stoppen met deze werkzaamheden. Gezien het belang en de indirecte baten van de accountmanagers is het haalbare voorstel € 25.825. Er wordt dan bezuinigd op bedrijfs-/secretariële ondersteuning en een actievere houding op bedrijfscontacten.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid revitalisering bedrijventerreinen (N1.4).

1.1.7. Subsidiëren van recreatieparken in regionaal verband (PM)

Maximaal	Stoppen met bijdrage aan Regio voor recreatieparken	€ 203.000
Haalbaar (ambtelijk)	Afhankelijk van rest regio	€ PM

De bijdrage die de gemeente Hengelo levert aan het in stand houden van de recreatieparken in Twente (€ 203.000) maakt onderdeel uit van de totale bijdrage van de gemeente aan de Regio Twente. Het betreft het beheer en onderhoud van de vier Twentse recreatievoorzieningen (het Rutbeek, het Hulsbeek, het Lageveld en het Arboretum). Het is voor de gemeente Hengelo niet zelfstandig mogelijk om te bezuinigen op deze bijdrage. Besluitvorming hierover dient te gebeuren via gezamenlijke besluitvorming in de Regioraad.

Het concrete voorstel is om aan de regioraad voor te stellen scherper te zoeken naar mogelijkheden om opbrengsten uit de commerciële exploitatie van de recreatieparken te vergroten waarmee de gemeentelijke bijdragen aan het in stand houden van de parken verder verlaagd kan worden. Deze lijn is in overeenstemming met de wensen van andere regiogemeenten. Haalbaar voorstel: PM.

1.1.8. Businesspark XL (€ 0)

Maximaal	nvt	€ nvt
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€ 0

De gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo en de provincie Overijssel participeren ieder voor 23% in XL park en de gemeente Borne voor 8%. De begroting geeft een tekort van € 15 miljoen. Dit op basis van een begroting van (op netto contante waarde) € 56,5 miljoen aan nog te maken kosten en € 122,4 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten.

Bezuinigen op nog te maken kosten is in principe mogelijk, maar daar staat dan tegenover dat er minder grond uitgeefbaar is en dus de te realiseren opbrengsten beduidend lager zullen zijn. Niet uit te sluiten is dat bezuinigingen per saldo resulteren in hogere kosten.

1.1.9. Nieuwbouw stadskantoor (€ 535.965)

Maximaal	Stoppen met het project	€ nvt
Haalbaar (ambtelijk)	Exploitatievoordeel en efficiencyvoordeel	€ 535.965

De maximale variant bij de projecten houdt in stoppen met het project. Gelet op de grote (financiële) risico's (ontbinden overeenkomst met AM met als gevolg een forse schadeclaim) is dit geen optie.

Het haalbare voorstel is derhalve om zo snel mogelijk starten met de (nieuw)bouw van het stadskantoor en de renovatie van het stadhuis. Dit leidt tot betere dienstverlening aan de burger en hiermee ontstaat een ontmoetingsplek waar burgers, bestuur, politiek en ambtenaren makkelijker met elkaar in contact kunnen komen.

Binnen dit voorstel is een verdere bezuiniging van € 535.965 mogelijk; dit betreft enerzijds een exploitatievoordeel a.g.v. centrale huisvesting (vanaf 2018) en anderzijds een efficiencyvoordeel (vanaf 2019).

1.1.10. Lange Wemen (€ 0)

Maximaal	Stoppen met het project	nvt
Varianten	Goedkoper materiaalgebruik	€ 200.000 eenmalig
Haalbaar (ambtelijk)	Geen bezuiniging	€ 0

De maximale variant bij de projecten houdt in stoppen met het project.

Indien het project Lange Wemen nu wordt beëindigd, betekent dit niet dat de verplichtingen vervallen. Deze zijn verbonden aan overeenkomsten en aan de grondverkoop. Als besloten wordt

om helemaal te stoppen en niet meer mee te werken aan welke ontwikkeling dan moet evengoed nog de openbare ruimte aanleggen en dan zullen de externe partijen eisen dat de gemeente de grond terugkoopt voor de destijds betaalde verkoopprijs inclusief rente en de door hen gemaakte kosten aan onderzoeken, architecten etc. (naar schatting € 8 tot € 10 miljoen). Voor het haalbare voorstel is gekeken naar de mogelijkheden om te bezuinigen bij voortgang van het project. Als enige mogelijkheid in dit kader betreft het materiaalgebruik (gebruik betonstraatstenen of hergebruik vrijkomend straatmateriaal i.p.v. gebakken klinkers). Dit levert een eenmalige bezuiniging op van ongeveer € 200.000. De levensduur van betonstraatstenen is korter en daarnaast geeft het een risico dat de aantrekkelijkheid van de binnenstad achteruit gaat en daarom is het voorstel om hier niet op te bezuinigen.

1.1.11. Hart van Zuid (€ 0)

Maximaal	Stoppen met het project	€ nvt
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€ 0

De maximale variant bij de projecten houdt in stoppen met het project. Voor stoppen met Hart van Zuid is € 35,6 miljoen nodig (boekwaarde, kosten verplichtingen en opbrengsten verkoop panden en gronden). Hier staat een reeds getroffen voorziening van € 16,7 miljoen tegenover, zodat er dus nog € 18,9 miljoen nodig is om de consequenties van stoppen te kunnen betalen en dit is geen optie.

Voor het haalbare voorstel is gekeken naar de mogelijkheden om te bezuinigen bij voortgang van het project. Er zijn binnen het project nog een aantal bezuinigingsmogelijkheden; deze zijn echter hard nodig om de tekorten binnen het project (met name veroorzaakt door de stagnerende woningbouw en verdere planontwikkeling) op te kunnen vangen. Een bijdrage vanuit dit project aan de bezuinigingen wordt dan ook niet realistisch geacht.

1.2.1 Bijstand verstrekken (€631.463)

Maximaal	Meerdere componenten	€ 941.925
Haalbaar (ambtelijk)	1 Caseload klantmanagers omhoog	€ 168.463
	2 Diensten ROZ op andere wijze inkopen	€ 250.000
	3 Afbouw kosten sociale economie	€ 208.000
	4 Korten budget WWW-clientenraad	€ 5.000

Het maximale voorstel bestaat uit meerdere componenten en levert €941.925 op. Van dit maximale voorstel worden de volgende onderdelen haalbaar geacht:

1. De Participatiewet wordt anders uitgevoerd, waarbij de caseload van klantmanagers vergroot wordt. (besparing € 168.462,50)
2. Na aansluiting van het ROZ bij het Twente Bedrijf diensten anders inkopen (besparing € 250.000)
3. Afbouw van de kosten voor sociale economie (besparing € 208.000) en
4. Tot slot kan het budget van de cliëntenraad WWB gekort op basis van de huisvestingskosten, zij kunnen dan op een gemeentelijke locatie vergaderen (€ 5.000)

Een hogere bezuiniging dan de voorgestelde haalbare variant kan worden behaald door te versoberen op de dienstverlening van het ROZ.

1.2.2 Schuldbemiddeling (€ 131.257)

Maximaal	Meerdere componenten	€ 480.423
Varianten	1 schuldhulpverlening streng aan de poort	€ 33.257
	2 Budgetbeheer 1 jaar vergoeden	€60.000 vanaf 2017
	3 Stoppen subsidie Bureau Sociaal Raadslieden	€ 38.000
	4 Stoppen met Budget Alert	€ 349.173
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1 t/m 3	€ 131.257

Het maximale voorstel bestaat uit een aantal componenten die samen €480.423 opleveren. Deze componenten zijn dat bij schuldhelpverlening strenger geselecteerd wordt aan de poort, dat budgetbeheer slechts één jaar vergoed wordt, dat Bureau Sociaal Raadslieden niet meer gefinancierd wordt en dat Budget Alert wordt opgeheven. Het haalbare voorstel is grotendeels gelijk aan het maximale voorstel, alleen wordt Budget Alert in stand gehouden, omdat Budget Alert nauw verbonden is met de transities en wijkteams. De bezuiniging die dan gerealiseerd wordt is € 131.257. Gevolgen van strengere selectie aan de poort is dat minder mensen kunnen instromen in de schuldhelpverlening, dit kan grote risico's opleveren in het gezin en de samenleving. Daarnaast kan dit effect hebben op andere hulpverlening. Aan het slechts één jaar vergoeden van budgetbeheer zitten nagenoeg geen risico's als de scholing en begeleiding goed worden geregeld.

1.2.3 Bijzondere bijstand (€ 189.900)

Maximaal	Meerdere componenten	€ 289.900
Varianten	1 Strenger aan de poort	-
	2 Bijz bijstand vaker in de vorm van een lening	€ 95.800
	3 Inkomensgrens naar 110%	€ 94.100
Haalbaar (ambtelijk)	2 en 3 (incl formatie), want 1 leidt er toe dat er geen sprake meer is van budgetoverschrijding	€ 189.900

Het op aanvraag verstrekken van bijzondere bijstand voor noodzakelijke kosten welke niet uit het reguliere inkomen betaald kunnen worden is een wettelijke taak. Beïnvloedbaar is het verstrekken van geldleningen voor de aanschaf van producten (wasmachine, koelkast en fornuis) in plaats van nu goederenbonnen, dit levert €95.800 op. Daarnaast kunnen de uitvoeringsregels strenger worden toegepast. Dit levert een besparing maar geen bezuiniging op. Het budget wordt op dit moment namelijk overschreden. Door de besparing wordt de overschrijding gereduceerd. Tot slot kan de inkomensgrens verlaagd worden naar 110% of 100% van het wettelijk minimumloon. Dit levert 35.000 of 135.000 op en €53.644 aan formatiebesparing. De maximale variant levert €289.900 op. De haalbare variant levert €189.900 op.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. armoedebeleid (N1.1).

1.2.4 Langdurigheidstoeslag (€202.625)

Maximaal	Toeslag met 75% verlagen en referteperiode verlengen	€ 520.450
Varianten	Toeslag met 50% verlagen en referteperiode verlengen	€ 359.300
Haalbaar (ambtelijk)	Toeslag met 25% verlagen en referteperiode verlengen	€ 202.625

De Langdurigheidstoeslag heet vanaf 1-1-2015 de Individuele Inkomenstoeslag (invoering Participatiewet). Het is geregeld in artikel 36 Participatiewet. Het is een 'kan' bepaling, echter er is slechts beleidsvrijheid op de voorwaarden. Helemaal niets verstrekken behoort niet tot de mogelijkheden, maar een minimaal bedrag uitkeren aan een minimale doelgroep mag wel. Binnen deze taak zijn verschillende bezuinigingsopties uitgewerkt. Het maximale voorstel is het korten van de toeslag met 75% én de referteperiode verlengen van drie naar vijf jaar. Dit levert een bezuiniging op van € 520.450. Het haalbare voorstel is een korting van de toeslag van 25% en het verlengen van de referteperiode van 3 naar 5 jaar. Dit levert een bezuiniging op van € 202.625. Het verlagen van de toeslag heeft als risico dat huishoudens in de schulden komen, omdat zij leningen moeten afsluiten. Deze bedragen zijn inclusief het schrappen van 0,7 fte.. Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. armoedebeleid (N1.1).

1.2.5 Maatschappelijke participatie (€120.000 + p.m.)

Maximaal	Afschaffen minimabeleid	€ 669.031
Haalbaar (ambtelijk)	Schrappen bijdrage lidmaatschap bibliotheek	€ 120.000 en p.m.

Het maximale voorstel is het volledig afschaffen van het minimabeleid. Dit levert €669.031 op. Hierdoor zal de doelgroep van het armoedebelief niet of minder goed in staat zijn te participeren in de samenleving. Dit heeft zowel gevolgen voor de ouders maar bovenal voor de kinderen. Het haalbare voorstel levert een bezuiniging op van €120.000 en bestaat uit het afschaffen van de bijdrage van het lidmaatschap van de bibliotheek. Daarnaast wordt voorgesteld om onderzoek te doen naar een eventueel stapelingseffect van verschillende minimaregelingen (PM). In het format wordt nog één extra bezuinigingsoptie aangegeven, die niet in de haalbare variant is meegenomen. Die optie is het afschaffen van de budgetten studiekosten, sport en cultuur, vakantiebijdrage en zwemlessen. Deze is niet in de haalbare variant meegenomen, omdat deze voorzieningen bedoeld zijn voor de participatie van kinderen. Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. armoedebelief (N1.1).

1.3.1. Beleid voor terugkeer naar arbeidsmarkt en starters adviseren (€ 360.000)

Maximaal	Schrappen budgetten sociale economie, BSA, stadsbanen en arbeidsmarktbeleid	€ 651.000
Haalbaar (ambtelijk)	Alles schrappen m.u.v. stadsbanen	€ 360.000

De maximale variant is het volledig schrappen van de budgetten voor sociale economie, arbeidsmarktbeleid en de stadsbanen (€ 651.000). De haalbare variant is de budgetten voor sociale economie, buurtgerichte sociale activering en arbeidsmarktbeleid volledig te laten vervallen en het aantal stadsbanen, als gevolg van natuurlijk verloop door leeftijd, gefaseerd te verminderen (€ 313.000). De gevolgen voor de wijkcentra en het onderwijs zijn dat er minder krachten beschikbaar komen en dat er meer werk bij vrijwilligers terecht komt. Daarnaast stromen er minder inwoners uit de bijstand naar deze stadsbanen.

Er is geen wettelijke verplichting om budget te hebben voor sociale economie en arbeidsmarktbeleid. Bij sociale economie gaat het om het beperken van het ontwikkelen van initiatieven als Social Return on Investment (SROI is een methodiek voor het meten van de effecten en het rendement van maatschappelijke projecten), Pact Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en sociale economie (in H164). Het budget voor arbeidsmarktbeleid is voor vernieuwende pilotprojecten. Dit kan meer overgelaten worden aan andere partijen in de stad. Door de mogelijke vermindering van taken wordt de formatie (0,5 fte = € 46.767) navenant aangepast.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid kwetsbare jongeren toeleiden naar de arbeidsmarkt (N1.7).

1.3.2 Workshops en trajecten voor bijstandsgerechtigden inkopen en uitvoeren (€ 230.123)

Maximaal	Geen middelen voor re-integratie meer uitgeven	€ 1.181.500
Haalbaar (ambtelijk)	Stoppen met inkoop van bijzondere trajecten (incl formatie)	€ 230.123

De maximale variant is geen middelen meer uit te geven voor re-integratietrajecten, maar dit heeft een averechts effect door een groter beroep op het inkomensdeel van de bijstand. De dekking van de re-integratietrajecten verloopt via de integratie-uitkering Sociaal domein (voorheen P-budget). De haalbare variant is om bijzondere trajecten, waarin de SWB niet kan voorzien, niet meer in te kopen (€ 200.000). Voorbeelden zijn trajecten voor dove en/of blinde mensen. Daarnaast worden middelen doorgesluisd vanuit het P-budget naar de SWB. Daarvoor maken zij mensen arbeidsfit voor ons. De regie wordt in beide situaties gevoerd door de klantmanager.

Wij kunnen minder klanten een traject aanbieden of proberen de inkoop nog scherper te doen. Ook andere delen van het P-budget kunnen worden gekort.

Om dit onderdeel budgettair neutraal te laten verlopen zal via aanpassingen een groter deel van de formatie van sociale zaken aan de integratie-uitkering sociaal domein (voorheen P-budget) kunnen worden toegerekend ad € 200.000. Gelet op de verantwoording van de besteding is dit niet onbeperkt mogelijk. De inkoop van de eigen trajecten geschiedt door 0,4 fte (€ 30.123), die kan vervallen indien het budget van € 200.000 wordt geschrapt.

1.3.3 Activiteiten onder inburgeraars organiseren (€ 80.000)

Maximaal	Stoppen met inburgeringstrajecten	€ 160.000
Haalbaar (ambtelijk)	Groter deel kosten toerekenen aan P-budget	€ 80.000

De maximale variant is in principe geen middelen meer uit te geven voor inburgeringstrajecten, maar dit heeft een averechts effect door een groter beroep op het inkomensdeel van de bijstand. De haalbare variant is een bedrag te bezuinigen van € 80.000 op inburgeringstrajecten. Inburgeraars hebben een verplichting om hun inburgeringstraject te doorlopen. De begeleiding (die vanuit Menthol geboden wordt) aan inburgeraars/statushouders is een wettelijke verplichting, waarvoor ook nog een aparte bijdrage van het Ministerie van V&J ontvangen wordt van € 40.000. Momenteel wordt dit aangevuld met een bijdrage uit het Participatiebudget van € 160.000. Via aanpassingen zou een groter deel van de formatie van sociale zaken aan de integratie-uitkering sociaal domein (voorheen P-budget) kunnen worden toegerekend ad € 80.000.

1.3.4 Werkplekken bekostigen bij SW-bedrijven (€ 275.767)

Maximaal	Bijdrage beperken tot rijksmiddelen	€ 275.767
Haalbaar (ambtelijk)	Idem (incl. formatie-reductie)	€ 275.767

Het is een wettelijke taak (Participatiewet) om het SW-dienstverband dat Hengelose burgers op 1 januari 2015 hadden te continueren. Hiervoor ontvangen we middelen van het rijk. Het staat de gemeente vrij om te besluiten hiermee te stoppen en/of een korting op de ontvangen rijksmiddelen toe te passen. De bijdrage is op dit moment 25.500 per sociale eenheid (SE) en daalt de komende jaren nog verder naar uiteindelijk 22.500 als gevolg van rijksbeleid. Deze taak maakt deel uit van de transitie en het uitgangspunt is dat deze budget neutraal worden doorgevoerd. De maximale variant is daardoor gelijk aan de haalbare variant.

Daarnaast draagt de gemeente uit eigen middelen € 236.000 bij aan SWB. Dit bedrag kan worden bezuinigd en wordt gezien als de haalbare variant. Door het bedrag van € 236.000 te bezuinigen bestaat de mogelijkheid dat de SWB eerder inteert op het eigen vermogen. Verder kan de begeleiding van c.q. de beleidsvoorbereiding van de SWB worden verlaagd met 0,5 fte (€ 37.000). Dit betekent geen prestatiecontracten meer opstellen, geen voorbereiding bestuursvergaderingen, geen deelname beleidsregiegroep en begeleiding en controle minimaliseren. Dit voorstel heeft een relatie met de formatie nieuw beleid invulling geven aan nieuw beschut werken (N1.5).

Begrotingshoofdstuk 2 – Onderwijs en jeugd

2.1.1. Uitvoeren van wettelijke taken rond openbaar onderwijs (€ 0)

Maximaal	nvt	€
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

De maximale variant is gelijk aan de haalbare variant en betreft het uitvoeren van het onderhoud voor het openbaar primair onderwijs. Het stopzetten levert niets op, omdat hier een kostendekkende vergoeding tegenover staat. Daarnaast betreft dit het uitvoeren van de wettelijke taken richting het openbaar primair en openbaar voortgezet onderwijs door de gemeente: invullen accounthouderschap OSG en Primato; inzet rond begroting en jaarverslag/jaarrekening.

2.1.2. Programma onderwijshuisvesting (€ 30.000)

Maximaal	Zie haalbare	€ 30.000
Haalbaar (ambtelijk)	Verhogen eigen risico verzekering en afstoten 2-tal noodgebouwen	€ 30.000

Er is sprake van een wettelijke verplichting. De gemeente is verplicht om te voorzien in adequate huisvesting voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De voorziening onderwijshuisvesting kent een meerjarenbegroting gebaseerd op investeringen in nieuwbouw en onderhoud. Hierover bestaat overeenstemming met de schoolbesturen, zodat er weinig ruimte overblijft voor aanpassingen en nieuwbouw in de toekomst.

Toch zijn er in het kader van de haalbare variant een tweetal bezuinigingsmogelijkheden gevonden: verhoging van het eigen risico bij de aanbesteding van de verzekering van de opstal van schoolgebouwen (€ 10.000) en het afstoten van een tweetal noodgebouwen (€ 20.000). In de maximale variant wordt voor de verhoging van het eigen risico bij aanbesteding van de verzekering een bedrag van € 50.000 opgenomen. De maximale besparing is daarmee € 70.000. Dit lijkt niet reëel, vandaar dat een ander haalbaar voorstel is gedaan.

Dit voorstel heeft een relatie met de formatie nieuw beleid bestuurlijke opdracht huisvesting één locatie voor voortgezet speciaal onderwijs (N2.1).

2.1.3. Beleid maken voorschoolse periode en primair onderwijs (€ 88.090)

Maximaal	Stoppen met werkzaamheden	€ 628.267
Varianten	1 verminderen bijdrage schoolkrant	€ 5.000
	2 gemeentelijke betrokkenheid IKC minimaliseren	€ 70.000
	3 Stoppen met extra schoolgym	€ 13.090
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 3	€ 88.090

De maximale variant omvat het stoppen met alle werkzaamheden (incl. personele inzet), omdat dit geen wettelijke taken zijn (€ 628.267). In het kader van de haalbare variant wordt het mogelijk geacht te kunnen bezuinigen op de volgende onderdelen:

- de bijdrage aan de schoolkrant verminderen en koppelen de minimaal noodzakelijk te verstrekken informatie van gemeentezijde (besparing € 5.000);
- de verantwoordelijkheid voor de verdere vorming van de Integrale Kind Centra (IKC), na een jarenlange impuls van gemeentezijde, bij de betrokken partijen zelf leggen (besparing € 70.000);
- de specifieke behoefte aan extra schoolgym laten verzorgen door Hengelo Sport (besparing € 13.090 vanaf 2017).

2.1.4. Onderwijsbegeleiding (€ 15.000)

Maximaal	Stoppen met onderwijsbegeleiding	€ 215.000
Haalbaar (ambtelijk)	Subsidieverlaging	€ 15.000

In de maximale variant worden de middelen voor onderwijsbegeleiding volledig bezuinigd. Dit betreft € 215.000 per jaar. Binnen de haalbare variant wordt voorgesteld een substantieel gedeelte van deze middelen te blijven inzetten om binnen het onderwijs en in een doorgaande lijn impulsen te kunnen blijven geven aan jeugdigen in Hengelo. Er is samenhang met de IKC ontwikkeling, waarbij werd voorgesteld die niet meer verder financieel te gaan ondersteunen (zie voorstel 2.1.3). Hiermee rekening houdend lijkt het mogelijk om deze middelen terug te brengen tot € 200.000 op jaarbasis. Hiermee is dan ook wel het minimaal benodigde niveau bereikt.

2.1.5. Leerplicht (€ 0)

Maximaal	Nvt	€
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€

De werkzaamheden bestaan uit:

- uitvoering leerplicht voor Hengelo en Borne
- uitvoering RMC voor Hengelo, Borne en Hof van Twente

Bureau leerlingenzaken is net toegevoegd aan de toegang en werkt sterk samen met de sociale wijkteams. Qua omvang zit bureau leerlingenzaken onder de landelijke (Ingrado) norm. Voor het RMC krijgt Hengelo van het rijk via de contactgemeente Enschede een jaarlijkse uitkering voor de uitvoering van het RMC. Deze geoormerkte middelen worden besteed aan de RMC trajectbegeleiders en de inkoop van begeleidingstrajecten. Een bezuiniging is voor dit taakveld niet aan de orde.

2.1.6. Leerlingenvervoer (€ 69.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 69.000
Varianten	1 vergrote afstandscriterium naar 6 km	€ 19.000
	2 invoeren centrale opstapplaatsen	€ 50.000 (2 en 3)
	3 combinatie WMO-vervoer en leerlingenvervoer	

Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 3	€ 69.000
----------------------	-------------	----------

De maximale en haalbare variant zijn voor deze wettelijke taak gelijk. Hoe het leerlingenvervoer is geregeld, is uitgewerkt in een gemeentelijke verordening.

Binnen de haalbare variant worden als mogelijkheden voor bezuinigingen gezien:

- afstandscriterium voor sbo/so uitbreiden van 4 naar 6 km afstand van huis naar school;
- alternatieven uitbreiden ter vervanging van het aangepast vervoer;
- gaan werken met centrale opstapplaatsen i.p.v. iedere leerling bij huis ophalen;
- WMO vervoer en leerlingenvervoer koppelen (gezamenlijke aanbesteding).

Totaal geschatte opbrengst € 69.000.

2.1.7. Volwasseneneducatie (€ 90.900)

Maximaal	Stoppen met subsidies VE/Nivon/vrouwenraad	€ 90.900
Varianten	1 Stoppen subsidie Volw. Educ.	€ 65.800
	2 Stoppen subsidie Nivon	€ 12.000
	3 Stoppen subsidie vrouwenraad	€ 650
	4 Bijbehorende formatie	€ 12.450
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 3 (incl. formatie)	€ 90.900

De maximale variant omvat het stopzetten van alle subsidies in het kader van volwasseneneducatie, incl. formatie (€ 90.900). Het wordt haalbaar geacht het budget voor volwasseneneducatie niet meer op de specifieke doelgroepen in te zetten en dit gedeelte geheel te bezuinigen (€ 65.800). Ook de subsidie voor het Nivon (Nederlands Instituut Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk) kan worden geschrapt. Hoewel ook overwogen kan worden hier niet op te bezuinigen, aangezien hier sprake is van een grote en zelfstandig draaiende vrijwilligersorganisatie met een breed bereik, met name bij oudere mensen en er voor het Nivon mogelijk een rol is weggelegd binnen de Transitie's.

2.1.8. Peuterspeelzaalwerk (€ 264.290)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 869.546
Varianten	1 Korting subsidie pszw (a.g.v. toepassen WKO)	€ 235.000
	2 stoppen subsidie speel-o-theek	€ 15.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 250.000

In de maximale variant wordt het peuterspeelzaalwerk in zijn geheel wegbezuinigd.

Peuterspeelzaalwerk is geen wettelijke taak. De gemeente is echter wel verantwoordelijk voor voorschoolse educatie (VVE) en de doorgaande lijn naar de basisschool; dit is wel een wettelijke taak. In Hengelo zijn er 200 VVE plekken. VVE wordt uitgevoerd door de peuterspeelzaal.

Vanaf 2017 is op het peuterspeelzaalwerk is wel een bezuiniging te realiseren door het peuterspeelzaalwerk onder de Wet kinderopvang (WKO) te brengen met als gevolg dat tweeverdieners gebruik kunnen maken van kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat een deel van de huidige subsidie hierdoor gefinancierd kan worden (€ 235.000). Voor de speel-o-theek is een bedrag van € 29.290 begroot. In de haalbare variant kan daar € 15.000 op bespaard worden, met als gevolg, dat een mogelijk andere invulling in de toekomst onmogelijk wordt.

2.1.9. Kinderopvang (€ 30.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 30.000
Haalbaar (ambtelijk)	Controles in rekening brengen	€ 30.000

De wettelijke toezichtstaken handhaving kinderopvang worden uitgevoerd door de GGD. Voor deze wettelijke toezichtstaken krijgen we van het Rijk een vergoeding in de algemene uitkering. Alle kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen moeten één keer per jaar gecontroleerd worden. Indien er aanleiding toe is, gebeurt dit vaker. Van de gastouderbureaus moet jaarlijks tussen de

5% en 30% gecontroleerd worden. In Hengelo zitten wij al aan de ondergrens van 5%. Op deze taken kan niet worden bezuinigd. Daarnaast moet bij elke nieuwe aanvraag van een opvangorganisatie de GGD de locatie controleren. Dit kost geld, dat we niet in rekening brengen. In de haalbare variant willen we dit wel gaan doen. Ook kunnen de uren van de gemeente in rekening worden gebracht. De totale kosten voor een aanvraag KDV/BSO bedragen dan € 884 en voor een gastouder € 741. In totaal levert dit € 30.000 op.

2.1.10. Jeugd- en jongerenwerk (€ 364.000)

Maximaal	Stoppen met subsidies	€ 899.700
Varianten	1 Inzet beperken (Ambulant en 1 voorziening)	€ 300.000
	2 verlagen subsidieplafond vrijwillig jeugdwerk	€ 50.000
	3 afschaffen activiteitenbudget	€ 6.300
	4 stoppen subsidie Innocent	€ 7.700
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 3 en 4 (incl formatie)	€ 364.000

De maximale variant omvat het stopzetten alle subsidies in het kader van jeugd en jongerenwerk incl. de ambtelijke aandacht (in totaal € 899.700 + 0,8 fte). Gezien de transities is het niet wenselijk op algemeen beschikbare jeugdvoorzieningen volledig te bezuinigen. Als algemeen beschikbare voorzieningen voor de jeugd kunnen deze voorzieningen een belangrijke rol spelen in de ombuiging van maatwerk naar algemene voorzieningen. Hiermee rekening houdend worden in de haalbare variant de volgende bezuinigingsvoorstellen gedaan:

- de inzet van het professioneel jeugd- jongerenwerk terugbrengen naar ambulant jongerenwerk en een stedelijke voorziening (€ 300.000);
- voor het vrijwillig jeugdwerk kan het subsidieplafond met €50.000 worden verlaagd;
- de subsidie voor Innocent in de huisvestingslasten volledig stoppen (€ 7.700);
- het activiteitenbudget jeugd kan verminderd worden of volledig bezuinigd worden (€ 6.300).

Gevolg is dat de algemene voorzieningen voor jeugdigen in Hengelo beperkter worden in een tijd waarin we willen transformeren van hoge inzet op gespecialiseerde zorg voor jeugdigen naar meer algemene voorzieningen waarin lichtere en goedkopere ondersteuning geboden kan worden.

2.1.11. Nieuwbouw VMBO (€ 0)

Maximaal	nvt	€
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€

De maximale en haalbare variant zijn voor deze wettelijke taak gelijk. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor adequate huisvesting. In september 2011 heeft de raad, na een meer dan 10 jaar durend traject van planvorming, ingestemd met de nieuwbouw van een gezamenlijk vmbo voor Stichting OSG en Stichting Carmel. Naast het raadsbesluit is er ook nog een realisatieovereenkomst tussen beide schoolbesturen en gemeentebestuur, waarin partijen zich verplichten de nieuwe voorziening te realiseren. De aanbesteding zal in 2015 plaatsvinden, waarna er volgens planning in 2016 gebouwd zal worden.

2.2.1. Organiseren van informatie rond opvoeden en zorg (€ 0)

Maximaal		€ 1.391.154
Varianten	Schrappen/anders organiseren van activiteiten m.b.t. informatie, advies en preventie.	€ 50.000
Haalbaar (ambtelijk)	Niet bezuinigen.	€ 0

Voor informatie, advies en preventie is in de begroting € 973.350 beschikbaar. In de maximale variant kan dit bedrag bezuinigd worden net als de bijbehorende formatie. Dit levert een bedrag van €1.391.154 op. Dit wordt ingezet voor onder andere LOES, de jongerenwebsite Ondertussen074.nl, diverse vormen van opvoedondersteuning en inzet van (school)maatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg in onder andere de zorgadviesteam op

scholen. Tot 2015 was dit een wettelijke verplichting vanuit de WMO (prestatieveld 2). Vanaf 1 januari 2015 is informatie, advies en preventie een wettelijke taak binnen de nieuwe Jeugdwet en verloopt de financiering via het gemeentefonds. Dit gaat gepaard met een korting van € 74.000 in 2015 oplopend naar € 127.000 in 2018 door herverdelingseffect. Uitgangspunt is dat de korting binnen het huidige CJG budget wordt opgevangen (budgettair neutraal). De haalbare variant omvat dan ook het voorstel hier niet op te bezuinigen. In de format wordt een extra bezuinigingsvariant opgenomen waarbij € 50.000 wordt bezuinigd op dit budget door minder activiteiten voor het verstrekken van informatie te organiseren en een eigen bijdrage te gaan vragen voor activiteiten.

2.2.2. GGD financieren voor basispakket jeugdgezondheidszorg (€ 0)

Maximaal		€ 1.722.924
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Daar staat een budget van € 1.722.924 voor. Het basispakket van de JGZ is een wettelijke taak binnen de Wet Publieke Gezondheid.

De JGZ signaleert en geeft voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Dit gebeurt vooral binnen de contactmomenten op het consultatiebureau (0-4 jarigen) en op de scholen voor primair en voortgezet onderwijs (4 tot 18 jaar). Na signaleren van een (risico)situatie of probleem vindt zo nodig ondersteuning plaats vanuit de preventieve activiteiten of jeugdhulp op grond van de Jeugdwet.

Binnen de GGD (Regio Twente) moet al een bezuinigstaakstelling (€ 1.100.000) worden opgebracht voor de periode 2016-2017. Het is moeilijk om deze bezuinigstaakstelling te effectueren, dus een extra bezuiniging is niet reëel omdat de wettelijke taak al op waakvlam-niveau wordt uitgevoerd.

2.2.3. Inkopen van jeugdhulp (€ 0)

Maximaal		€ 17.722.346
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

Met de nieuwe jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben en inzetten van jeugdhulp. Tot jeugdhulp in dit format wordt gerekend:

- begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf (inkoop maatwerkvoorzieningen);
- basis geestelijke gezondheidszorg (ggz), specialistische-ggz en dyslexiezorg (inkoop jeugd-ggz);
- intramurale opvang en behandeling voor verstandelijk beperkte kinderen/jeugdigen en persoonlijke verzorging (inkoop voormalig jeugd-Awbz);
- specialistische jeugd- en opvoedhulp en pleegzorg (inkoop voormalige provinciale jeugdhulp).

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de rijksmiddelen overgedragen aan de gemeente, maar met een bezuiniging oplopend tot 15% in 2017. Uitgangspunt in Hengelo is dat de uitvoering van de transitie moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen (budgettair neutraal). Hier staat een bedrag van € 17.722.346 voor.

2.2.4. Inkopen van beschermingsmaatregelen en jeugdreclassering (€ 0)

Maximaal		€ 3.408.230
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

Met de nieuwe jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben van maatregelen/hulp in het gedwongen kader. Met jeugdhulp in dit format bedoelen we:

- jeugdbescherming (voogdij, onder toezichtstelling);
- jeugdreclassering;
- jeugdzorgplus (gesloten jeugdzorg).

Ook hier geldt het uitgangspunt, dat de uitvoering van deze taken in het kader van de transitie moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen (budgettair neutraal). Hier staat een bedrag van € 3.408.230 voor.

Begrotingshoofdstuk 3 – Welzijn en zorg

3.1.1. Huishoudelijke hulp financieren voor Wmo (€ 0)

Maximaal	Stoppen met alle huishoudelijke hulp	€ 825.108
----------	--------------------------------------	-----------

Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€ 0
----------------------	-----	-----

De nieuwe Wmo stelt dat gemeenten voorzieningen moeten treffen om de burger te ondersteunen in zijn zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeenten moeten zorgen voor beschermd wonen en opvang. Dit kan in de vorm van een algemene voorziening (= een aanbod van diensten en activiteiten dat zonder uitgebreid voorafgaand onderzoek toegankelijk is) en met een maatwerkvoorziening. Een maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen. Het bieden van huishoudelijke verzorging maakt hier deel van uit. Het Rijk heeft gelijktijdig met de invoering van de nieuwe Wmo een bezuiniging van 40% op het budget voor de HH doorgevoerd. Ook hier geldt het uitgangspunt, dat de uitvoering van deze taken in het kader van de transitie moet passen binnen de overgedragen rijksmiddelen (budgettair neutraal). Hier staat een bedrag van € 825.108 voor.

In de haalbare variant wordt voorgesteld om hier niet op te bezuinigen; de effecten van de huidige bezuiniging van 40% zijn nog niet inzichtelijk evenals de jurisprudentie rondom de mogelijkheid om van HH een algemene voorziening te maken.

3.1.2. Vervoersvoorzieningen (€ 105.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 1.057.000
Varianten	1 schrappen 6e en 7e vervoerszone	€ 5.000
	2 aanbestedingsvoordeel vervoer	€ 100.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 105.000

Ook de vervoersvoorzieningen maken deel uit van de voorzieningen, die een gemeente mogelijk moet treffen op grond van de nieuwe WMO. Vervoersvoorzieningen betreffen:

- het individuele vervoer
- de inzet van de Regiotaxi (het collectief vraag afhankelijk vervoer) en
- scootmobilen.

Het bedrag dat daarmee gemoeid is is € 1.057.000. Het is haalbaar om de volgende bezuinigingen door te voeren:

- het schrappen van de 6e en 7e vervoerszone met als gevolg, dat mensen vanaf de 6e zone het volle tarief betalen. Dit is lokaal beleid en zou € 5.000 opleveren.
- het vervoer is recentelijk opnieuw aanbesteed; dit scheelt ongeveer 10% en levert een bezuiniging op van €100.000.

3.1.3. Hulpmiddelen verstrekken aan mensen met Wmo indicatie (PM)

Maximaal		€ 1.935.000
Haalbaar (ambtelijk)	Monitoren invoeren eigen bijdrage	PM

Ook de hulpmiddelen maken deel uit van de voorzieningen, die een gemeente mogelijk moet treffen op grond van de nieuwe WMO. Hier is een bedrag van € 1.935.000 mee gemoeid. Bij hulpmiddelen moet gedacht worden aan:

- rolstoelen
- roerende woonvoorzieningen en
- thuisbegeleiding.

Als het gaat om hulpmiddelen geldt dat de met ingang van de nieuwe Wmo maatwerk de 'norm' is en er niet meer gewerkt wordt met een limitatieve lijst van hulpmiddelen. Vanaf 2015 zal mogelijk een eigen bijdrage worden gevraagd, het is nog niet duidelijk of een en ander ook tot het verhogen van de inkomsten gaat leiden. De haalbare variant gaat daarom vooralsnog uit van PM.

3.1.4. Aanpassingen aan woningen financieren voor mensen met Wmo-indicatie (PM)

Maximaal		€ 725.000
Haalbaar (ambtelijk)	Monitoren invoeren eigen bijdrage	PM

De (roerende) woningaanpassingen maken ook deel uit van de voorzieningen, die een gemeente mogelijk moet treffen op grond van de nieuwe WMO. Hier is een bedrag van € 725.000 mee gemoeid. Een woningaanpassing is een maatwerkvoorziening afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden. De maatwerkvoorziening moet de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie compenseren of in elk geval verbeteren. Vanaf 2015 wordt zo

mogelijk een eigen bijdrage gevraagd, het is nog niet duidelijk of een en ander ook tot het verhogen van de inkomsten gaat leiden. De haalbare variant gaat daarom vooralsnog uit van PM.

3.1.5. Beleid maken voor individuele WMO voorzieningen (€ 74.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 1.293.594
Varianten	1 schrappen geluksbudget	€ 6.000
	2 schrappen subsidie flank. Gehand. beleid	€ 8.000
	3 vergroten kostendekkenheid invalidenparkeerkaart	€ 60.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 3	€ 74.000

Dit voorstel betreft de volgende producten:

- het Geluksbudget
- het flankerend gehandicaptenbeleid
- de inkomsten van de Invalide Parkeerkaart.

Hier is een bedrag van € 1.293.594 mee gemoeid. Het haalbare voorstel heeft betrekking op alle producten:

- de subsidie Geluksbudget kan geschrapt worden (€ 6.000);
- de waarderingssubsidie ten laste van het flankerend gehandicaptenbeleid laten vervallen (€ 8.000);
- de kostendekkendheid van de invalidenparkeerkaart vergroten door de huidige leges te verhogen, de cliënt zelf het medisch onderzoek laten betalen en een jaarlijkse bijdrage voor parkeerkosten in rekening te brengen (in totaal € 60.000).

3.1.6. Maatwerkvoorzieningen WMO – nieuwe taken (€ 171.620)

Maximaal	oude WMO Schrappen subsidiepot	€ 1.433.197
Varianten	1 Diensten derden	€ 43.250
	2 Activiteitenbudget verstandelijk gehandicapten	€ 44.000
	3 Mantel en Informele zorg	€ 170.930
	4 Adviesraden: a WMO-clientenraad	€ 14.380
	b overig (KBO/PCOB/sen.platf.)	€ 7.000
	5 WMO-subsidies	€ 77.370
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2 en 4b en 5	€ 171.620

Dit betreft de volgende producten:

- nieuwe WMO-taken. In 2015 is ingezet met een flinke bezuinigingstaakstelling (zowel op uitvoering en inkoop). Het rijk heeft een korting van 20% op het budget doorgevoerd. Er is nog geen zicht op de effecten van de 20% korting op het voormalige rijksbeleid. In de haalbare variant wordt voorgesteld om hier niet op te bezuinigen; de effecten van de bezuiniging zijn nog niet inzichtelijk.

- De 'subsidiepot Wmo', kent de volgende onderdelen: Diensten derden (€ 43.250), Activiteitenbudget verstandelijk gehandicapten (€ 44.000), subsidie aan de Stichting Informele Zorg Twente (€ 170.930) voor inzet van mantelzorgondersteuning in de nieuwe wijkteams, subsidiëring van adviesraden (€ 1.380) en WMO-subsidies (€ 77.370). M.u.v. de subsidie aan de SIZT en de Cliëntenraden voor WMO en Jeugd kunnen alle budgetten in principe worden geschrapt (in totaal € 171.620). Wegvallen van subsidie aan belangenorganisaties verkleint het draagvlak en beperkt de mogelijkheden om vrijwilligers op dit terrein te vinden.

Bezuinigingen op het budget van SIZT kan veroorzaken dat er bij mantelzorgsituaties meer, eerder of veel maatwerkvoorzieningen ingezet moeten worden. Ook is er een groter risico op crises.

3.1.7. Medische advisering ten behoeve van Wmo-indicatie inkopen (€ 0)

Maximaal		€ 100.000
----------	--	-----------

Haalbaar (ambtelijk)		€ 0
----------------------	--	-----

Medische advisering betreft een wettelijke verplichting. Hier is een bedrag van € 100.000 mee gemoeid. Er zal naar verwachting vaker een beroep worden gedaan op de medische advisering als gevolg van de uitbreiding van taken, het aantal klanten en de aard van de problematiek. Medische advisering wordt alleen ingezet bij eventueel te verwachten afwijzing en bij zeer complexe medische problematiek. In 2015 wordt de medische advisering opnieuw aanbesteed, mogelijk kan hier nog een voordeel uit voortvloeien. In de haalbare variant wordt voorgesteld om hier vooralsnog niet te bezuinigen.

3.1.8. Gezondheidspark (€ 0)

Maximaal	nvt	€
Haalbaar (ambtelijk)		€

Een bezuiniging op het Gezondheidspark is niet meer mogelijk omdat de meeste plankosten zijn gemaakt en het civiele werk is nagenoeg afgerond. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. Het gehele gebied is bouwrijp gemaakt en gedeeltelijk woonrijp. De werkzaamheden die nog uitgevoerd moeten worden hebben met name te maken met de definitieve afronding (het woonrijp maken) van het gebied. Er zijn geen zaken gepland die wegbezuinigd kunnen worden.

3.2.1. GGD financieren voor publieke gezondheidszorg (€ 0)

Maximaal		€ 581.000
Haalbaar (ambtelijk)	Monitoren invullen bestaande regionale taakstelling	€

Het basistakenpakket is een wettelijke taak binnen de Wet publieke gezondheid, hier staat een bedrag van € 581.000 voor. Binnen de GGD moet al een bezuinigstaakstelling worden opgebracht voor de periode 2016-2017. Hiervoor is regionaal een plan gemaakt. De GGD heeft moeite om deze bezuinigstaakstelling te effectueren, dus een extra bezuiniging is niet reëel, omdat de wettelijke taak al op minimumniveau wordt uitgevoerd. Complicerende factor is bovendien, dat het in verband met de gemeenschappelijke regeling, niet mogelijk om als individuele gemeente een bezuiniging door te voeren.

3.2.2. Subsidieren preventieve activiteiten rond verslavingen, overgewicht en eenzaamheid (€ 3.590)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 3.590
Varianten	1 subsidie collectieve preventie	€ 2.590
	2 EHBO-cursus	€ 1.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 3.590

Dit betreft de volgende producten: Collectieve preventie en EHBO cursus. Aangezien dit geen wettelijke taken betreft, betekent dat in de maximale variant het gehele bedrag bezuinigd kan worden (€ 3.590). Dit is de haalbare variant.

3.2.3. Maatschappelijk Dienstverlening (€ PM)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 1.091.097
Haalbaar (ambtelijk)	Monitoren i.r.t. invoering Transitie	€ PM

Aangezien maatschappelijke dienstverlening geen wettelijke taak betreft, betekent dat in de maximale variant het gehele bedrag (incl. formatie) bezuinigd kan worden (€ 1.091.097). Het betreffen echter activiteiten, die deel uitmaken van het algemeen voorzieningenaanbod (AMW, huiselijk geweld, Hulpdienst Hengelo) en daarmee belangrijke voorliggende voorzieningen vormen voor de (vaak duurdere) maatwerkvoorzieningen. In de haalbare variant wordt vooralsnog niet op dit budget bezuinigd. Geadviseerd wordt om de inzet op algemene en maatwerkvoorzieningen in 2015 en 2016 goed te monitoren en te kijken of de middelen vanaf 2017 of 2018 omgebogen kunnen worden.

3.2.4. Maatschappelijke opvang (€ 116.534)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 306.534
Varianten	1 verlagen kostenuitz. huisvest.AC Bij de Toren	€ 20.000
	2 subsidie innovatie-inloop stoppen	€ 26.534
	3 korten subsidie AC Bij de Toren	€ 70.000
Haalbaar (ambtelijk)		€ 116.534

Dit betreft de producten:

- Subsidie bemoeizorg en begeleiding
- Subsidie maatschappelijke opvang
- Subsidie preventie.

In de maximale variant kan lokaal gestopt worden met subsidiëring van deze producten en de uitvoering van deze wettelijke taak in zijn geheel bij de centrumgemeente (Enschede) laten.

Er is er echter voor gekozen ook een deel van de uitvoering ook in Hengelo te doen plaatsvinden; met name betreft dit de opvang van dak- en thuislozen. In de haalbare variant wordt voorgesteld de volgende bezuinigingen door te voeren:

- de verwachte kostenuitzetting bij nieuwe huisvesting van AC Bij de Toren naar beneden bijstellen (€ 20.000);
- de subsidie voor innovatie inloop beëindigen (€ 26.534);
- de subsidie voor AC Bij de Toren met 25% korten (€ 70.000).

3.3.1. Subsidiëring wijkwelzijnsvoorzieningen (€ 172.075)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 966.420
Varianten	1 Wijkcentrum Hengelose es	€189.950
	2 Buurt en speeltuinver. t Weidedorp	€ 20.900
	3 Buurt en speeltuinver t Lansink	€ 30.700
	4 Wijkcentrum Slangenbeek	€ 33.420
	5 Wijkcentrum de Sterrentuin	€ 151.170
	6 Kulturhus Hasselo	€ 276.000
	7 Wijkcentrum de Tempel	€ 80.580
	8 Ponystal t Geerdink	€ 9.130
	9 Verkeerstuin de Breemars	€ 7.740
	10 Buurt en speeltuinver de Jeugd	€24.450
Haalbaar (ambtelijk)	Rekening houdend met transities en spreiding stoppen met subsidie 7 t/m 10	€ 172.075

De maximale variant omvat het stopzetten van alle subsidies voor de wijkwelzijnsvoorzieningen (€ 966.420); andere kosten, zoals de kosten van de gebouwen, onderhoud en kapitaalslasten, lopen door.

Bij het haalbare voorstel is gekeken naar de betekenis van de wijkwelzijnsvoorzieningen voor het programma-aanbod vanuit de Transities en de spreiding over de stad. Voor zes wijkwelzijnsvoorzieningen geldt dat ze van doorslaggevend belang zijn bij de implementatie van de drie transities en wordt voorgesteld de subsidie in stand te houden. Dit zijn: wijkcentrum de Hengelose Es, wijkcentrum Slangenbeek, buurthuis en speeltuin Weidedorp, wijkcentrum De Sterrentuin, buurthuis en speeltuin 't Lansink en Kulturhus Hasselo. Met de subsidiëring van de overige wijkwelzijnsvoorzieningen kan worden gestopt: de Tempel (€ 80.580), de Breemars (€ 7.740), 't Geerdink (€ 9.130) en de Jeugd (€ 24.450); in totaal € 121.900, alsmede stoppen met de detachering van en medewerker werkzaam op die instellingen. (47.308)

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid programmering in maatschappelijk vastgoed (N3.1).

3.3.2. Inzet stadsdeelregie en wijkgericht werken (€ 75.000)

Maximaal	Stoppen met stadsdeelregie en subsidie	€ 458.570
Varianten	1a Stoppen met stadsdeelregie	€ 254.994
	1b Stadsdeelregie beperken tot Binnenstad	€ 143.830
	2 Stoppen met subsidie bewonersorganisaties	€ 75.000
	3 Stoppen met buurtbonnen	€ 82.000
	4 Bijbehorende formatie laten vallen	€ 46.576
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 2	€ 75.000

De maximale variant omvat het stoppen met stadsdeelregie en het stoppen met alle subsidies in het kader van bewonersparticipatie (€ 458.570). Dit is inclusief de bijbehorende formatie. Om tot haalbare varianten te komen is het goed om te constateren, dat deze feitenkaart twee onderdelen omvat:

A. de inzet van stadsdeelregisseurs als eerste aanspreekpunt voor wijkbewoners en belast met de coördinerende en regisserende rol per stadsdeel;

B. het subsidiëren van bewonersparticipatie, zoals bewonersorganisaties en buurtbonnen.

Er zijn dan ook meerdere bezuinigingscombinaties mogelijk.

Indien zou worden gestopt met stadsdeelregie voor alle stadsdelen (besparing € 254.994), blijft specifieke aandacht voor de Binnenstad gelet op het specifieke karakter van belang (opvoeren in het kader van Nieuw Beleid)..

Ten tweede kan de ondersteuning van bewonersorganisaties anders vorm worden gegeven: werken met alleen digitale wijkkranten, beëindiging subsidie de Schole en inleveren budget onvoorzien; (besparing € 75.000); dit onderdeel maakt deel uit van alle varianten.

Ten derde kan het gebruik van buurtbonnen afgeschaft worden (besparing € 82.000).

De totale besparing, die realistisch is, wordt bepaald door de gekozen combinatie.

3.3.3. Ouderenbeleid (€ 13.770)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 707.114
Varianten	1 Subsidie SWOH	€ 680.840
	2 Externe advisering	€ 9.820
	3 Open eettafel	€ 2.200
	4 Seniorenplatform	€ 1.750
Haalbaar (ambtelijk)	2 en 3 en 4	€ 13.770

De maximale variant omvat het stoppen met alle subsidies in het kader van ouderenbeleid (€ 694.000). De haalbare variant omvat het stoppen met alle subsidies, m.u.v. SWOH. Dit houdt in het schrappen van externe advisering (€ 9.820), stopzetten van subsidie voor de Open Eettafel (€ 2.200), omdat dit kostendekkend te maken valt en stoppen met subsidie voor seniorenplatform (€ 1.750), omdat er sprake is van een dubbeling met het WMO-cliëntenraad.

3.3.4. Subsidiëren anti-discriminatie en allochtonenorganisaties (€ 5.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 5.000
Haalbaar (ambtelijk)	Schrappen niet-wettelijke deel allochtonenbeleid	€ 5.000

De maximale en haalbare variant omvat het stoppen met alle subsidies in het kader van antidiscriminatie en allochtonenbeleid (€ 5.000), met uitzondering van de wettelijke taak betreffende het anti-discriminatiebureau (€ 23.450) en het actieplan LHBT (€20.000), omdat dit externe middelen betreft die niet bezuinigd kunnen worden.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid regenboogpad (N3.2).

3.3.5. Subsidiëren Samenlevingsopbouw en Servicepunt vrijwilligers (€ 26.784)

Maximaal	Stoppen subsidie	€ 329.580
Haalbaar (ambtelijk)	Vervallen subsidie huisvesting vrijwilligerscentrale	€ 26.784

De maximale variant omvat het stoppen met alle subsidies (en ambtelijke inzet) in het kader van samenlevingsopbouw en vrijwilligerswerk (in totaal € 329.580).

De werkzaamheden in het kader van de samenlevingsopbouw betreffen de inzet van de sociale wijkteams, die een voorliggende voorziening in relatie tot de transitie vormen, en waarop bezuinigen niet gewenst is. Ook het vrijwilligerswerk vormt een pijler binnen de transitie; echter dit budget kent ook nog een huisvestingscomponent (ad € 26.784), die niet langer nodig is i.v.m. huisvesting binnen het stadhuis. Deze component niet langer subsidiëren vormt de haalbare variant.

3.3.6. Mantelzorgbeleid (PM)

Maximaal	Stoppen subsidie	€ 462.000
Haalbaar (ambtelijk)	Monitoren consequenties rijksbezuiniging	€ PM

De maximale variant omvat het stoppen met alle subsidies (en ambtelijke inzet) betreffende de waardering en ondersteuning van mantelzorgers (in totaal € 462.000).

Dit is nieuw geld dat per

1 januari 2015 is overgekomen van het Rijk naar gemeenten. Hengelo wil deze middelen inzetten voor maatwerkvoorzieningen ter ontlasting van de mantelzorger. Ook zullen via een actieplan vormen van ondersteuning voor mantelzorgers ontwikkeld, aangepast en/of uitgebreid of ontwikkeld worden. De rijksmiddelen zullen we inzetten voor de uitvoering van het actieplan, en kennen een korting van 25%. Het is op dit moment lastig inschatten of we daarvoor het hele bedrag nodig hebben. Daarom kijken we na een jaar of hier een bezuiniging te realiseren valt. Vooral nog wordt de haalbare variant daarom op PM gezet.

3.3.7 Subsiëren gehandicaptenorganisaties (€ 7.510 en vanaf 2019 €11.870)

Maximaal	Stoppen subsidie	€ 35.956
Varianten	1 gehandicaptenraad	€ 1.750
	2 toegankelijkheidscommissie	€ 1.500
	3 huur Leendert Vriel	€ 1.990
	4 de Samenloop	€ 4.360
	5 SIZT	€ 3.020
	6 Zwemles op maat	€ 15.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstellen 1 t/m 5	€ 11.870

De maximale variant omvat het stoppen met alle subsidies (en ambtelijke inzet) in het kader van gehandicaptenbeleid (€ 35.956).

De haalbare variant omvat het stoppen met alle subsidies, m.u.v. de bekostiging van zwemlessen voor gehandicapten. Dit houdt in het stopzetten van subsidie aan de gehandicaptenraad (€ 1.750) i.v.m. een overlap met de WMO-cliëntenraad, het terugbrengen van de subsidie voor toegankelijkheid tot die aan de VAC (besparing € 750), stoppen met subsidie aan Leendert Vriel (€ 1.990) i.v.m. opzeggen huurcontract, subsidie in de huisvestingskosten van HGOV de Samenloop (€ 4.320 vanaf 2019) stoppen en ze onderbrengen in een wijkwelzijnsvoorziening en tot slot de extra subsidie aan SIZT stoppen (€ 3.020) i.v.m. overlap met regulier subsidie. In totaal derhalve € 7.510 tot 2018 en € 11.870 vanaf 2019. Bezuinigingen op dit budget kan veroorzaken dat er bij problematiek bij gehandicapten meer, eerder of veel maatwerkvoorzieningen ingezet moeten worden. Deze zijn vaak duurder. En daarmee mogelijk niet (meer) toereikend.

3.3.8. Subsiëren activiteiten laagopgeleide allochtone vrouwen (€ 29.490)

Maximaal	Stoppen subsidie	€ 29.490
----------	------------------	----------

Haalbaar (ambtelijk)	idem	€ 29.490
----------------------	------	----------

De maximale variant omvat het stoppen met alle subsidies (en ambtelijke inzet) betreffende activiteiten laagopgeleide allochtone vrouwen (€ 29.490). De haalbare variant sluit hierbij aan en omvat het stoppen met subsidiëring van koffie-thee-ochtenden (€ 15.490) en het restant ROZA (€ 14.000). Het maatschappelijk effect zal gering zijn. Wat betreft de Koffie-Thema-Ochtenden van Carint en Scala zullen de allochtone vrouwen wellicht protest aantekenen. Het betreft een kleine doelgroep.

Begrotingshoofdstuk 4 – Sport en Cultuur

4.1.1. Beheer en onderhoud sporthallen en sportzalen (€ 90.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 90.000
Haalbaar (ambtelijk)	Tariefsverhoging	€ 90.000

Het beheer en onderhoud van sporthallen en sportzalen zit op een minimaal niveau. Verdere bezuinigingen hierop leiden tot achterstanden en kapitaalvernietiging. De haalbare variant richt zich derhalve op het verhogen van de inkomsten:

- het tarief voor het huren van sporthallen wordt met € 15 per uur verhoogd (€ 50.000);
- de tarieven voor het huren van gymlokalen wordt met € 20 per wekelijks uur/per maand verhoogd (€ 40.000);
- de oude sporthal Weusthag wordt gesloten en gesloopt. De opbrengsten hiervan komen ten goede van de vastgoedtaakstelling.

4.1.2. Beheer en onderhoud zwembaden en exploitatie Twentebad (20.000)

Maximaal	Stoppen subsidies	€ 58.690 en p.m.
Varianten	1 Tuindorpbad	€ 38.690
	2 Omzetten zwemonderwijzer Twentebad naar buurtssportcoach	€ 20.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 2	€ 20.000

Dit betreft enerzijds het Tuindorpbad en anderzijds het Twentebad.

Voor het Tuindorpbad geldt dat in de maximale variant de subsidie wordt stopgezet (€ 38.690); gelet op het erfgoed karakter van het bad en het feit, dat het zwembad onderdeel uitmaakt van de zwem-/visvijver voor wat betreft onderhoud, wordt in haalbare variant voorgesteld hiervan af te zien.

Bezuinigingsvoorstellen op het Twentebad moeten worden gezien in het licht van de BO Toekomst Twentebad (nieuw beleid voorstel N4.2). De maximale variant is het sluiten van het Twentebad. Op dit moment kan niet worden aangegeven welk bedrag dat oplevert, daar moet onderzoek naar worden gedaan als hiervoor gekozen wordt. Op dit moment is de accommodatie namelijk de grootste beperkende factor voor grootschalige groei van inkomsten en besparingen op uitgaven. Het haalbare voorstel op dit moment is om bijna alle voorstellen aangaande het Twentebad in afwachting van het rapport over de Toekomst van het Twentebad op p.m. te stellen, behalve binnen de Impuls combinatiefuncties/buurtssportcoachregeling (rijksmiddelen) is nog beperkte ruimte om extra buurtssportcoaches aan te stellen. We stellen voor 1,0 fte bestaande zwemonderwijzer om te vormen tot een buurtssportcoach zwemmen waarbij deze functionaris, naast een aantal bestaande zwemactiviteiten, een aantal nieuwe zwemactiviteiten uitvoert, specifiek gericht op bepaalde doelgroepen zoals ouderen, mensen met een beperking e.d. Deze variant levert een besparing op van € 20.000.

4.1.3. Beheer en onderhoud sportparken en FBK-stadion (€ 35.000)

Maximaal		€ 115.000
Varianten	1 Stoppen Sport leer centrum	€ 700.000 (eenmalig)
	2 Belijningskalk voor eigen rekening	€ 15.000
	3 Huurtarieven verhogen	€ 20.000

Haalbaar (ambtelijk)	2 en 3	€ 35.000
----------------------	--------	----------

Het beheer en onderhoud van sportparken en FBK-stadion zit op een minimaal niveau. Verdere bezuinigingen hierop leiden tot achterstanden en kapitaalvernietiging. Toch worden in het kader van de haalbare variant nog een aantal mogelijkheden gezien:

- Stoppen met de ontwikkeling van het Sport- en leercentrum (eenmalig € 700.000). Het bedrag is ingezet als cofinanciering voor de provinciale subsidie t.b.v. Sport Centre Hengelo en moet besproken worden met de Provincie.
- Belijningskalk in rekening brengen bij de sportverenigingen (€ 15.000);
- Huur natuurgrasvelden ophogen met 15% (€ 15.000) en
- Huur kunstgrasvelden ophogen (€ 5.000).

Gevolg van deze voorstellen is dat de lasten verhogen voor sportverenigingen.

4.1.4. Sportactiviteiten organiseren (Hengelo Sport) (€ 20.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 50.864
Haalbaar (ambtelijk)	Omzetten zwemonderwijzer in buurtsportcoach	€ 20.000

Sportactiviteiten organiseren betreft alle Hengelo Sport activiteiten. Hengelo Sport wordt voor 40% structureel gefinancierd door het Rijk. Hierdoor kan met 60% eigen bijdrage 100% output worden gerealiseerd. Binnen de Impuls combinatiefuncties/buurtsportcoachregeling (rijksmiddelen) is nog beperkte ruimte om extra buurtsportcoaches aan te stellen. Het haalbare voorstel betreft het uitbreiden van beweegactiviteiten gerelateerd aan zorg/gezondheid/WMO/re-integratie door een zwemonderwijzer om te vormen tot een buurtsportcoach zwemmen (€ 20.000).

4.1.5. Ondersteuning uitvoering sportactiviteiten(€ 44.000)

Maximaal	Stoppen subsidie	€ 154.750
Varianten	1 Sportstimulering	€ 12.000
	2 Schoolsportactiviteiten	€ 5.490
	3 sporttechnisch kader	€ 6.420
	4 diensten derden eenmalige evenementen	€ 5.290
	5 diensten derden sportstimulering	€ 9.970
	6 erfpacht jachthaven	€ 5.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel schrappen 1 t/m 6	€ 44.000

Dit betreft de volgende posten: jachthaven, evenementen, speel-o-theek, werkzaamheden schoolsportactiviteiten, bijdrage ijsbaan Enschede, eenmalige evenementen, sportstimulering en ambtelijke ondersteuning. Aan de activiteiten en werkzaamheden onder deze noemer hangt geen (wettelijke) verplichting, behalve de post 'bijdrage ijsbaan Enschede' (€ 63.250) die bestaat uit kapitaalslasten. Derhalve kan in de maximale variant gestopt worden met deze activiteiten (€ 154.750). In het kader van de haalbare variant worden de volgende bezuinigingen voorgesteld:

- het schrappen van de subsidie sportstimulering (€ 12.000)
- het schrappen van het budget 'werkzaamheden schoolsportactiviteiten' (€ 5.490)
- het schrappen van de subsidie sporttechnisch kader (€ 6.420)
- het schrappen van de post diensten van derden voor eenmalige evenementen (€ 5.290)
- het verminderen van de post diensten van derden bij sportstimulering (€ 9.970)
- het gedeeltelijk doorbelasten van de erfpacht m.b.t. de jachthaven aan de Twentse Watersportvereniging (€ 5.000).

4.1.6. Sport voor jeugd en gehandicapten (€ 63.710)

Maximaal	Schrappen subsidie	€ 63.710
Haalbaar (ambtelijk)	Stoppen met jeugd- en gehandicaptensportsubs.	€ 63.710

Dit voorstel omvat jeugdsportsubsidie en subsidie voor mindervaliden. Het betreft geen wettelijke verplichting, dus in principe kan de gehele subsidie bezuinigd worden. Dit is zowel de maximale als haalbare variant.

4.1.7. Ondersteuning sportverenigingen (€ 0)

Maximaal	Stoppen bijdragen	€ 104.677
Varianten	1 TVO velden in eigen beheer	€ 17.400
	2 TVO tegemoetkoming lening	€ 5.000
	3 Verenigingsondersteuning	€ 82.277
Haalbaar (ambtelijk)	Geen van de voorstellen	€ 0

Dit budget betreft drie posten:

- een subsidie van aan TVO (sportvereniging Beckum) als bijdrage om hun velden zelf te onderhouden en beheren (€ 17.400);
- een subsidie voor TVO als compensatie/ tegemoetkoming voor een lening die zij hebben afgesloten m.b.t. hun accommodatie (€ 5.000);
- ondersteuning en facilitering van verenigingen, bijvoorbeeld door themabijeenkomsten en gerichte verenigingsondersteuning (€ 82.277).

In de maximale variant wordt met bovenstaande subsidies gestopt; er is echter sprake van langlopende verplichtingen, waardoor dit de komende jaren financieel niets oplevert (= haalbare variant).

4.1.8. Project Sportcentre Hengelo (€ 0)

Maximaal	Stoppen met project	€
Haalbaar (ambtelijk)	Geen mogelijkheden	€ 0

Het project bestaat in hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Herinrichting voorterrein stadion
- Aanleggen parkeerplaatsen op plek voormalige tennisvelden
- Verplaatsen/ nieuwbouw gebouwen sportservices
- Aanleg deel Veldbeek
- Realiseren (langzaam) verkeersroute Veldwijk-Noord naar Veldwijk-Zuid

Indien het project wordt gestopt (maximale variant) betekent dit dat er geen subsidiebijdrage meer kan worden verkregen en alle gemaakte kosten en aangegane verplichtingen ten laste komen van de gemeentelijke bijdrage. Als het project wordt gestopt, betekent dit dat er geen subsidiebijdrage meer kan worden verkregen en alle gemaakte kosten en aangegane verplichtingen ten laste komen van de gemeentelijke bijdrage. Nu stoppen met het project zou daarmee incidenteel zo'n € 300.000 tot € 450.000 vrijspelen. Omdat de prestatie niet geleverd wordt, vervalt namelijk de subsidie en blijft alleen het gemeentelijk deel van de investeringssom over. Stoppen leidt dus niet tot een gewenste structurele bezuiniging. Daarom is onderzocht of het mogelijk is om het project voor minder geld uit te voeren (haalbare variant). Op dit moment wordt reeds binnen de subsidiekaders en andere afspraken gezocht naar mogelijkheden om het project binnen het budget uit te voeren. Dit blijkt voorsnag al een zeer moeilijke opdracht, daardoor zijn er geen mogelijkheden om verdergaand te bezuinigen.

4.2.1. Subsiëren Bibliotheek Hengelo (€ 300.000)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 2.297.570
Varianten	1 subsidie substantieel korten	€ 300.000
	2 dienstverlening decentraliseren en subsidie korten	€ 1.000.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1	€ 300.000

De wettelijke basis voor de subsidiëring van de bibliotheek is de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. De nieuwe wet, die in 2015 in werking is getreden, legt geen verplichting op aan gemeenten om een bibliotheek in stand te houden. Stopzetten van de subsidie aan Bibliotheek Hengelo is derhalve het maximale voorstel (€ 2.297.570).

In de haalbare variant wordt voorgesteld de subsidie oplopend tot € 300.000 te korten d.m.v. het (verder) flexibiliseren van de personele inzet, het multifunctioneler maken van de m2 en/of het uitbreiden van de dienstverlening (tegen vergoeding).

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid investering in de bibliotheek op school (N2.2).

4.2.2. Subsiidiëren Muziekschool Hengelo (€ 0)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 1.115.580
Varianten	1 Subsidie verder korten tot 50%	€ 283.790
Haalbaar (ambtelijk)	Niet bezuinigen	€0

Het subsidiëren van muzikeducatie is geen wettelijke taak. Dus kan er op deze functie bezuinigd worden. Per 2014 is de Muziekschool al een bezuiniging opgelegd van €550.000. Dit zorgt ervoor dat de Muziekschool moet reorganiseren. In de maximale variant betekent stopzetten van de subsidie (€ 1.115.580). Een tussenvariant betreft het (nog verder) korten tot 50% van de oorspronkelijke subsidie (€ 283.790) met de opdracht voor de Muziekschool om zelf extra inkomsten te genereren. Gevolg is dat de Muziekschool haar financiële verplichtingen niet meer kan betalen, dat ze in een negatief eigen vermogen terecht komen en/of failliet gaan. De personeelslasten komen dan voor rekening van de gemeente, omdat de Muziekschool een B3 organisatie is. Ook dit lijkt niet haalbaar. In de haalbare variant wordt dan ook voorgesteld niet verder te bezuinigen en de subsidie handhaven op subsidieniveau 2016. Met deze optie krijgt de muziekschool de kans om de reorganisatie op een deugdelijke manier uit te voeren. Na de reorganisatie van de Muziekschool kan vervolgens gekeken worden of alsnog een extra korting van 17% wordt doorgevoerd. Deze bezuiniging is naar verwachting pas na 2019 mogelijk.

4.2.3. Subsiidiëren CREA/HEIM (€ 0)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 725.910
Haalbaar (ambtelijk)	Niet bezuinigen	€ 0

Het subsidiëren van cultuureducatie is geen wettelijke taak. Dus kan er op deze functie bezuinigd worden. In de maximale variant betekent stopzetten van de subsidie (€ 725.910). In de haalbare variant wordt dan ook voorgesteld niet verder te bezuinigen en de subsidie handhaven op subsidieniveau 2015. Met deze optie krijgt CREA/HEIM de kans om een instelling neer te zetten met een innovatief karakter en landelijke uitstraling, die Hengelo op de kaart zet. Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid BO CREA/HEIM (N4.1).

4.2.4a. Subsiidiëren Rabotheater (€ 50.000)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 1.185.310
Varianten	1 Subsidie korten op te vangen door resultaat verbetering	€ 50.000
	2 Subsidie maximaal korten	€ 315.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1	€ 50.000

Het in stand houden van een schouwburg is geen wettelijke verplichting. Stopzetten van de subsidie aan het Rabotheater vormt dan ook de maximale variant (€ 1.185.310). Een haalbaar voorstel vormt de subsidie (nu 41% van de exploitatie) verder te korten met € 50.000. In de afgelopen 4 jaar heeft het Rabotheater, ondanks de gevolgen van de recessie, de jaarrekeningen afgesloten met positieve resultaten. Op grond daarvan verwachten wij dat de schouwburg een bezuiniging van € 50.000 kan opvangen door verbetering van het resultaat op de voorstellingen.

4.2.4b. Subsiidiëren Metropool (€ 40.000)

Maximaal	Stoppen met subsidie	€ 1.016.490
Varianten	1 Subsidie maximaal korten	€ 220.000
	2 Subsidie korten op te vangen door resultaat verbetering	€ 40.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 2	€ 40.000

Het in stand houden van een poppodium is geen wettelijke verplichting. Stopzetten van de subsidie aan Metropool vormt dan ook de maximale variant (€ 1.016.490).

Een haalbaar voorstel vormt de subsidie (nu 42% van de exploitatie) verder te korten met € 40.000 (evenredig aan voorstel 4.2.4a); dit betekent dat het poppodium dit moet compenseren met andere inkomsten (sponsoring, entreegelden, programmering, etc.).

4.2.5. Subsiëren amateurkunstverenigingen (€ 57.120)

Maximaal	Subsidie stoppen	€ 114.250
Varianten	1 budget met 50% korten	€ 57.120
	2 budget met 25% korten	€ 28.563
	3 budget met 10% korten	€ 11.425
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1	€ 57.120

Het subsidiëren van amateurkunstverenigingen is geen wettelijke verplichting. Stopzetten van deze subsidies vormt dan ook de maximale variant (€ 114.250). Tussenvarianten vormen de subsidies te korten met 50% (€ 57.120), 25% (€ 28.563) en/of 10% (€ 11.425). Bij deels stopzetten van de subsidie zullen de verenigingen het nog moeilijker gaan krijgen dan ze het nu al hebben. Een aantal zal verdwijnen, omdat ze het niet meer kunnen bolwerken. Meer eigen inkomsten verwerven is een lastige opgave voor de verenigingen. Bovendien zal een drietal verenigingen niet meer aan de lening-afbetalingsverplichting aan de gemeente kunnen voldoen. Het haalbare voorstel is om 50% te bezuinigen op deze subsidies.

4.2.6. Subsiëren kunst- en cultuureducatie op scholen (€ 6.500)

Maximaal	Subsidie stoppen	€ 51.000
Haalbaar (ambtelijk)	Deels bezuinigen tot nivo co-financiering	€ 6.500

Het subsidiëren van activiteiten op het gebied van cultuureducatie voor het primair onderwijs is geen wettelijke taak. Stopzetten van deze subsidies vormt dan ook de maximale variant (€ 51.000). Een tussenvariant vormt het deels bezuinigen op cultuureducatie. Voor deelname aan het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit is een minimale gemeentelijke matchingsbijdrage nodig van € 44.500; dit houdt in, dat € 6.500 weg te bezuinigen is. Om de scholen in staat te stellen deel te kunnen blijven nemen aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is dit een haalbare variant. Daarmee wordt gewaarborgd, dat cultuureducatie een vast onderdeel blijft van het schoolcurriculum en dat de scholen voldoen aan de kerndoelen en tussendoelen voor dit onderwerp.

4.2.7. Beheer en onderhoud gemeentelijk kunstbezit (5.440)

Maximaal	Kunstcollectie verkopen	€ 41.857 + PM
Varianten	1 Collectie deels verkopen	€ PM
	2 Verzekering collectie stopzetten	€ 5.440
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 2	€ 5.440

De gemeentelijke kunstcollectie telt ruim 2.000 schilderijen, tekeningen, sculpturen, reliëfs, objecten van toegepaste kunst en circa tachtig grote kunstwerken in de openbare ruimte. De kunstwerken zijn grotendeels verkregen door aankopen, opdrachten in het kader van de voormalige Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR), schenkingen en door de 1%-regeling voor kunst bij gemeentelijke gebouwen.

Een haalbare variant omvat het (deels) verkopen van de kunstcollectie. Voor kunstwerken in de publieke en openbare ruimte lijkt dit lastig of onrealistisch. De verkoop van 'binnen'-kunstwerken levert een eenmalige opbrengst op (PM).

Los van bovenvermelde keuze kan op zijn minst overwogen worden om de verzekering van kunstwerken stop te zetten (€ 5.440).

4.2.8. Subsiëren ateliers en beeldende kunstorganisaties (€ 130.410)

Maximaal	Subsidie stoppen	€ 149.900
----------	------------------	-----------

Varianten	1 Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidie Biënnale	€ 102.230
	2 Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidies Biënnale, Ateliers '93 en SWWK	€ 118.250
	3 Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidies Biënnale, HeArtpool, Lambooijs huis en Stichting Ag (€ 130.410).	€ 130.410
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 3	€ 130.410

Het subsidiëren van ateliers en beeldende kunstorganisaties en -projecten is geen wettelijke verplichting. Ook de adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving is geen wettelijke verplichting. Volledig bezuinigen op het beeldende kunstbudget is de maximale variant die een bezuiniging oplevert van € 149.900 (lijkt ook haalbaar).

Er zijn in het kader van dit voorstel nog drie haalbare varianten denkbaar:

- Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidie Biënnale (€102.230);
- Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidies Biënnale, Ateliers '93 en SWWK (€ 118.250) of
- Opheffen aankoopbudget, programmeringsbudget en adviescommissie beeldende kunst, stopzetten subsidies Biënnale, HeArtpool, Lambooijs huis en Stichting Ag (€ 130.410).

Gevolg van dit voorstel is dat de ambitie uit het coalitieakkoord om invulling te geven aan de programmering van beeldende kunst in een publiek-private samenwerking moet worden losgelaten.

4.2.9. Subsidiëren musea en monumenten (n.v.t.)

Zie voor 541.1 HEIM bezuinigingsformat 4.2.3 CREA

Zie voor 541.1 Div Musea bezuinigingsformat 4.2.11 Culturele activiteiten

Zie voor 541.2 Waterstaatskerk bezuinigingsformat 4.2.2 muziekschool

4.2.10. Subsidiëren lokale omroep (€ 0)

Maximaal	Subsidie stoppen	nvt
Haalbaar (ambtelijk)	Nvt	€ 0

In de Mediawet 2008 staat dat de gemeente een zorgplicht heeft voor de bekostiging van de lokale omroep. Als richtsnoer wordt hierbij € 1,30 per woonruimte gehanteerd (niveau 2012), het bedrag dat voor de lokale omroep in het gemeentefonds wordt gestart plus de index. Stopzetting van de subsidie aan de lokale omroep is geen optie. Hengelo verstrekt reeds de minimale bijdrage met als gevolg dat zowel in de maximale als de haalbare variant geen bezuiniging meer mogelijk is.

4.2.11. Subsidiëren diverse culturele activiteiten (€ 65.793)

Maximaal	Subsidie stoppen	€ 125.843
Varianten	1 Stopzetten subsidies Jazzclub/Kamermuziek/Stadsbeiaardier/stadsdichter	€ 34.323
	2 Stopzetten subsidies erfgoed	€60.050
	3 Stopzetten incidentele subsidies amateurkunst	€ 31.470
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1 en 3	€ 65.793

Het subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen is geen wettelijke taak. Stoppen met subsidiëring vormt de maximale variant die een bezuiniging oplevert van € 125.843.

Er zijn in het kader van dit voorstel meerdere varianten denkbaar:

- Stopzetten subsidies Jazzclub en Kamermuziek en opheffen budgetten voor stadsbeiaardier en stadsdichter (€ 34.323);

- Stopzetten subsidies (materieel en immaterieel) erfgoed (€ 60.050);
- Stopzetten incidentele subsidies amateurkunst (31.470).

In het haalbare voorstel wordt er van uitgegaan dat de 1^e en 3^e variant realistisch zijn (€ 65.793)

Begrotingshoofdstuk 5 – Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit

5.1.1 Structuurvisie opstellen (€51.320)

Maximaal	Stoppen alle niet-wettelijke taken	€ 160.000
Haalbaar (ambtelijk)	Verminderen capaciteit voor Regio/NWS/Wij-landen/landelijk gebied	€ 51.320

Het maximale voorstel is het stopzetten van alle niet-wettelijke taken. Dat zijn de deelname aan verschillende strategische netwerken en samenwerkingsverbanden, advisering rondom ruimtelijke ontwikkelingen in en rondom Hengelo, beleid en initiatieven rondom landelijk gebied en verkeer en vervoerplanning. Dit levert € 160.000 op. De belangen van Hengelo worden niet meer vertegenwoordigd en dat er minder geld wordt binnengehaald van andere overheden. Gevolg is ook dat structuurbeleid regelmatig opnieuw ter discussie wordt gesteld, wat weer meer werk oplevert. Het haalbare voorstel brengt de inzet op regionale samenwerking (Netwerkstad en Regio Twente) terug, stopt met de ambtelijke inzet Wij-landen, brengt ambtelijke inzet bij initiatieven in de stad terug en stopt met beleid en initiatieven rondom landelijk gebied. Dit levert € 48.000 (0,6 fte) op.

5.1.2 Ruimtelijke visies (€ 159.233)

Maximaal	Stoppen met alle niet-wettelijke taken	€ 881.236
Varianten	1 Ondersteuning vanuit infocentrum terugbrengen ivm afname aantal projecten	€ 112.694
	2 Afname adviezen r.o. leidt tot vermindering capaciteit	€ 46.539
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1 en 2	€ 159.233

Dit bezuinigingsvoorstel bestaat uit 2 duidelijk van elkaar verschillende activiteiten.

- Voorbereiding plannen en projecten met de volgende werkzaamheden: externe subsidieverwerving, Infocentrum Projecten en Subsidies en Voorbereiding en uitvoering Projecten. Met de constatering, dat het aantal projecten binnen de gemeente daalt, kan ook de formatie beschikbaar voor ondersteuning vanuit het infocentrum, verder worden teruggebracht (€ 112.694).

- Adviezen ruimtelijke ordening, die o.m. betrekking hebben op ruimtelijke inpassing van nieuwbouwlocaties voor wonen en werken, het maken van gebiedsstudies en het samenbrengen van partijen en investeringen en de beantwoording van vragen over ruimtelijke vraagstukken. Gelet op de deels wettelijke verplichting en rekening houdend met de afname van taken a.g.v. de economische crisis is binnen dit cluster nog een bezuiniging van € 46.539 mogelijk.

5.1.3 Bestemmingsplannen maken (€ 45.000)

Maximaal	Stoppen met info-avonden	€ 70.000
Haalbaar (ambtelijk)	Versoberen info-avonden en invoeren bijdrage voor bestemmingsplan wijziging	€ 45.000

Het maximale voorstel is het stoppen met het organiseren van informatieavonden voor bestemmingsplannen. Dit levert een bezuiniging op van € 70.000. Door hiermee te stoppen versober je de dienstverlening aan de inwoner. Het haalbare voorstel is om de avonden nog wel te organiseren, maar deze soberder op te zetten en per bestemmingsplan kritisch te kijken of er een avond nodig is. Dit levert €35.000 op. Indien een klant (burgers/bedrijven) een verzoek tot wijziging van een bestemmingsplan wil bespreken kan hiervoor € 500 per klant worden gevraagd, conform de legesverordening (in totaal € 10.000).

5.1.4 Wonen (€ 47.320)

Maximaal	Stoppen met niet-wettelijke taken	€ 80.850
Haalbaar (ambtelijk)	Beeindiging financiële ondersteunen initiatieven	€ 47.320

	Eenmalige vrijval wonen boven winkels in 2016	€ 400.000
--	---	-----------

Het maximale voorstel is het stopzetten van alle niet wettelijke taken, dit levert € 80.850 op. Bij dit voorstel hanteert de gemeente sec het beleid, maar is zij niet in staat om draagvlak te organiseren, met partners in de stad en regio aan de uitvoeringsagenda te werken en te zorgen voor integrale afstemming tussen beleidsterreinen. In het haalbare voorstel worden alle financiële regelingen om initiatieven in de stad te ondersteunen beëindigd. Daarnaast worden initiatieven niet meer actief uitgelokt. Dit levert een bezuiniging van € 47.320 op en een eenmalige vrijval van € 400.000 in 2016 (wonen boven winkels).

Dit voorstel heeft een relatie met de formats nieuw beleid startersregelingen en puienregeling (N5.2 en N5.3).

5.1.5 Monumenten (€ 20.000)

Maximaal	Stoppen met niet-wettelijke taken erfgoed	€ 45.000
Haalbaar (ambtelijk)	Verlaging budget restauraties en onderhoud	€ 20.000

In het maximale voorstel wordt de niet-wettelijke subsidie cultureel erfgoed volledig bezuinigd. Dit levert € 45.000 op. Op de wettelijke taken archeologie en monumenten wordt niet bezuinigd, omdat deze budgetten volledig nodig zijn voor de wettelijke taken. Het haalbare voorstel is het verlagen van de subsidie met € 20.000, zodat nog spaarzaam een bijdrage kan worden geleverd aan restauraties en onderhoud.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid uitbreiding subsidies monumentenzorg via OZB (N5.4).

5.1.6 BAG (€ 0)

Maximaal	nvt	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

Dit product bedient interne klanten met GEO-informatie. Een groot gedeelte van de taken zijn wettelijk verplicht, deze worden uitgevoerd met minimale budgetten. Hierop kan niet bezuinigd worden. De niet-wettelijke taken zijn klant gedreven. Advies is daarom om een eventuele bezuiniging binnen dit product te bezien als afgeleide van de keuzes bij bijvoorbeeld Grondzaken, Vergunningen en Wijkbeheer. Daarom wordt op dit moment geen bezuinigingsoptie aangedragen bij de BAG.

5.2.1. Omgevingsvergunning e.a. (€ 134.600)

Maximaal	Beperking werkzaamheden tot Wabo	€ 145.767
Varianten	1 deregulering kapvergunning	€ 14.556
	2 digitalisering en optimalisering werkprocessen	€ 120.044
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 134.600

De maximale variant omvat de beperking van de werkzaamheden tot de uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en dus het behandelen van aanvragen voor de omgevingsvergunning en het houden van toezicht hierop. De bezuinigingsmogelijkheden bij de omgevingsvergunning zijn beperkt vanwege de 100% kostendekkendheid van de leges.

Rekening houdend met dit gegeven, worden in de haalbare variant de volgende mogelijkheden tot bezuinigen genoemd:

- Deregulering betreffende de kapvergunning in de bomenverordening, de uitwegvergunningen en de APV en Bijzondere wetten (€ 14.556);
- Een lager aantal complexe meervoudige omgevingsvergunningen dan begroot en de forse investering in digitaliseren, standaardiseren en optimaliseren van de werkprocessen maakt dat 1,0 fte procesmanager (€ 41.859) en 1 fte juridisch adviseur vergunningen (€ 78.185) niet langer nodig zijn.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid capaciteit voor aanpassingen openbare ruimte en gebruik van gemeentelijke voorzieningen bij evenementen (N6.1).

5.2.2. Toezicht en handhaving (€ 312.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 312.000
----------	--------------	-----------

Varianten	1 Toezicht brandveiligheid zelf uitvoeren	€ 333.000
	2 Geluidmetingen zelf uitvoeren	€ 10.000
	3 Verhogen post dwangsommen	€ 19.000
	4 Advisering BWT	-€ 20.000
	5 Advisering milieu	-€ 30.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 t/m 5 (max vanaf 2018)	€ 312.000

De maximale variant is tevens de haalbare variant, want de uren zijn meegenomen in de bedrijfsvoeringstaakstelling. De volgende mogelijkheden tot bezuinigen worden genoemd:

- Toezicht brandveiligheid zelf uitvoeren en niet langer inkopen bij Brandweer (€ 333.000)
- Besparing geluidmetingen door inhuur te vervangen door zelf uit te voeren (€ 10.000)
- Verhogen post dwangsommen op basis van ervaringsgegevens (€ 19.000).
- Inhuur advisering BWT (-20.000)
- Inhuur advisering milieu (-30.000)

5.3.1 Verkeer (€ 81.505 en p.m.)

Maximaal	Stoppen met alle niet-wettelijke taken	€ 382.282
Haalbaar (ambtelijk)	Verminderen in- en externe dienstverlening	€ 81.505

Het maximale voorstel levert een bezuiniging op van € 382.282. Dit voorstel houdt in dat alle niet-wettelijke taken op het gebied van verkeer worden gestopt. Dit zijn: personele inzet op TEN-T, stoppen met onderhoud en beheren van verkeersinstallaties, stoppen met interne en externe dienstverlening, stoppen met leveren van verkeers- en parkeeradviezen en stoppen met de taak verkeersveiligheid. Dit zorgt voor verslechterde verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van de stad. Een haalbaar voorstel is om minder capaciteit beschikbaar te stellen voor interne en externe dienstverlening en stoppen met de personele inzet op TEN-T, dit levert € 81.505 op. Daarnaast wordt als haalbaar voorgesteld om de externe inhuur binnen verkeer om te zetten naar een intern dienstverband. Dit levert een besparing op die op dit moment nog niet in geld is uit te drukken, daarom p.m.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid actieplan voor de fiets (N5.1).

5.3.2 Bebordingen (€ 0)

Maximaal	Borden niet meer plaatsen en vervangen	€ 62.137
Haalbaar (ambtelijk)	Reeds op minimumniveau	€ 0

Op deze activiteit kan niet worden bezuinigd. Een groot deel van de bebording is aan vervanging toe. Mede door de schades rondom de jaarwisseling en diverse niet-verhaalbare schades en vandalisme is het budget niet toereikend. Dit ook zeker gezien het onderhoud dat jaren niet gepleegd is. Verder bezuinigen op bebordingen is daarom niet mogelijk.

5.3.3 Openbaar vervoer (€ 57.553)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 57.553
Haalbaar (ambtelijk)	Stoppen met gratis openbaar vervoer	€ 57.553

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Dit voorstel houdt in dat het gratis openbaar vervoer voor ouderen wordt beëindigd, dit levert € 57.553 op. De overige taken binnen openbaar vervoer zijn wettelijke taken, waaronder het realiseren en op orde houden van een infrastructuur voor openbaar vervoer. Hierop kan niet worden bezuinigd.

5.3.4 Parkeren (€ 253.250)

Maximaal	verbeteren van de kostendekking blauwe zones/ omzetting blauwe zone in betaald parkeren, digitalisering parkeren, tarief straat parkeren verhogen, verhogen tarieven parkeervergunningen, verhogen tarieven De	€ 571.000
----------	--	-----------

	Beurs en invoeren avond parkeren	
Haalbaar (ambtelijk)	verbeteren van de kostendekking blauwe zones/ omzetting blauwe zone in betaald parkeren, digitalisering parkeren, tarief straat parkeren (iets)verhogen, verhogen tarieven parkeervergunningen en invoeren avond parkeren	€ 253.250

Het maximale voorstel is grotendeels gelijk aan het haalbare voorstel en bestaat uit een aantal componenten: verbeteren van de kostendekking blauwe zones/ omzetting blauwe zone in betaald parkeren, digitalisering parkeren, tarief straat parkeren verhogen, verhogen tarieven parkeervergunningen, verhogen tarieven De Beurs en invoeren avond parkeren, dit levert samen € 571.000 op. Het haalbare voorstel bestaat ook uit deze componenten, alleen bevat een minder grote verhoging van de tarieven voor straat parkeren en De Beurs. Dit omdat het waarschijnlijk is dat bij een sterke verhoging de parkeerinkomsten dalen met 11% per jaar, doordat minder mensen in het centrum zullen parkeren. Het haalbare voorstel levert een bezuiniging op van €253.250.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid parkeerbeleid (N5.5).

Begrotingshoofdstuk 6 – Beheer openbare ruimte en duurzaamheid

6.1.1 Onderhoud (€ 105.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 105.000
Haalbaar (ambtelijk)	Niet of minder preventief herstraten en asfalteren, al het straatmeubilair verwijderen en minder wegininspecties uitvoeren	€ 105.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel en bestaat uit een aantal componenten die samen €105.000 bezuinigen. Dit zijn: niet of minder preventief herstraten en asfalteren, totdat het straatwerk onder een bepaald minimum niveau komt, al het straatmeubilair verwijderen en minder wegininspecties meer uitvoeren. Hierdoor kunnen er gevaarlijke situaties optreden, doordat de wegen niet meer veilig zijn. Ook treedt er kapitaalvernietiging op, is er meer vervuiling en zwerfvuil, kunnen (oudere) mensen niet op een bankje zitten en kunnen er problemen optreden met de bewijslast om aan te tonen dat aan het minimum niveau wordt voldaan bij claims van bewoners. Verdere bezuinigingen zijn niet mogelijk, omdat we dan niet meer voldoen wordt aan de wettelijke taak.

6.1.2 Afval (€ 50.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 50.000
Haalbaar (ambtelijk)	Minder vegen door op een lager nivo schoon te houden	€ 50.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Door op een lager niveau schoon te houden, hoeft er minder geveegd te worden. Dit zorgt ervoor dat er één veegmachine minder nodig is, wat structureel €50.000 oplevert. Daarnaast kunnen meer kosten voor het schoonhouden van de stad worden ondergebracht bij de afvalstoffenheffing. Dit wordt uitgewerkt in zoekrichting 8.2.3.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid schoonmaken binnenstad (N6.2).

6.1.3 Verlichting (€ 13.605)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 13.605
Haalbaar (ambtelijk)	temporiseren van duurzaam vervangen verlichting	€ 4.250 p.j.

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Door het duurzaam vervangen van de openbare verlichting te temporiseren, kan het jaarlijkse investeringskrediet dat hiervoor beschikbaar is, verlaagd worden. Dit levert een besparing op van € 4.250 per jaar. Verdere bezuiniging is niet mogelijk, omdat energiebesparende maatregelen investeringskosten met zich meebrengen. In eerdere bezuinigingsvoorstellen is aangegeven dat er bezuinigd kan gaan worden

op energie door afgeschreven openbare verlichting te vervangen door duurzamere openbare verlichting. Deze doelstellingen zullen negatief bijgesteld moeten worden wanneer er minder budget beschikbaar is voor de vervangingen.

6.1.4 Groen (€ 139.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 139.000
Varianten	1 Omvormen gazon	€ 10.000
	2 Hagen verwijderen	€ 20.000
	3 Onderhoud snippergroen op bedrijventerreinen door bedrijven	€ PM
	4 Verkoop Prins Bernhardplantsoen	€ 20.000
	5 Teruggaan naar 1 bladronde p.j.	€ 50.000
	6 Heesters weghalen	€ 30.000
	7 Vormbomen verwijderen	€ 5.000
	8 Geen kerstbomen plaatsen op markt/stadhuis	€ 4.000
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1 t/m 8	€ 139.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel bestaat uit meerdere componenten, die samen een bezuiniging van €169.000 opleveren. Dit zijn: omvormen van het gazon naar extensief gras, verwijderen van hagen op de industrieterreinen en langs de busbaan, verhuren Prins Bernhard Plantsoen, terug naar één bladronde per jaar, heesters langs de invalswegen weghalen, vormbomen verwijderen en geen kerstbomen en kerstverlichting meer. Verdere bezuinigingen zijn op dit moment niet mogelijk maar worden meegenomen in de nieuwe organisatie Samen Sterker.

6.1.5 Kinderboerderij (€ 222.781)

Maximaal	Sluiten kinderboerderij	€ 222.781
Variant	Kinderboerderij onderbrengen bij nieuw bedrijf "samen sterker" (SB/SWB)	PM
Haalbaar (ambtelijk)	Sluiten	€ 222.781

Het maximale voorstel is gelijk aan één van de haalbare voorstellen en betreft het sluiten van de kinderboerderij. Dit levert €223.888 op. Sleutelen aan de bezetting of openingstijden van de kinderboerderij kan niet. De bezetting van de kinderboerderij is al zo minimaal dat bijvoorbeeld beperken van de openingstijden geen besparing op de formatie oplevert. Het onderhoud van de gebouwen en het terrein blijft immers dan nog nodig. Daarnaast moeten de dieren ook 365 dagen per jaar gevoerd worden. Een andere mogelijke bezuiniging komt voort uit een ontwikkeling die op dit moment speelt om de kinderboerderij op te nemen in het nieuwe bedrijf 'samen sterker'. Op die manier kan een overheadvoordeel worden behaald op het personeel van de kinderboerderij. Dit laat zich op dit moment nog niet uitdrukken in een concrete besparing, dus PM.

6.1.6 Begraafplaatsen (PM)

Maximaal	Zie haalbaar	PM
Haalbaar (ambtelijk)	Haalbaarheidsonderzoek crematorium	PM

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het sluiten van één of beide begraafplaats(en) is geen optie, door wetgeving. Ook aan het onderhoudsniveau kan na een eerdere bezuinigingsronde niet meer worden gesleuteld. Mogelijkheden voor bezuiniging is door een crematorium in Hengelo te realiseren, daardoor kunnen de inkomsten worden verhoogd. N.a.v. particuliere initiatieven wordt daar onderzoek naar gedaan, dat is nog niet in geld uit te drukken. Vandaar dat een PM is opgenomen. Daarnaast zijn de kosten die in rekening worden gebracht voor

begraven op dit moment nog niet kostendekkend. Door deze kostendekkend te maken kan een bezuiniging worden gerealiseerd. Dit wordt uitgewerkt in zoekrichting 8.2.3.

6.1.7 Spelen (€ 250.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 250.000
Haalbaar (ambtelijk)	Teruggaan in het aantal en soort speelplekken	€ 250.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel en levert €250.000 op in 2019. In dit maximale voorstel wordt teruggedaan in het aantal en soort speelplekken, waardoor onderhouds- en vervangingsgelden worden verminderd. Dit bezuinigingsvoorstel is tegenstrijdig met een nieuw beleidsvoorstel (N6.3) om een jaarlijks krediet duurzaam spelen beschikbaar te stellen. Er kan dus alleen voor dit voorstel gekozen worden als niet voor het nieuwe beleidsvoorstel wordt gekozen.

6.1.8 Openbaar toilet (€ 98.000)

Maximaal	Weghalen openbare toiletten	€ 98.000
Variant	Onderzoeken of marktpartijen toiletten willen exploiteren	PM
Haalbaar (ambtelijk)	Weghalen	€ 98.000

Het maximale voorstel houdt in dat de urinoirs en het invalidentoilet worden weggehaald en dat de toiletten op de Markt sluiten. Dit levert € 98.000 op en is tevens een haalbaar voorstel. Een ander haalbaar voorstel is om te onderzoeken of marktpartijen interesse hebben om toiletten te exploiteren, waarbij zij reclame kunnen maken. Hier is op dit moment geen bedrag aan te koppelen.

6.2.1 Ophalen afval (€ 10.000)

Maximaal	geheel of gedeeltelijke beëindiging van de huis-aan-huis-inzameling, de afstand van inwoners tot een afvalbrengpunt en het beëindigen van de bijdrage aan de Kringloop	€ 1.600.000
Varianten	1 Kleinere brengafstand (tot 100 meter)	€ 300.000
	2 Beeindigen bijdrage Kringloop	€ 110.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 410.000

Het maximale bezuinigingsvoorstel levert een bezuiniging op van ca. € 1,6 miljoen. Dit bedrag komt voort uit de geheel of gedeeltelijke beëindiging van de huis-aan-huis-inzameling en de afstand van inwoners tot een afvalbrengpunt en het beëindigen van de bijdrage aan de Kringloop. Afhankelijk van keuzes die worden gemaakt in de brengafstand tot het afvalbrengpunt wordt het maximale bezuinigingsvoorstel gerealiseerd.

Een ander haalbaar voorstel is een kleinere brengafstand (tot 100 meter) dat een bezuiniging van ca. € 300.000 oplevert en het beëindigen van de bijdrage aan de Kringloop dat € 110.000 oplevert. Het beëindigen van de bijdrage aan de Kringloop brengt als risico met zich mee dat er arbeidsplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vervallen. Daarnaast is de kringloop een belangrijk voorportaal voor het milieupark, waardoor erbij het milieupark minder afval wordt gestort. Bij de bezuiniging op afvalinzameling moet worden opgemerkt dat de kosten van de afvalinzameling worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Het is (wettelijk) niet toegestaan om de afvalstoffenheffing voor andere doeleinden te gebruiken dan voor het inzamelen en verwerken van grondstoffen/afvalstoffen. De genoemde besparing is dan ook geen directe bezuiniging, maar kan wel een indirecte bezuiniging zijn door :

- de afvalstoffenheffing te verlagen en de OZB daarbij te verhogen met 1,5%. De lasten blijven voor de burger dan gelijk. Daarnaast kan bezuinigd worden door meer werkzaamheden die een relatie hebben met inzameling van grondstoffen ten laste te brengen van de afvalstoffenheffing (zie zoekrichting 8.2.3).

6.2.2 Verwerken afval (zie 6.2.1)

Deze taak wordt uitgewerkt in zoekrichting 6.2.1.

6.2.3 Kwijtschelding afvalstoffenheffing (€ 200.000)

Maximaal	Stoppen kwijtschelding afvalstoffenheffing.	€ 700.000
Haalbaar (ambtelijk)	Gedeeltelijke kwijtschelding afvalstoffenheffing.	€ 200.000

Het maximale bezuinigingsvoorstel levert een besparing op van € 700.000, minima ontvangen dan geen kwijtschelding meer voor hun afvalstoffenheffing. Een andere optie is het haalbare voorstel om de afvalstoffenheffing gedeeltelijk kwijt te schelden. Daarbij worden alleen de vaste kosten van de afvalstoffenheffing kwijtgescholden en het aantal aanbiedingen wel in rekening gebracht. Het is waarschijnlijk dat hierdoor meer afval naast de containers wordt gezet, waardoor de kosten voor opruimen, communicatie, toezicht en handhaving toenemen. De netto besparing is ca. € 200.000. De kwijtschelding maakt deel uit van de (gesloten) afvalstoffenbegroting. De afvalstoffenverwijdering/grondstoffeninzameling wordt bekostigd vanuit de afvalstoffenheffing. Het is niet toegestaan om de afvalstoffenheffing voor andere doeleinden dan afvalstoffenverwijdering te gebruiken. Een besparing die behaald wordt op de kwijtschelding van afval is daardoor een indirecte bezuiniging. De besparing kan een bezuiniging opleveren als daarnaast gekozen wordt om de afvalstoffenheffing te verlagen en de OZB daarbij te verhogen met 1%. De lasten blijven voor de burger dan gelijk.

6.2.4 Milieupark (zie 6.2.1)

Deze taak wordt uitgewerkt in zoekrichting 6.2.1.

6.2.5 Afvalinspectie (€ 0)

Maximaal	Nvt; wettelijke taak	
Haalbaar (ambtelijk)		

Het uitvoeren van afvalinspecties is een wettelijke taak en kan daardoor niet worden wegbezuinigd. Bezuinigen op afvalinspecties is niet wenselijk omdat er dan waarschijnlijk meer afval naast containers wordt geplaatst, waardoor de kosten voor het verwijderen/opruimen zullen toenemen. De kosten komen dan elders in de organisatie terug.

6.2.6 Afvalstoffenheffing (€ 0)

Maximaal	Zie 6.2.1.	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		€ 0

De afvalstoffenheffing mag alleen worden ingezet voor werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het ophalen en verwerken van grondstoffen en afvalstoffen. Extra opbrengsten die gegenereerd zouden kunnen worden door het verhogen van de afvalstoffenheffing mogen zoals gezegd alleen worden ingezet voor het ophalen en verwerken van afvalstoffen. Dit hangt nauw samen met het gesprek dat momenteel wordt gevoerd met de raad voor de inzamelstructuur in Hengelo. In zoekrichting 6.2.1 (Ophalen afval) wordt hier verder op ingegaan.

6.2.7a Duurzaamheid (€ 193.503)

Maximaal	Stoppen met duurzaamheidstaken	€ 247.024
Haalbaar (ambtelijk)	Behoud duurzaamheidscoördinator tbv facetbeleid	€ 193.503

Het maximale voorstel is stoppen met alle duurzaamheidstaken, dit levert een bezuiniging op van € 247.024. Gevolg van dit voorstel is dat de gemeente niet duurzamer gaat werken, Hengelo niet gaat voldoen aan de klimaatdoelstellingen uit het VNG- en SER-klimaatakkoord, terwijl het waarschijnlijk is dat klimaatdoelstellingen in de toekomst worden aangescherpt. Het haalbare voorstel is het behouden van één coördinator duurzaamheid, die duurzaamheid uitzet binnen de organisatie. Alle overige formatie wordt bezuinigd evenals de deeltaak Millennium, waarmee duurzaamheidsinitiatieven in de stad worden ondersteund. Dit levert samen € 193.503 op.

6.2.7b Bodem (€ 20.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 20.000
Haalbaar (ambtelijk)	beëindigen van de subsidieregeling bodemsanering	€ 20.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel bestaat uit het beëindigen van de subsidieregeling bodemsanering per 1 januari 2016, wat € 20.000 oplevert. Met de regeling wordt tot 25% van de saneringskosten subsidie verstrekt. Met de regeling werd beoogd partijen te stimuleren saneringen aan te pakken. In de praktijk worden echter vrijwel alleen projecten gesubsidieerd die ook zonder subsidie zouden worden uitgevoerd. Verdere bezuiniging is niet mogelijk, omdat de huidige dotatie uit de algemene middelen nodig is om de wettelijke taken uit te voeren.

6.2.7c Milieu en geluid (€ 42.530)

Maximaal	Stoppen met niet-wettelijke taken en onderzoeken	€ 77.000
Haalbaar (ambtelijk)	Beperken niet-wettelijke taken en uitbesteden onderzoeken	€ 42.530

Het maximale voorstel is het beëindigen van de niet-wettelijke taken en geen onderzoeken meer uitbesteden, dit levert € 77.000 op. Bij de maximale variant wordt o.a. niet langer geluidbeleid en externe veiligheid beleid gevoerd. Gevolg is dat afwijkingen van wettelijke normen (naar boven of beneden) niet met beleid onderbouwd kunnen worden. Het risico is zeer reëel dat dat college- of raadsbesluiten vanwege een motiveringsgebrek (het ontbreken van beleid) daardoor bij de rechter sneuvelen en daardoor vertraging en extra kosten optreden. Het haalbare voorstel is de niet-wettelijke taken en uitbestedingen van onderzoek tot een minimum te beperken, dit levert €42.530 op.

6.2.8 Milieutoezicht (zie 5.2.2)

Deze taak is uitgewerkt in zoekrichting 5.2.2.

6.2.9 Warmtenet (€ 0)

Maximaal	nvt	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€ 0

Door het college is opdracht gegeven voor een onderzoek naar de risico's van de huidige bedrijfsvoering van Warmtenet. Het onderzoeksbureau dat dit onderzoek heeft uitgevoerd komt tot de conclusie dat in de huidige situatie, het produceren van warmte met behulp van aardgas, niet rendabel is en ook niet zal worden. Stoppen met warmtenet kan niet zomaar, want er is sprake van een leveringsplicht. Indien besloten wordt om te stoppen dienen alle investeringen die tot op heden zijn gedaan (ruim € 10 miljoen) te worden afgeboekt en dienen in het uiterste geval alle klanten schadeloos te worden gesteld om tot een ander systeem van warmtelevering te kunnen overgaan. Binnen deze zoekrichting kan dan ook geen bezuinigingsvoorstel worden gedaan.

6.3.1 Riool (€ 315.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 315.000
Varianten	1 Kostenbesparende maatregelen	€ 260.000
	2 Verhoging gebruikersheffing	€ 55.000
Haalbaar (ambtelijk)	1 en 2	€ 315.000

Het maximale voorstel van dit voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. In het Financieel Perspectief is in totaal voor € 315.000 aan riolering gerelateerde nadelen opgenomen. Deze dienen binnen de voorziening riolering te worden gedekt, omdat deze voorziening een gesloten circuit is. Het haalbare voorstel bestaat uit kostenbesparende voorstellen en voorstellen die zorgen voor extra inkomsten. De kostenbesparende maatregelen zijn het temporiseren van maatregelen uit het grondwaterplan, het afschaffen van de afkoppelsubsidie en een levensduurverlenging van 10 jaar voor PVC riolen. Met deze maatregelen wordt een kostenbesparing van €260.000 gerealiseerd. Voor de resterende €55.000 wordt voorgesteld om dekking te realiseren door de gebruikersheffing met € 1,57 te laten toenemen. .

6.3.2 Vijvers (€ 0)

Maximaal	Afschaffen van de fonteinen	€ 14.740
----------	-----------------------------	----------

Haalbaar (ambtelijk)	Niet doorvoeren ivm risico's	€ 0
----------------------	------------------------------	-----

Het maximale voorstel bestaat uit het afschaffen van fonteinen, dit levert € 14.740 op. Dit is niet wenselijk omdat dan in de zomermaanden geen beluchting van het water plaatsvindt en er dode vissen in de vijver komen. Tevens vergroot dit het risico op blauwalg. Daarom wordt geadviseerd om niet op vijvers te bezuinigen.

6.3.3 Kwijtschelding rioolheffing (300.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 300.000
Haalbaar (ambtelijk)	Kwijtschelding is onderdeel van een gesloten rioolbegroting	€ 300.000

Het maximale voorstel van dit voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel brengt de kwijtschelding van rioolheffing terug naar de wettelijke ondergrens van 90% van de bijstandsnorm. Hierdoor kan de kwijtschelding met 50% worden teruggebracht en dit levert €300.000 op. Afschaffen van de kwijtschelding zorgt voor extra inkomsten die moeten worden opgenomen in de (gesloten) rioolbegroting. Deze inkomsten kunnen gebruikt worden om het negatieve resultaat uit format 6.3.1 op te lossen of als maatregel om de gebruikersheffing naar beneden te stellen. Dit kan gecompenseerd worden met een stijging in de OZB, alleen dan zorgt kwijtschelding voor extra inkomsten. Rioolkwijtschelding kan niet op dezelfde manier geregeld worden als afvalstoffenkwijtschelding, omdat er bij riool alleen sprake is van een vast kwijtscheldingsbedrag en bij afval van een vast en variabel bedrag.

Begrotingshoofdstuk 7 – Bestuur, veiligheid en openbare orde

7.1.1 Veiligheidsregio (€ 90.693)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 90.693
Haalbaar (ambtelijk)	Doorvoeren gevolgen wijziging verdeelsystematiek.	€ 90.693

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel bedraagt € 90.693. Deze komt voort uit een mogelijke wijziging in de verdeelsystematiek. De keuze voor de verdeelsystematiek wordt gemaakt door de Veiligheidsregio, daardoor is het nog onzeker of deze bezuiniging kan worden behaald. Daarnaast kunnen keuzes gemaakt worden in de niet-wettelijke dienstverlening van de Veiligheidsregio. Dit wordt uitgewerkt in voorstel 5.2.2.

7.1.2 Openbare orde (€ 0)

Maximaal	Stoppen met activiteiten ihkv veiligheid	€ 53.000
Haalbaar (ambtelijk)	Ivm nieuwe taken geen bezuinigingsvoorstel	€ 0

Het maximale voorstel bedraagt €53.000 en bestaat uit de volgende maatregelen: stoppen met cameratoezicht, stoppen met samenwerking Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan, stoppen met samenwerking veilig ondernemen en stoppen met inbraakpreventie. Het haalbare voorstel is geen bezuiniging op het budget integrale veiligheid, omdat het budget geen ruimte geeft om de nieuwe taken (zoals aanpak mensenhandel, jihadisme en de decentralisaties) op te vangen. Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid uitbreiding juridische capaciteit voor veiligheid en openbare orde (N7.1).

7.1.3 Toezicht en handhaving openbare ruimte (€ 36.000)

Maximaal	Stoppen met bewaakte fietsenstalling	€ 47.000
Haalbaar (ambtelijk)	Bewaakte fietsenstalling kostendekkend maken	€ 36.000

Het maximale voorstel is stoppen met de bewaakte fietsenstalling. Dit levert € 47.000 op. Bezuinigen op de overige taken van toezicht en handhaving is niet mogelijk, omdat deze taken een wettelijke verplichting met zich mee brengen. Het haalbare voorstel is om de bewaakte fietsenstalling kostendekkend te maken, wat € 36.000 oplevert. Dit wordt bereikt door € 0,50 per gestalde fiets in rekening te brengen en binnenstadondernemers mee te laten betalen aan het beheer van de bewaakte fietsenstalling.

7.1.4 Noodopvang dieren (€ 15.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 57.533
Haalbaar (ambtelijk)	Bijdrage Borne in huur verhogen en stoppen huur hondenveldje	€ 15.000

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel is om Borne een evenredig deel van de huur van het pand te laten betalen en de huur van het hondenveldje te stoppen. Dit levert € 15.000 op. Verdere bezuiniging is niet mogelijk, omdat het een wettelijke taak betreft.

7.1.5 Bommenregeling (€ 0)

Maximaal	nvt	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)	nvt	€ 0

De bommenregeling bestaat als niet meer, vandaar dat er geen maximaal en realistisch haalbaar bezuinigingsvoorstel wordt gedaan.

7.2.1a BRP (€ 4.500)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 4.500
Haalbaar (ambtelijk)	Verhogen enkele tarieven	€ 4.500

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Dat haalbare voorstel bestaat uit het verhogen van enkele tarieven, wat € 4.500 aan extra opbrengsten genereert. De gemeente is wettelijk verplicht om gegevens over zijn inwoners in de Basisregistratie Personen (BRP) vast te leggen, bij te houden en (onder voorwaarden) te verstrekken. De enige mogelijkheid om hierop te besparen is het verhogen van enkele tarieven. Het uittreksel BRP wordt in dit voorstel verhoogd met €2 (naar €14,70). Daarnaast wordt het onderzoekstarief voor gegevens die niet simpel verstrekt kunnen worden verdubbeld (naar €20 per kwartier).

7.2.1b KCC (€ 0)

Maximaal	Stoppen KCC	€ 178.000
Haalbaar (ambtelijk)	Onderzoek optimalisering dienstverlening (incl KCC) afwachten alvorens te bezuinigen	€ 0

Het maximale voorstel is stoppen met het Klant Contact Centrum, dat levert een bedrag op van €178.000. Geadviseerd wordt om niet te bezuinigen op het KCC, het haalbare voorstel is dus € 0. Stoppen met het KCC leidt tot slechtere dienstverlening, doordat burgers vaker van het kastje naar de muur worden gestuurd, burgers vaker geen of een onjuist antwoord zullen krijgen, informatie op de website zal verouderen en er wordt geen klantbeeld opgebouwd. Door registratie van vragen en telefoonverkeer kunnen we inspelen op de vragen van inwoners. Tot slot zorgt afschaffen van het KCC voor extra werk elders in de organisatie en komt de bezuiniging die wordt ingeboekt op het KCC elders in de organisatie terug als extra kosten.

7.2.1c Naturalisatie (€ 1.500)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 7.230
Haalbaar (ambtelijk)	Versoberen landelijke naturalisatiedag	€ 1.500

Het maximale voorstel is € 7.230. Het haalbare voorstel bestaat uit het versoberen op de catering bij de landelijke naturalisatiedag, wat € 1.500 oplevert. Verder bezuinigen op dit budget is niet mogelijk, aangezien de gemeente wettelijk verplicht is naturalisatieceremonies te organiseren en naturalisatiebesluiten en optiebevestigingen uit te reiken.

7.2.2 Burgerlijke stand (€ 0)

Maximaal	Nvt; wettelijke taak	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		

Bij deze activiteit is geen bezuiniging mogelijk, omdat de gemeente wettelijk verplicht is om akten van de burgerlijke stand op te maken en afdrukken daarvan te verstrekken. De tarieven hiervoor worden landelijk vastgesteld.

7.2.3 Huwelijk (€ 9.720)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 9.720
Haalbaar (ambtelijk)	In rekening brengen van een leren trouwboekje, een pen en een geluidsopname	€ 9.720

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel bestaat uit het apart in rekening brengen van een leren trouwboekje, een pen en een geluidsopname. Voorheen werden deze producten standaard verstrekt, zonder daarvoor extra kosten in rekening te brengen. Daarnaast worden in dit voorstel de huwelijkstarieven verlaagd. De aanname daarbij is dat door een verlaging van de tarieven er meer getrouwd gaat worden in Hengelo.

7.2.4 ID-bewijs (€ 0)

Maximaal	Nvt: wettelijke verplichting	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		

Bij deze activiteit is geen bezuiniging mogelijk, omdat de gemeente wettelijk verplicht is om ID-bewijzen te verstrekken. Het maximum tarief is daarbij vastgesteld door het Rijk. Hengelo hanteert op dit moment al het maximumtarief.

7.2.5 Verkiezingen (€18.900)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 18.900
Haalbaar (ambtelijk)	vermindering van het aantal stembureaus	€ 18.900

Het maximale voorstel is gelijk aan het haalbare voorstel. Het haalbare voorstel betreft een vermindering van het aantal stembureaus. Meer is niet mogelijk omdat het organiseren van verkiezingen een wettelijke taak betreft. Dit levert in 2019 € 18.900 op.

7.2.6 Lijkbezorging (€ 0)

Maximaal	Nvt; wettelijke verplichting	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		

Bij deze activiteit is geen bezuiniging mogelijk, omdat het een wettelijke taak betreft en de kosten niet kunnen worden verhaald op de nabestaanden.

7.2.7 Communicatie (€ 19.700)

Maximaal	Opheffen afdeling Communicatie	€ 756.000
Varianten	1 Minder aandacht voor burgerparticipatie	€ 6.700
	2 Minder aandacht voor interne communicatie	€ 10.000
	3 Afzien van Kick-In van de UT	€ 3.000
	4 Minder budget voor opkomstbevordering verkiezingen.	€ 2.000
	5 Stoppen met gemeenteadvertentie	€ 35.630
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstellen 1 t/m 3	€ 19.700

Het maximale voorstel betreft het opheffen van de afdeling Communicatie, wat €756.000 oplevert. Dit wordt niet realistisch geacht, omdat communicatie met de stad juist op dit moment belangrijk is voor de gewenste open dialoog met de stad en het bewaken van de reputatie (acceptatie, geloofwaardigheid en betrouwbaarheid) van de gemeente Hengelo. Het haalbare voorstel betreft een bezuiniging op het afdelingsbudget. Concreet wordt bezuinigd op de onderdelen burgerparticipatie, interne communicatie, Kick-In van de UT en opkomstbevordering verkiezingen. Dit levert samen een bedrag van € 19.700 op.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid promotiefilm Hengelo (N7.2).

7.3.1. Bestuursondersteuning (€ 184.960)

Maximaal	A Beperken directieformatie tot de wettelijke verplichte secretaristaak en afschaffen taken Stafondersteuning	€ 720.110
	B Geen inzet strategische lobby	€ 174.890
	C Geen inzet regionale en internationale samenwerking	€
Haalbaar (ambtelijk)	A de directieformatie teruggebracht naar één directielid met voorwaarde sterk MT en staf	€ 125.533
	B Strategische lobby beperken tot enkele cruciale dossiers	€ 59.427
	C Behoud huidige inzet op reg./int. Samenwerk.	€ 0

Dit voorstel omvat een drietal onderdelen:

A. de taken van de directie en staf

Dit onderdeel betreft het ondersteunen/adviseren van het college van B&W en directie. In de maximale variant kan op dit product het volgende worden bezuinigd op de gezamenlijke formatie van directie en staf van 7,9 fte: Beperken directieformatie tot de wettelijke verplichte secretaristaak en afschaffen taken Stafondersteuning.

In het haalbare voorstel wordt de directieformatie teruggebracht naar één directielid (€ 125.533). Bij deze besparing is het uitgangspunt niet het schrappen van taken van "de directie". De directiefunctie blijft volledig in tact, zij het dat de beschikbare formatie voor het takenpakket wordt teruggebracht van 2 naar 1 fte. Haalbaarheid van een dergelijke besparing hangt daarmee af van de mogelijkheden voor de resterende directeur om taken te delegeren/weg te zetten, In dat licht is de noodzaak genoemd van een sterk MT en een sterke staf. Hierop wordt dan ook niet bezuinigd.

B. de strategische lobby

Deze taak betreft het initiëren en ondersteunen van bestuurders en ambtelijke organisatie bij de voorbereiding en uitvoering van strategische lobby-trajecten t.b.v. positionering Hengelo in de regio/provincie/EU.

Aangezien dit geen wettelijke taak betreft, houdt de maximale variant in, dat er geen inzet meer wordt gepleegd op strategische lobbytrajecten vanuit Bestuursondersteuning (netwerkstad) en vanuit de afdeling Projecten en Subsidies (lobby op thema's). Besparing € 174.892.

In de haalbare variant wordt de strategische lobby gericht op enkele cruciale dossiers (zoals TenT en Eurocities) en wordt de formatie navenant afgebouwd (besparing € 59.427).

C. Regionale en internationale samenwerking

Deze taak bestaat uit het met andere gemeenten of subsidiepartijen samenwerken op gemeenschappelijke thema's om gezamenlijk subsidieaanvragen/projecten te kunnen doen t.b.v. de gehele stedelijke regio. In steekwoorden: ontwikkelagenda Twente, grensoverschrijdende arbeidsmarkt, TenT (grensoverschrijdende Transportverbindingen over water, spoor en wegen), economische thema's, Euregio (MoRegio), Innovatie en goed woon- en leefklimaat. Dit betreft geen wettelijke taak, maar er is wel sprake van een groot bestuurlijk belang om gezamenlijk op te trekken in de regio. De maximale variant is geen inzet meer plegen op regionale en internationale samenwerking, maar vormt geen realistische optie.

Het haalbare voorstel zet daarom ook in op behoud van de inzet op regionale en internationale samenwerking.

7.3.2. B&W (€ 96.100)

Maximaal	Omvang beperken tot wettelijk minimum	€ 106.000
Varianten	1 Terug naar 3 wethouders per 2018	€ 106.000
	2 vier parttime wethouders per 2018	€ 84.800
	3 vervallen burgerjaarverslag	€ 9.090
	4 vervallen budget telex/fax/semaf	€ 2.210

Haalbaar (ambtelijk)	Voorstellen 2 t/m 4	€ 96.100
----------------------	---------------------	----------

In de maximale variant wordt uitgegaan van het wettelijke minimum, in geval van Hengelo twee wethouders en een burgemeester; daarnaast is de verplichting tot uitbrengen burgerjaarverslag is vervallen (€ 9.090) en kan het budget voor telex/fax/semaf vervallen (€ 2.210).

In 2018 zijn er weer verkiezingen en is het dus mogelijk naar het aantal wethouders te kijken. In dat kader zijn twee haalbare varianten bekeken:

- Terug naar 3 wethouders (besparing € 106.000).
- 4 wethouders aanhouden, maar dan met een parttime aanstelling (4 x 0,8 fte; besparing € 84.800).

Het tweede haalbare voorstel levert samen met het schrappen van het jaarverslag en budget telex/fax/semaf een bezuiniging op van € 96.100

7.3.3. Gemeenteraad (€ 12.500)

Maximaal	Omvang raad wettelijk bepaald; zie haalbaar	€ 12.500
Haalbaar (ambtelijk)	het budget voor fractieondersteuning met te verlagen.	€ 12.500

De gemeenteraad heeft een beperkt aantal beïnvloedbare posten; het aantal raadsleden hangt samen met de gemeentegrootte en ligt vast. Voor de haalbare variant zijn de beïnvloedbare posten langsgelopen en dit resulteert in het voorstel om de het budget voor fractieondersteuning met € 12.500 te verlagen.

7.3.4. Griffie en Rekenkamer (PM)

Maximaal	Omvang beperken tot wettelijk minimum	€ 250.000
Haalbaar (ambtelijk)	Uitkomst onderzoek samenwerking rekenkamers afwachten	€ PM

Dit product betreft het ondersteunen/adviseren van de gemeenteraad door griffie en rekenkamer.

In de maximale variant kan op dit product het volgende worden bezuinigd: terugbrengen griffie tot alleen een griffier en een rekenkamercommissie van minimale omvang. Dit is echter niet realistisch gelet op het takenpakket.

In de haalbare variant wordt voorgesteld niet op de omvang van de griffie te bezuinigen, omdat dit gelet op het takenpakket noodzakelijk wordt geacht. Vanaf 2017 wordt onderzocht of meer samenwerking met andere rekenkamers van Twentse gemeenten om gezamenlijk onderzoeken te gaan uitvoeren tot efficiency-voordelen kan leiden (PM).

7.3.5. Samenwerking (€ 39.089 en PM)

Maximaal	Stopzetten van alle samenwerkingsinitiatieven	€ 240.000
Varianten	1 Stopzetten lidmaatschap VNG Overijssel	€ 7.691
	2 Stopzetten lidmaatschap G32	€ 20.874
	3 Stopzetten Platform31	€ 10.524
	4 Euregio (in de verdere toekomst)	PM
Haalbaar (ambtelijk)	Voorstel 1 t/m 3	€ 39.089 + PM

Tot dit voorstel worden de verschillende bestuurlijke samenwerkingsinitiatieven gerekend, zowel in de regio als in allerlei landelijke verbanden, zoals Regio Twente, Netwerkstad Twente, Euregio, VNG (Overijssel), G32, Platform31, etc. Het maximale voorstel dat vanuit dit format kan worden gedaan is het stopzetten van alle samenwerkingsinitiatieven. Dit vanuit de veronderstelling dat samenwerking per saldo geld kost. Bovendien geldt voor een aantal samenwerkingsvormen dat het gezamenlijk uitvoeren van taken juist goedkoper is dan de lokale uitvoering (o.b.v. schaalvoordelen e.d.).

Voor een aantal samenwerkingsvormen kan eigenstandig worden besloten tot opzeggen van het lidmaatschap. Deze zijn allen langsgelopen en dit leidt tot het volgende haalbare voorstel:

- Stopzetten lidmaatschap VNG Overijssel € 7.691, -
- Stopzetten lidmaatschap G32 € 20.874
- Stopzetten Platform31 € 10.524, -
- Euregio (in de verdere toekomst)

7.3.6. Personeelszaken

Dit voorstel maakt integraal onderdeel uit van de taakstelling op bedrijfsvoering.

Begrotingshoofdstuk 8 – Financiën

8.1.1. Aan- en verkoop onroerende zaken (€ 0)

Maximaal	Nvt	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		

Het grondbedrijf staat los van de gemeentelijke financiële huishouding. Het heeft een eigen reserve, waarmee voor- en nadelen worden verrekend. Voor grondexploitaties met een verwacht tekort moet een voorziening worden getroffen, ten laste van deze reserve. Op basis van de laatst vastgestelde grondexploitaties, bedraagt deze voorziening bijna € 58 miljoen en is het vrij besteedbare deel van de reserve € 0.

Binnen de (grote) projecten dient reeds structureel € 500.000 te worden bezuinigd. Hiervan is 140.000 gerealiseerd. Eind 2014 is aan de raad gerapporteerd dat de overige € 360.000 niet haalbaar is.

8.1.2 Vastgoedbedrijf (€ 150.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 150.000
Haalbaar (ambtelijk)	Verhogen bestaande taakstelling	€ 150.000

De bezuinigingsbedragen 2014 tot 2017 behelzen respectievelijk € 685.000, € 835.000, € 835.000 en € 435.000. Dat gaan we waarschijnlijk halen door een pilot te starten om gemeentelijke panden te verduurzamen, meer te werken aan energimanagement, de huurcontracten met Stichting Woon Werk Kunstenaars en overige kunstenaars te herzien waardoor meer huur ontvangen wordt en waar mogelijk het huren van panden van derden te stoppen en gebruik te maken van gemeentelijke huisvesting. We stellen dan ook voor om de bestaande taakstelling te verhogen met € 50.000 voor 2016. Vanaf 2017 taakstellend de bezuiniging verhogen met € 150.000.

Dit voorstel heeft een relatie met de format nieuw beleid programmering maatschappelijk vastgoed (N3.1).

8.1.3 Erfpacht (PM)

Maximaal	Nvt	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)		

Uitgifte van woningbouwkwavels in erfpacht is in de gemeente Hengelo een novum. De fiscale en financiële gevolgen van uitgifte van woningbouwkwavel worden op dit moment nader in beeld gebracht.

Erfpacht kan onder de huidige fiscale wetgeving voor de koper een wezenlijk fiscaal voordeel opleveren. Daarnaast is een bezuinigingsoptie om te onderzoeken of lopende erfpachten kunnen worden omgezet in verkopen. Opbrengsten daarvan komen ten goede van het grondbedrijf.

8.1.4 Project Veldwijk Noord (€ 0)

Maximaal	Stoppen met project	€ 0
Haalbaar (ambtelijk)	Nvt	€ 0

Het maximale voorstel indien het project stilgelegd wordt, is een negatieve boekwaarde (geschat op € 6,5 miljoen) die direct beschikbaar is. Maar omdat we contracten hebben afgesloten met de ontwikkelaars zijn we daarmee nog niet ontslaan van de verplichtingen. Indien we onze verplichtingen niet nakomen is het de verwachting dat er een grotere schade ontstaat dan de negatieve boekwaarde en daarmee is het de verwachting dat dit geen bijdrage levert aan de bezuinigingen.

Indien het project deels wordt stilgelegd, wordt het programma geschrapt en is er bijvoorbeeld minder concurrentie voor Hart van Zuid. Dit leidt echter niet tot een voordeel voor de algemene

dienst. Zie hiervoor ook het bezuinigingsvoorstel Hart van Zuid (zoekrichting 1.1.11). Maar er is nog een andere optie: voor de fasen 2 en 3 hebben de partijen de mogelijkheid nog om te sturen en daarmee de schade beperkt te houden. Een ruwe inschatting (zonder rekening te houden met schades) kan dan, pas in 2021, een eenmalig voordeel opleveren van € 0,7 miljoen.

8.2.1 Verhogen OZB met cumulatief 1% per jaar (€ 800.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 800.000
Haalbaar (ambtelijk)	OZB-verhoging van cumulatief 1% per jaar	€ 800.000

De gemeentelijke woonlasten zijn in Hengelo niet extreem hoog. Ten opzichte van de andere regiogemeenten nemen we een plaats in de middenmoot in. Uitgangspunt is dat we de tarieven jaarlijks in ieder geval corrigeren voor nominale ontwikkelingen (inflatie van lonen en prijzen). In het kader van de ombuigingsmaatregelen bestaat de mogelijkheid om een extra verhoging door te voeren. Het maximale voorstel is om de OZB extreem te verhogen. Het haalbare voorstel is om een OZB-verhoging van cumulatief 1% per jaar door te voeren. Dit levert extra inkomsten op van € 200.000 in 2016 oplopend tot € 800.000 in 2019. Deze verhoging komt bovenop de 1% verhoging in 2016 die al is begroot op basis van het dekkingsplan 2013-2016.

8.2.2 Verhogen overige belastingen met 10% (toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting) (€ 90.000)

Maximaal	Zie haalbaar	€ 90.000
Haalbaar (ambtelijk)	de toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting te verhogen met 10%	€ 90.000

Het maximale voorstel is om deze belastingen extreem te verhogen. Het haalbare voorstel is de toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting te verhogen met 10%. Daarnaast kan er bekeken worden of er ook precario geheven kan worden op andere zaken. Te denken valt aan het in rekening brengen van precariobelasting voor evenemententerrassen en extra tappunten. De mogelijkheden bij andere in te voeren genoemde belastingen in de Gemeentewet zijn zeer beperkt (roerende ruimte belasting, baatbelasting, forensenbelasting en reclamebelasting).

8.2.3 Leges en tarieven (€ 885.880)

Maximaal	het hanteren van een dekkingspercentage van 100%	€ 1.376.740
Haalbaar (ambtelijk)	het toerekenen van alle verhaalbare kosten, zoals perceptiekosten, compensabele BTW etc	€ 885.880

De Gemeentewet schrijft in artikel 229b voor dat de geraamde baten van de rechten de geraamde lasten niet te boven mogen gaan. De leges en tarieven mogen dus niet meer dan kostendekkend zijn. De raad heeft als uitgangspunt genomen dat leges die worden geheven kostendekkend moeten zijn, tenzij er maatschappelijke argumenten zijn dit niet te doen. Onderliggende uitgangspunten hierbij zijn: de gebruiker betaalt, rechtmatigheid en transparantie. Kostendekkendheid wordt niet gezien als middel ter verhoging van inkomsten, maar als uitvoering van het uitgangspunt dat de 'gebruiker betaalt. Anders wordt de rekening immers bij alle burgers neergelegd. Uiteraard kan er niet alleen vanuit kosten oogpunt gekeken worden naar de leges en tarieven; verhoging van de tarieven heeft immers een maatschappelijk effect.

Het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven is in dit voorstel uitgesplitst in twee onderdelen:

1: het toerekenen van alle verhaalbare kosten opgenomen in de begroting 2015 als haalbare variant, zoals perceptiekosten, compensabele BTW etc. (€ 885.880);

2: het hanteren van een dekkingspercentage van 100% als maximale variant (€ 1.376.740)

Als onderlegger is een uitgebreid rapport betreffende de "Onderzoek kostendekkendheid van leges & tarieven" beschikbaar. Dit rapport laat ook zien hoe de tarifiering van de gemeente Hengelo zich verhoudt ten opzichte van andere gemeenten (benchmarkgegevens).

8.2.4 Onderzoek invoeren precarioheffing voor kabels en leidingen (€ PM)

Maximaal	Zie haalbaar	€ PM
Haalbaar (ambtelijk)	Uitkomst quick-scan afwachten	€ PM

De precariobelasting op grond van artikel 228 Gemeentewet is een belasting voor het hebben van voorwerpen in, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. In de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond liggen vele meters kabels en leidingen van nutsbedrijven en in het verleden hebben slechts enkele gemeenten daarvoor precariobelasting ingevoerd. `

Het kabinet is echter ook al enige jaren van plan dit wettelijk onmogelijk te maken, maar er ligt nog steeds geen wet(svoorstel). Daarom gaan steeds meer gemeenten over alsnog een precariobelasting voor kabels en leidingen in te voeren. In het verleden zijn echter door nutsbedrijven (toenmalige gasbedrijf en waterleidingbedrijf) veel kabels en leidingen aangelegd onder de voorwaarde dat de gemeente daarvoor geen precarioheffing in zou voeren.

De inkomsten kunnen niet structureel ingeboekt worden gezien de onzekerheid rondom de wetgeving. Wel kunnen er incidenteel inkomsten gegenereerd worden om de algemene reserve te versterken. Op dit moment laten wij een quick-scan uitvoeren naar de resterende potentiële opbrengst en de eventuele juridische belemmeringen. Naar verwachting krijgen we begin april de uitkomsten van dit onderzoek